

صبح جمعه

۱۴۰۰/۱۰/۲۴

زمان شروع آزمون عمومی: ۸:۱۵

زمان پایان آزمون عمومی: ۹:۳۰

آزمون ۲۴ دی ماه ۱۴۰۰

آزمون عمومی گروه آزمایشی دوازدهم انسانی

این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید	معمولاً دانش آموزان در هر رده‌ی تراز به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می‌دهند.					نام درس
	۴۰۰۰	۴۷۵۰	۵۵۰۰	۶۲۵۰	۷۰۰۰	
شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟	۱	۲	۳	۵	۶	فارسی
	۱	۲	۳	۴	۶	عربی زبان قرآن
	۱	۳	۵	۷	۸	دین و زندگی
	۱	۲	۳	۵	۶	زبان انگلیسی

نام و نام خانوادگی:	شمارنده:
تعداد سؤال: ۱۰۰	مدت پاسخ گویی: ۷۵ دقیقه

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤال‌ها و مدت پاسخ گویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ گویی (به دقیقه)
۱	فارسی	۲۵	۱	۲۵	۱۸
۲	عربی زبان قرآن	۲۵	۲۶	۵۰	۲۰
۳	دین و زندگی	۲۵	۵۱	۷۵	۱۷
۴	زبان انگلیسی	۲۵	۷۶	۱۰۰	۲۰

به اینستاگرام تخصصی گروه دوازدهم انسانی به آدرس [Kanoonir_12e](https://www.instagram.com/kanoonir_12e) و

کانال تلگرامی [@kanoonir_e](https://www.t.me/kanoonir_e) ببینید.

فارسی ۳

۱۸ دقیقه

کل مباحث نیم سال اول

درس ۱ تا پایان درس ۹

صفحه ۱۰ تا صفحه ۸۱

۱- معنای واژگان در کدام گزینه، صحیح آمده است؟

الف) کردند: اسب به رنگ سرخ تیره

ج) وظیفه: وجه معاش

ه) اسرا: در شب سیر کردن

۱) ج، د، ه (۲) الف، د، ج

۲- معنی چند واژه در مقابل آن درست آمده است؟

(مُرکب: اسب)، (دارالملک: پایتخت)، (آونگ: تخت)، (گرزه: ویژگی نوعی مار سمی)، (ضیافت: بزم)، (سودا: دیوانه)، (مباهات: سرافرازی)، (کهر: اسب میان زرد و بور)، (وجه: وجود)

۱) چهار

۲) پنج

۳) شش

۴) هفت

۳- در متن زیر معادلی کدام واژه‌ها آورده شده است؟

«در خوان نعمت ذوالجلال، از ستور و بط و از فاحش و مستور، مستغرق اند. بیدلان وادی انابت بر آورند باسق «کرمنا بنی آدم» تکیه زده‌اند و بیهشان مُلک قناعت، در بیت‌الحزن فراق از شهد فایقِ تاکِ وصل یار می‌نوشند.»

۱) برتر، پادشاه، توبه، زیور

۳) بلند، ماتمکده، مجذوب، شراب

۲) رز، پروردگار، پوشیده، چارپایان

۴) سفره فراخ و گشاده، مرغابی، پنهان، برگزیده

۴- در کدام عبارت، غلط املائی وجود دارد؟

۱) بر خردمند واجب است که به قضا‌های آسمانی ایمان آرد و جانب حزم را مهمل نگذارد تا عواقب کار او مبنی بر ملامت و مقصور بر ندامت نباشد.
۲) چون پادشاه اسرار خویش را بر این نمط عزیز و مستور داشت و وزیر کافی گزید و در دل‌های عوام مهیب بود، حشمت او از تتبع سر او مانع گشت.
۳) به صحبت دوستان هم نماز و بر وصال ایشان حریص مباش که صور آن از شیون قاصر است و اندوه بر شادی راجح و فراق بر اثر و سوز هجر منتظر.
۴) کافی خردمند و داهی هنرمند که به ثق و حق‌گزاری شهرت دارد، جان‌داران از این سمت کریمه دوست‌تر دارد اما سست‌عهد دون‌همت قدر انعام نداند.

۵- املائی واژه‌های کدام گزینه به‌ترتیب برای جای خالی ابیات داده شده، مناسب است؟

الف) دولت آن است که امکان (...) باشد

ب) ماهی نتافت همچو تو از برج نیکویی

ج) من نه آخر آن ثناخوانم که در بزم تو بود

۱) فراق، نخواست، منصوب

۳) فراغت، نخواست، منصوب

تکیه بر بالش بی‌دوست نه بس تمکین است

سروی (...) چون قدت از جویبار حسن

مسند (...) من از همگنان مرفوع‌تر

۲) فراق، نخاست، منصوب

۴) فراغت، نخاست، منصوب

۶- در کدام دو بیت از ابیات زیر نادرستی املائی وجود دارد؟

الف) دل آزارا جگرسوزا بسا شب‌ها بسا روزا

ب) منم کز رنج بیداری به روز آرم شب تاری

ج) تفو بر آن که چنین شاه را همی شمرد

د) چگونه باقی کز هر طرف در او نگری

۱) الف، ج (۲) الف، د

دلیم با عشق جان‌سوزا به راحت دیده بردوزد

بدین خواری بدین زاری دلت بر من نمی‌سوزد

ز جهل وارث جم یا خلیفه هوشنگ

ز خون بی‌گنهان لاله رسته رنگارنگ

۳) ب، ج (۴) ب، د

۷- به‌ترتیب پدید‌آورندگان آثار «بخارای من ایل من، فی حقیقه‌العشق، مثل درخت در شب باران، تمهیدات، فیه‌ما‌فیه» در گزینه ... آمده‌اند.

۱) محمدرضا شفیعی کدکنی، عین‌القضاة همدانی، عیسی سلمانی، عطار، شهاب‌الدین سهروردی

۲) محمد بهمن‌بیگی، شهاب‌الدین سهروردی، محمدرضا شفیعی کدکنی، عین‌القضاة همدانی، مولوی

۳) محمدرضا شفیعی کدکنی، عطار، محمدتقی بهار، شهاب‌الدین سهروردی، عطار

۴) محمد بهمن‌بیگی، عطار، شریعتی، مولوی، عین‌القضاة همدانی

۸- آرایه‌های «تشبیه، استعاره، حسن تعلیل، حس آمیزی» به‌ترتیب در کدام ابیات آمده است؟

الف) گرفته دل نبود هر که را بود مغزی

ب) به گریه سائل [گدا] اگر روی خود کند رنگین

ج) چرا نباشد منقار طوطیان رنگین

د) به تلخ‌رو مکن اظهار تنگدستی خویش

۱) الف، د، ب، ج (۲) ب، ج، الف، د

که زیر پوست بود پسته‌های خندان سرخ

از آن به است که گردد به ابر احسان سرخ

که حرف سبز کند چهره سخندان سرخ

که از تپانچه بحر است روی مرجان سرخ

۳) الف، ج، د، ب (۴) ب، الف، ج، د

۹- در کدام بیت آرایه «مجاز» بیش‌تر وجود دارد؟

- ۱) حلقه فتراک می‌گردد به قصد خون ما
- ۲) لب‌بسته ما بی‌خبر از راز جهان نیست
- ۳) می‌توان در روز محشر شد شفیع عالمی
- ۴) گر رفته باشم زین جهان باز آیدم رفته‌روان

۱۰- در مقابل کدام بیت آرایه‌های نادرست نوشته شده است؟

- ۱) کنم با وصل و هجران صبر چندانی که بتوانم
 - ۲) هلالی و بدری ز رخسار و ابرو
 - ۳) هر قدر افزون شود زر بیش‌تر نالد حریص
 - ۴) مبادا هیچ‌کس را روز سختی در کمین یا رب
- که باشد صبر در آغاز صبر و نوش در پایان (جناس همسان - تضاد)
تو پیوسته داری و گردون به ماهی (ایهام تناسب - تشبیه)
در پری دارد نی‌انبان سوز و زاری بیش‌تر (اسلوب معادله - مجاز)
دل گندم دو نیم از بیم سنگ آسیا گردد (حسن تعلیل - ایهام)

۱۱- در کدام یک از ابیات زیر، «ایهام تناسب» پدید نیامده است؟

- ۱) تو گویی بدید گوش سپهر
- ۲) در آب دو دیده از تو غرقم
- ۳) شیرین به در نمی‌رود از خانه بی‌رقیب
- ۴) یک روز به شیدایی در زلف تو آویزم

۱۲- نوع حذف فعل در همه ابیات یکسان است؛ به جز ...

- ۱) فغان کز پوچ مغزی چون جرس در وادی امکان
 - ۲) می‌رساند بال و پر از خوشه «صائب» دانه‌ام
 - ۳) بی ساقی و شراب غم از دل نمی‌رود
 - ۴) جویی چه «طیب» از خم آن زلف رهایی
- سرامد عمر در فریاد بی‌فریادرس ما را
در ضمیر خاک اگر یک چند پنهان مانده‌ام
این درد را طبیب یکی و دوا یکی است
خوش باش کزین دام رهیدن نگذارند

۱۳- الگوی جملات مشخص شده در کدام ابیات نادرست است؟

- الف) من که تا صبح، دعاگوی تو هستم همه شب
 - ب) کارها را کارفرما آب و رنگی می‌دهد
 - ج) نتوانم ز خداداد بگیرم دادم
 - د) رفع مخموری از آن چشم سیه دارد چشم
 - ه) قطره‌ای هم در سواد دیده‌اش می‌بود کاش
- ۱) الف، ب
۲) ب، ج
۳) ج، ه
۴) د، ه
- چه شود گر تو به دشنام کنی یاد مرا (نهاد + مفعول + فعل)
ورنه جوی شیر زناری است فرهاد مرا (نهاد + مسند + فعل)
کاش گیرد ز خداداد خدا داد مرا (نهاد + مفعول + متمم + فعل)
چشم دارم که خرابی کند آباد مرا (نهاد + مفعول + فعل)
این قدر آبی که در تیغ است جلا داد مرا (نهاد + متمم + فعل)

۱۴- در کدام گزینه دو نوع وابسته وابسته دیده می‌شود؟

- ۱) ای غمت هر لحظه جان ناتوانی سوخته
 - ۲) خامسوزان هوس لایق این داغ نی‌اند
 - ۳) مگر نسیم سحر بوی یار من دارد
 - ۴) سعدی ار نوش وصال تو بیابد چه عجب
- برق عشقت خانه بی‌خانمانی سوخته
جز به عاشق منما آن رخ افروخته را
که راحت دل امیدوار من دارد
سال‌ها خورده ز زنبور سخن‌های تو نیش

۱۵- «ترکیب‌های اضافی» در کدام بیت، بیش‌تر است؟

- ۱) یاد باد آن‌که سر کوی توام منزل بود
 - ۲) دست در حلقه آن زلف دو تا نتوان کرد
 - ۳) شربت وصل بتان را زهر هجران چاشنی است
 - ۴) بر دست من نه جام جان ای دستگیر عاشقان
- دیده را روشنی از نور رخت حاصل بود
تکیه بر عهد تو و باد صبا نتوان کرد
در مذاق از دولت تلخی بود شیرین گلاب
دور از لب بیگانگان پیش آر پنهان ساقیا

۱۶- نمودار زیر مربوط به کدام گروه اسمی نیست؟

- ۱) چند نفر دوست همیشه خندان
- ۲) هر شانه تخم‌مرغ این مرغداری
- ۳) یک سبد گل بسیار شاداب
- ۴) ده فروند هواپیمای کشور ایران

۱۷- بیت زیر با کدام گزینه قرابت مفهومی دارد؟

- «تا نگریدی آشنا زین پرده رمزی نشنوی
 ۱) صدف گوهر اسرار نپهان گوش من است
 ۲) هر که از اسرار جانان گوش کرد
 ۳) نیست هر گوش به اسرار حقیقت لایق
 ۴) این منم کز رازداری گوش حرف اندوز را

۱۸- مفهوم کدام بیت، با سایر ابیات متفاوت است؟

- ۱) نظم عالم دامنی می خواهد از گل پاک تر
 ۲) محتسب شیخ شد و فسق خود از یاد ببرد
 ۳) محتسب عقل تو است دان که صفات بازار
 ۴) با محتسبم عیب مگویند که او نیز

گوش نامحرم نباشد جای پیغام سروش»
 چشمه بحر معانی قحح هوش من است
 جامی از جام هویدا نوش کرد
 طوق زرین به سگ هرزه مرس نتوان داد (مرس: طناب)
 مخزن اسرار آن لعل شکرخا کرده ام

باده می گردد گران چون محتسب ساغر کشد
 قصه ماست که در هر سر بازار بماند
 وان دغل هست در او نفس پلید مگار
 پیوسته چو ما در طلب عیش مدام است

۱۹- بیت «ای جوینار جاری زین سایه برگ مگریز / کاین گونه فرصت از کف دادند بی شماران» با کدام بیت قرابت معنایی دارد؟

- ۱) الا گر طلبکار اهل دلی
 ۲) ز خود بهتری جوی و فرصت شمار
 ۳) خنک هوشیاران فرخنده بخت
 ۴) مکن عمر ضایع به افسوس و حیف

پس سخن کوتاه باید والسلام»

دردمند پخته ای باید شناسد درد ما
 گر آتشی نبود از چه پخته گردد خام
 تو خستگی چه شناسی که بر فراز سمندی؟
 سراغ آب گوهر از نم ساحل چه می پرسی؟

۲۰- مفهوم همه گزینه ها با بیت زیر قرابت دارد؛ به جز:

«در نیابد حال پخته هیچ خام

- ۱) خام بی دردی چه داند اشک گرم و آه سرد
 ۲) کسی که عشق ندارد، به خامی اش شک نیست
 ۳) پیادگان جگر خسته رنج بادیه دانند
 ۴) ز بی درد محبت حال اهل دل چه می پرسی؟

۲۱- مفهوم کدام بیت با سایر ابیات فاقد تناسب معنایی است؟

- ۱) تا در حریم زلف او گستاخ گردی همچو بو
 ۲) لب از اظهار راز عشق بستم هر چه می دانم
 ۳) پاس صحبت داشتن آسایش از بین برده بود
 ۴) کمال است در نفس انسان سخن

با صد زبان در خامشی چون شانه شو چون شانه شو
 ز شوخی در دل سنگ این شرر پنهان نمی ماند
 زیر دامان خموشی رفتم آسودم چو شمع
 تو خود را به گفتار ناقص مکن

۲۲- کدام ابیات، با هم تقابلی معنایی دارند؟

- الف) تا عزیزی چو تو در مصر دلم خواهد بود
 ب) می برد عزت غربت وطن از یاد غریب
 ج) دل فایز وطن دارد در آن زلف
 د) نشاط غربت از دل کی برد حب وطن بیرون
 ۱) الف، ب
 ۲) ج، د

نکند میل سوی یوسف کنعان دل من

آب از گوهر سیراب نیاید بیرون
 مکن دور از وطن اهل وطن را
 به تخت مصرم اما جای در بیت الحزن دارم
 ۳) الف، ج
 ۴) ب، د

۲۳- مفهوم کدام بیت در مقابل آن درست آمده است؟

- ۱) بر لب گفتار هر کس مهر خاموشی نزد
 ۲) مشو به مرتبه پست از سخن قانع
 ۳) از کف مرگ توان جست به هم دستی عشق
 ۴) از اصل نیک هیچ عجب نیست فرع نیک

جنت در بسته را ادراک نتوانست کرد (نکوهش خاموشی)
 که طول عمر به قدر بلندی سخن است (قناعت و بی نیازی)
 عشق در حادثه مرگ پناهی است عجیب (حیات بخشی عشق)
 باشد پسر چنین چو پدر باشد آن چنان (بازگشت به اصل)

۲۴- کدام بیت با عبارت «پشم گوسفندان را گل و گیاه رنگین کرده است و بوی شبدر دوچین هوا را عطر آگین ساخته است.» تناسب معنایی ندارد؟

- ۱) نورو، روزگار مجدد کند همی
 ۲) هنگام بهارست و جهان چون بت فرخار
 ۳) نوبهار آمد و آورد گل و یاسمن
 ۴) دیگر ای باد حدیث گل و سنبل نکنی

وز باغ خویش باغ ارم رد کند همی
 خیز ای بت فرخار، بیار آن گل بی خار (فرخار: نام شهری)
 باغ همچون تبت و راغ بسان عدنا
 گر بر آن سنبل زلف و گل رخسار آیی

۲۵- مفهوم بیت «ریگ آموی و درشتی های او / زیر پایم پر نیان آید همی» در کدام بیت زیر تکرار شده است؟

- ۱) خفته در پر نیان رویاها
 ۲) گر صفای روضه خلقت وزد بر بادیه
 ۳) به راه وادی عشقش تو را از سر قدم باید
 ۴) ریگ دشت از نم مثال پر نیان

با پر روشنی سفر گیرم
 بعد از آن خار مغیلاتش گل سوری دهد
 که عاشق را نباشد باک از خار مغیلاتش
 جاده بر اشتر نمی آید گران

کل مباحث نیم سال اول
درس ۱ تا پایان درس ۲
صفحه ۱ تا صفحه ۳۶

■ عین الأنسب للجواب عن الترجمة من أو إلى العربية (۲۶ - ۳۵)

۲۶- ﴿إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِهِ صَفًا كَانَتْهُمْ بُنْيَانٌ مَرِصُوصٌ﴾:

(۱) همانا کسانی محبوب خداوند هستند که در راهش صف در صف جهاد می‌کنند گویی که بنایی محکم هستند!

(۲) بی‌گمان خداوند کسانی را دوست دارد که در راه او پیکاری صف در صف دارند گویی آنان سازه‌هایی محکم هستند!

(۳) بی‌شک الله دوست دارد کسانی را که صف در صف در راه او پیکار می‌کنند گویی آن‌ها بنایی محکم‌اند!

(۴) یقیناً کسانی را خداوند دوست دارد که در راه او مانند ساختمانی استوار در صف‌هایی جنگ کردند!

۲۷- «إِنَّمَا قِيَمَةُ كُلِّ إِنْسَانٍ بِأَعْمَالِهِ الْحَسَنَةِ، لَارِيَبَ فِيهِ فَلِذَا لَأُنْسَارُغُ فِي التَّفَاخُرِ بِالنَّسَبِ!»:

(۱) قطعاً ارزش هر انسانی به کارهای نیک اوست، هیچ شکی در آن نیست، پس به همین خاطر در بالیدن به نژاد شتاب نمی‌ورزیم!

(۲) ارزش هر انسانی فقط به کارهای نیک اوست، هیچ شکی در آن نیست، به همین دلیل نباید در بالیدن به نژاد شتاب بورزیم!

(۳) همانا ارزش همه انسان‌ها به کار نیکشان است، اصلاً شکی در آن نیست، لذا در به رخ کشیدن نسب خود مبدا شتاب کنیم!

(۴) بی‌گمان ارزش هر انسانی به کارهای نیکو است، هیچ در آن شک نیست، به همین دلیل در افتخار کردن به نژاد از هم سبقت نمی‌گیریم!

۲۸- «لَا تَكْتُمُوا الْحُبَّ لِأَنَّهُ دَوَاءٌ لِكُلِّ إِنْسَانٍ وَ لَا خَيْرَ فِي إِخْفَاءِهِ!»:

(۱) محبت را کتمان نکنید، زیرا آن داروی درد برای همه انسان‌ها است و هیچ خیری در پنهان کردن آن نیست!

(۲) محبت را پنهان نکنید، زیرا آن داروی درد برای هر انسانی است و هیچ خیری در پنهان کردن آن نیست!

(۳) کتمان محبت نکنید، بی‌گمان آن دوی هر دردی برای انسان است و مخفی کردن آن هیچ خیری ندارد!

(۴) محبت را پنهان نمی‌کنید، چه آن داروی درد برای هر انسانی است و پنهان کردن آن هیچ خیری ندارد!

۲۹- «لَيْتِنَا نُدْرِكُ كَلِمَةً أَنْ النَّاسَ خُلِقُوا مِنْ طِينَةٍ وَاحِدَةٍ وَ إِنَّمَا يُمَيِّزُهُمُ الْعِلْمُ وَ التَّقْوَى!»: ای کاش ...

(۱) ما همگی می‌دانستیم که مردم از یک گل آفریده شده‌اند و یقیناً علم و تقواست که آنان را متفاوت می‌کند!

(۲) ما بدانیم که مردم همگی از گلی یکسان آفریده شده‌اند و تنها علم و تقوا آنان را متفاوت می‌کند!

(۳) همگی ما بدانیم که مردم از یک تکه گل خلق شدند و فقط دانش و پرهیزگاری آنان را جدا می‌سازد!

(۴) همگی ما بدانیم مردم را از یک تکه گل یکسان آفریده‌اند و آنچه آنان را جدا می‌کند دانش و پرهیزگاری است!

۳۰- «كُنْتُ أَعْلَمُ أَنَّ جَائِزَةَ نُوبَلٍ تُعْطَى كُلَّ مَنْ إِنْتَفَعَتْ مِنْهُ الْبَشَرِيَّةُ وَ أَنَا فِي الْخَامِسِ عَشَرَ مِنْ عُمْرِي!»:

(۱) من در وقت پانزده سالگی خود دانسته بودم که جایزه نوبل به همه کسانی داده می‌شود که بشریت از آن‌ها بهره می‌برند!

(۲) در حالی که من پانزده سال داشتم می‌دانستم که جایزه نوبل را به هر کسی می‌دهند که به بشریت نفع رسانده باشد!

(۳) پانزده سالگی من در حالی بود که می‌دانستم جایزه نوبل به کسی داده می‌شود که بشریت از او سود برده باشد!

(۴) در حالی که پانزده ساله بودم می‌دانستم که جایزه نوبل به هر کسی که بشریت از او نفع برده باشد داده می‌شود!

۳۱- «قام نوبل بتطوير تلك المادّة دؤوباً في مختبرٍ بناه نفسه و لكنّ المختبر انهدمَ على رأس أخيه الأصغر!»:

- ۱) نوبل باپشتکار، به بهینه‌سازی آن ماده در آزمایشگاهی که آن را خود وی ساخته بود، اقدام نمود ولی آزمایشگاه روی سر برادر کوچکترش خراب شد!
- ۲) نوبل در آزمایشگاهی که آن را با پشتکار خودش ساخت، به بهینه‌سازی آن ماده اقدام کرد ولی آن آزمایشگاه بر سر کوچکترین برادرش ویران شد!
- ۳) نوبل، با پشتکار در یک آزمایشگاه که خودش آن را ساخته بود به بهینه‌سازی آن ماده پرداخت ولی آن آزمایشگاه بر سر برادر کوچکترش خراب شد!
- ۴) نوبل برخاست و آن ماده را در یک آزمایشگاهی که با پشتکار خودش ساخته بود، بهینه‌سازی کرد ولی آن آزمایشگاه روی سر برادر کوچکش ویران شد!

۳۲- «أما كنت تعلم عندما خلقت لم تكن سوى لحم و عظم و عصب فبم تتفاخر؟!»:»

- ۱) آیا ندانستی که هنگام خلق شدن، جز گوشت و استخوان و عصب نبود، پس به چه چیزی فخر می‌فروشی؟!
- ۲) آیا نمی‌دانستی هنگامی که خلق شدی جز گوشت و استخوان و عصب نبود، پس به چه افتخار می‌کنی؟!
- ۳) آیا هنگامی که تو را خلق کردند نمی‌دانستی، جز گوشت و استخوان و عصب نبود، پس چرا فخر می‌فروشی؟
- ۴) آیا نمی‌دانستی آنگاه که خلق شدی فقط گوشت و استخوان و پی بودی، بنابراین به چه چیزی می‌خواهی افتخار کنی؟!

۳۳- عین الصحیح:

- ۱) يخاف العالم أن يُذكر عند الناس بالسوء بعد موته! دانشمند می‌ترسد که پس از مرگش مردم با بدی او را یاد کنند!
- ۲) يخرج العمال بعد العمل تعبين من المصانع و الشركات! کارگران پس از کار با خستگی از کارگاه‌ها و شرکت‌ها خارج می‌شوند!
- ۳) لم يكن المدير مبتسماً أمام المعلمين في ساحة المدرسة! مدیر در حیاط مدرسه مقابل معلمان با حالت لبخند نبود!
- ۴) كنت أقرأ كتب الجامعة بدقّة و والدي يُشاهد التلفاز! در حالی که کتاب‌های دانشگاه را با دقت می‌خواندم، پدرم تلویزیون نگاه می‌کرد!

۳۴- عین الخطأ:

- ۱) كثرة طعامك تُميت قلبك و أنت غافلٌ عما حدث فيك! زیادی خوراكت قلبت را می‌کشد درحالی که تو از آنچه در درونت رخ داده غافل!
- ۲) لن يُضعف عزمي و إن أقبلت على المشاكل العديدة! اراده‌ام ضعیف نخواهد شد اگرچه مشکلات پرشمار بر من روی بیاورند!
- ۳) سأواصل طريقي إلى غايتي ضيقاً و لا شيء يمنعني! راهم را به سوی هدفم اگرچه تنگ باشد ادامه می‌دهم و چیزی مرا منع نمی‌کند!
- ۴) لا أصدق أنّ هذا الحيوان يُصنّع منه موادّ التجميل! باور نمی‌کنم که این حیوان شکار می‌شود تا از آن مواد آرایشی ساخته شود!

۳۵- «دوستم کارگاه کوچکی را همراه با سختی فراوان ساخت تا تجربه‌های خود را در آنجا جاری سازد!»:

- ۱) بنی صدیقی مصنعاً صغيراً بالصعوبات الكثيرة ليُجري هناك التجارب!
- ۲) إنّ صدیقی صنع المصنع الصغير بصعوبة شديدة لينتقل هناك تجاربه!
- ۳) إنّ صدیقی بنی مصنعاً صغيراً بالصعوبة الكثيرة ليُجري هناك تجاربه!
- ۴) صنع صدیقی بصعوبة كثيرة مصنعاً صغيراً لينتشر تجاربه هناك!

■ إقرأ النَّصَّ التَّالِيَّ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ (٣٦ - ٤٢) بما يُنَاسِبُ النَّصَّ:

إنَّ الإسلامَ يُحَارِبُ الْفَقْرَ وَيَعِدُّ بِأَجْرٍ كَبِيرٍ لِلَّذِينَ يَكْسِبُونَ حَلَالًا، وَيَدْعُو إِلَى أَنْ يَعْمَلَ كُلُّ فَرْدٍ لِيَكْسِبَ مَا يُدِيرُ بِهِ شُؤُونَ حَيَاتِهِ وَحَيَاةَ مَنْ يَكْفُلُهُمْ. لَقَدْ أَحَبَّ الرَّسُولُ (ص) الْعَمَلَ وَشَجَّعَ أَصْحَابَهُ عَلَيْهِ وَإِنْ كَانَ بَسِيطًا، وَ لَا يَمْتَنِعُ نَفْسَهُ عَنِ عَمَلٍ مَهْمَا كَانَ قَلِيلَ الشَّأْنِ. وَصَفَ النَّبِيُّ الْيَدَ الَّتِي تُعْطَى بِأَنْهَا يَدٌ عَلِيَا وَ ذِمَّ الْيَدَ الَّتِي تَعْتَمِدُ عَلَى عَطَايَا الْآخَرِينَ وَ وَصَفَهَا بِالسُّفْلَى. لِلْعَمَلِ ثَمَرَاتٌ مُخْتَلِفَةٌ، الْعَمَلُ هُوَ الْقِيَامُ بِالْمَهْمَةِ الَّتِي مِنْ أَجْلِهَا خَلَقْنَا اللَّهَ تَعَالَى، إِنَّهُ يُشْغِلُ النَّفْسَ عَنِ الْحَرَامِ وَ هُوَ سَبَبٌ فِي التَّقَدُّمِ الْحَضَارِيِّ وَ الْعِمْرَانِيِّ.

قَدْ نَهَى الْإِسْلَامُ عَنِ كَسْبِ الْمَالِ مِنَ الْحَرَامِ كَالسَّرِقَةِ وَ الرِّبَا، كَذَلِكَ فَإِنَّ الْإِسْلَامَ يَأْمُرُ بِالْإِنْفَاقِ فِي وَجْهِهِ الْمَشْرُوعَةِ، كَمُسَاعَدَةِ الْأَقْرَابِ. إِنَّ الْعَمَلَ لَهُ فِي دِينِنَا مَا لَيْسَ لَهُ فِي آيِّ دِينٍ آخَرَ، وَ لَمْ يُذَكَّرِ الْإِيمَانُ إِلَّا مَقْرُونًا بِالْعَمَلِ الصَّالِحِ.

٣٦- عَيِّنِ الْخَطَأَ حَسَبَ النَّصِّ:

(١) الكسب الحلال من أحب الأعمال عند الله تعالى!

(٢) المؤمن الذي يكسب حلالاً فسيُجزيه الله أجراً كبيراً!

(٣) كان أصحاب النبي يقومون بأعمال بسيطة في حياتهم!

(٤) لا ينهى الإسلام عن كسب المال من العمل مهما كان قليل الشأن!

٣٧- « من ثمرات العمل في الإسلام: »؛ عَيِّنِ الْخَطَأَ:

(١) تقدّم المرء و المجتمع في المجالات المختلفة! (٢) الإتكاء على النفس و القدرات النفسية!

(٣) الامتناع عن قبول مساعدة الآخرين! (٤) إشغال النفس عن الحرام!

٣٨- عَيِّنِ مَا لَمْ يُذَكَّرْ فِي النَّصِّ:

(١) إنَّ اللَّهَ تَعَالَى قَدْ عَظَّمَ شَأْنَ الْعَمَالِ!

(٢) عمل المؤمن في حياته علامة الإيمان الحقيقي!

(٣) قد شجّع المسلمون على العمل و البحث عن الرزق!

(٤) حسب نظرة الإسلام إنفاق الأموال أهم من الكسب الحلال!

٣٩- عَيِّنِ الْعِنَانَ الْمُنَاسِبَ لِلنَّصِّ:

(١) العمل مرآة أخلاق المرء! (٢) فضل العمل في الإسلام!

(٣) العمل محرّك نجاح الأفراد و الأمم! (٤) مكانة الإنفاق في التعاليم الإسلامية!

■ عَيِّنِ الْخَطَأَ فِي الْإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ (٤٠ - ٤٢)

٤٠- «مُسَاعَدَةٌ»:

(١) اسم - مؤنث - مصدر (فعله المضارع: يُسَاعِدُ؛ و اسم فاعله: سَاعِد)

(٢) مصدر (ماضيه: سَاعَدَ؛ مضارعه: يُسَاعِدُ؛ حروفه الأصلية: س ع د)

(٣) اسم - مفرد مؤنث - مصدر (على وزن: مُفَاعَلَةٌ) / مجرور بحرف جاز

(٤) مصدر، له ثلاثة حروف أصلية و حرف زائد / مجرور بحرف الجرّ؛ كمُسَاعَدَةٌ: جازّ و مجرور

٤١- «یکسب»:

- ١) مضارع (معادل للمضارع الالتزامي في الفارسيّة) - للمفرد
- ٢) للمذکر - مصدره: «كسب» - معلوم / فعل و فاعل؛ مفعوله: « ما »
- ٣) للمذکر - مادته أو حروفه الأصلية: ك س ب؛ ليس له حرف زائد - معلوم
- ٤) صيغته للمفرد المذکر الغائب - مصدره: « اكتساب » / فعل و فاعل؛ الجملة فعلية

٤٢- «يشغل»:

- ١) فعل مضارع - للغائب - معلوم / فعل و فاعل ، مفعوله: النفس
- ٢) للمذکر - له ثلاثة حروف أصلية: ش غ ل و حرف زائد واحد / الجملة فعلية
- ٣) للمفرد المذکر - مصدره: « إشغال » على وزن: إفعال - معلوم / فعل و فاعل؛ الجملة فعلية
- ٤) مضارع - ماضيه: أشغل؛ أمره: أشغل؛ له حرف زائد واحد (= مزيد ثلاثي) / فعل و فاعله « النفس »

■ ■ عین المناسب للجواب عن الأسئلة التالية (٤٣ - ٥٠)

٤٣- عین الخطأ في ضبط حركات الحروف:

- ١) التَّلُّ مَنْطَقَةٌ مُرْتَفَعَةٌ فَوْقَ سَطْحِ الْأَرْضِ، أَصْغَرُ مِنَ الْجَبَلِ!
- ٢) نوبلِ إِخْتَرَعَ فِي الْمُخْتَبَرِ الدِّينَامِيَّتِ الَّذِي أَقْبَلَتْ عَلَيْهِ شَرِكَاتِ الْقُوَاتِ الْمُسَلَّحَةِ!
- ٣) كَانَ الْمُشْتَرِي مُتَرَدِّدًا فِي شِرَاءِ الْبَضَائِعِ وَلَكِنَّ الْبَائِعَ عَازِمًا عَلَى بَيْعِهَا!
- ٤) بُنِيَتْ مُؤَسَّسَةٌ لِمَنْحِ الْجَوَائِزِ لِلْمُخْتَرِعِينَ فِي مَجَالِ الْإِعْمَارِ وَ الْبِنَاءِ!

٤٤- عین الخطأ في توضيح المفردات:

- ١) تجارب: مجموعة ما يُعمل في المختبر للحصول على نتيجة!
- ٢) خيبة الأمل: ما يصاب الإنسان به بعد الفشل غالباً!
- ٣) أفاد: استخدم شيئاً و استفاد منه في أموره!
- ٤) الدؤوب: الذي يكون في عمله مجداً و نشيطاً جداً!

٤٥- عین الخطأ عما تحته خط:

- ١) يزعم الإنسان بأنه جرم صغير! (جمع) ← جرائم
- ٢) لامصيبة أعظم من الجهل! (مترادف) ← ما من مصيبة
- ٣) سهلت مادة الديناميت الإعمار و البناء! (متضاد) ← صعبت
- ٤) أقبل رؤساء شركات البناء على شراء الديناميت! (مفرد) ← رئيس

٤٦- عَيْنَ الصَّحِيحِ لِلْفَرَاغِ (حَسَبِ الْمَعْنَى) «عندما يَفْقَدُ الشَّخْصَ الْأَمَلَ و يَتَحَسَّرُ عَلَى الْمَاضِي، يَقُولُ:.....»:

(١) لَيْتَنِي لَمْ أَتَكَاسَلْ و اجْتَهَدْتُ كَأَصْدِقَائِي!

(٢) إِنَّ الْإِنْسَانَ يُحَقِّقُ هَدَفًا بِجَهْدٍ كَبِيرٍ، لَيْتَنِي أَسْتَطِيعُ ذَلِكَ!

(٣) لَمْ أَرْجُ أَبَدًا الْمُسْتَقْبَلَ، رُبَّمَا كَانَ الْكَثِيرُونَ مِثْلِي!

(٤) كَأَنَّ حَيَاتِي لَيْلَةٌ مُظْلِمَةٌ، لَكِنِ عَلَى الْمُحَاوَلَةِ!

٤٧- عَيْنَ مَا لَيْسَ فِيهِ الْحَالُ:

(١) كُنْتُ أَفَكِّرُ فِي نَفْسِي كَيْفَ أَقْرَأُ دُرُوسِي و أَنَا مُشْتَاقٌّ إِلَيْهَا!

(٢) شَاهَدْتُ الْمُصَلِّينَ الْخَاشِعِينَ فِي الْمَسْجِدِ سَاجِدِينَ لِلَّهِ تَعَالَى!

(٣) أَدَّبَ الْمُعَلِّمُ بِكَلَامٍ لَيِّنٍ طَالِبًا ضَاحِكًا فِي الصَّفِّ!

(٤) يَا غَافِرَ الذَّنُوبِ إِغْفِرْ لَنَا و اِرْحَمْنَا و أَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ!

٤٨- عَيْنَ «مُجْدِّ» حَالًا:

(١) لَيْتَنِي أَصْبَحْتُ مُجْدًِّا فِي أَدَاءِ وَاجِبَاتِي الْمَدْرَسِيَّةِ كُلِّهَا!

(٢) إِنْ يَعْمَلُ الْعَامِلُ مُجْدًِّا فَسِيُحَقِّقُ بِالتَّأَكِيدِ تَقْدَمًا كَبِيرًا فِي عَمَلِهِ!

(٣) إِذَا رَأَيْتَ مِهْنَدِسًا مُجْدًِّا فِي الْمَصْنَعِ، تَحْصَلُونَ مِنْهُ طَاقَةَ إِيْجَابِيَّةٍ!

(٤) تَمْنَحُ جَائِزَةَ نُوبَلٍ إِلَى الْبَاحِثِ و هُوَ مُجْدِّ و أَهْلٌ لِذَلِكَ!

٤٩- عَيْنَ الْخَطَا عَنْ الْحَالِ:

(١) أَقْوَى النَّاسِ مَنْ يَعْفُو عَدُوَّهُ الْمَغْلُوبَ مُقْتَدِرًا! (اسم فاعل له حرفان زائدان)

(٢) لَقَدْ بَعَثَ اللَّهُ أَنْبِيَاءَهُ بَيْنَ أَقْوَامِهِمْ مُبَشِّرِينَ! (اسم فاعل من باب تفعيل)

(٣) وَصَلْنَا إِلَى الْمَطَارِ مُتَأَخِّرِينَ و فَقَدْنَا الطَّائِرَةَ! (اسم فاعل من باب تفعّل)

(٤) اهْتَمَّ الْفَرْدُ مِنْذُ صَغُرِهِ بِهَذِهِ الْمَادَّةِ مُشْتَاقًا! (اسم فاعل من باب تفعيل)

٥٠- عَيْنَ عِبْرَةٍ لَيْسَ فِيهَا مَا يَبِينُ «الشَّكَّ أَوْ الظَّنَّ»:

(١) قَدْ يَسْتَطِيعُ الْبَشَرُ يَوْمًا أَنْ يَدْرِكَ زَمَانَ الزَّلْزَالِ قَبْلَ حَدُوثِهِ!

(٢) كَأَنَّ الْجِبَالَ أَعْمَدَةٌ تَنْتَبِثُ السَّمَاءَ أَوْ كَطُرُقٍ تُوصِلُنَا إِلَيْهَا!

(٣) لَعَلَّ بَعْضَ الْعُلُومِ الَّتِي نَتَعَلَّمُهَا فِي الْمَدْرَسَةِ لِإِفَادَةِ لَهَا!

(٤) كَأَنَّ رِضَى وَالِدِيَّ يَكُونُ فِي ابْتِعَادِي عَنِ الرِّيَاضَةِ!

دین و زندگی ۳

دانش آموزان اقلیت‌های مذهبی، شما می‌توانید سؤال‌های معارف مربوط به خود را از مسئولین حوزه دریافت کنید.

۱۷ دقیقه

کل مباحث نیم‌سال اول
درس ۱ تا پایان درس ۷
صفحه ۲ تا صفحه ۹۰

۵۱- سرچشمه بندگی چیست و نمود آن در کدام عبارت متجلی شده است؟

- (۱) فقر - «اللهم لا تکلنی الی نفسی طرفه عین ابدأ»
- (۲) آگاهی - «اللهم لا تکلنی الی نفسی طرفه عین ابدأ»
- (۳) فقر - «ما رأیت شیئاً الا و رأیت الله قبله و بعده و معه»
- (۴) آگاهی - «ما رأیت شیئاً الا و رأیت الله قبله و بعده و معه»

۵۲- کدام موضوع از عبارت قرآنی «کلّ یوم هو فی شأن» مستفاد می‌گردد؟

- (۱) درخواست دائمی مخلوقات عالم برای کسب فیض از خداوند متعال، زمینه‌ساز آن است که خداوند هر لحظه دست‌اندرکار امری است.
- (۲) پدیده بودن مخلوقات جهان نشان‌دهنده نقص وجودی و ذاتی آن‌ها نیست.
- (۳) محیط بودن حق تعالی به همه موجودات عالم نشانگر آن است که چپستی خداوند در ذهن ما نمی‌گنجد.
- (۴) فقر ذاتی و کامل همه مخلوقات معلول اولی به تصرف بودن حق تعالی در تمام امور هستی است.

۵۳- تفاوت بنیادین رابطه «ساعت‌ساز با ساعت» و «خدا با جهان» کدام است؟

- (۱) ساعت در بقا نیازمند ساعت‌ساز نیست.
- (۲) جهان در بقا وابسته به خداست.
- (۳) خدا به جهان وجود داده است.
- (۴) ساعت‌ساز به ساعت نظم و وجود داده است.

۵۴- کدام بیت می‌تواند تمثیلی گویا از نیازمندی پدیده‌ها برای موجود شدن به پدیدآورنده باشد؟

(۱) دلی کز معرفت نور و صفا دید	به هر چیزی که دید اول خدا دید
(۲) خشک ابری که بود ز آب تهی	ناید از وی صفت آب دهی
(۳) ما چو ناییم و نوا در ما ز توست	ما چو کوهیم و صدا در ما ز توست
(۴) به هر جا بنگرم کوه و در و دشت	نشان از قامت رعنا تو بینم

۵۵- علت اصلی برداشت نابه‌جای آن صحابی امام علی (ع) مبنی بر این‌که «ما هیچ اختیاری در تعیین سرنوشت خود نداریم» چه تفکری بود؟

- (۱) توحید در ربوبیت به این معناست که موجودات و مخصوصاً انسان قدرت تدبیر ندارند.
- (۲) حرکت و تغییر مکان و تصمیم‌گیری براساس دستور عقل بی‌فایده است.
- (۳) هر قضایی از تقدیر خاص خود حاصل می‌شود.
- (۴) اعتقاد به قضا و قدر نه تنها مانع تحرک نیست، بلکه عامل آن نیز می‌باشد.

۵۶- مطابق آیات مبارکه سوره رعد، چرا نباید غیر خدا را به عنوان ولی، رب و معبود عالم در نظر گرفت؟

- (۱) «أرأیت من اتّخذَ الهه هَواه»
- (۲) «قل الله خالق کل شیء»
- (۳) «قل اغیر الله ابغی ربّاً»
- (۴) «لا یملکون لانفسهم نفعاً و لا ضرّاً»

۵۷- در صورت فرض چندین خالق جهان، اگر همه خدایان کمالاتی مشابه یک‌دیگر داشته باشند، چه پیامدی به دنبال خواهد داشت و کدام عبارت قرآنی

هم مفهوم با آیه «الله خالق کل شیء» است؟

- (۱) خدایانی عین همدیگر خواهیم داشت. - «الله نور السماوات و الارض»
- (۲) خدایانی متعدد خواهیم داشت. - «هو الواحد القهار»
- (۳) خدایانی عین همدیگر خواهیم داشت. - «و هو رب کل شیء»
- (۴) خدایانی متعدد خواهیم داشت. - «و هو رب کل شیء»

۵۸- اگر بخواهیم مرتبه توحیدی دعای امیرالمؤمنین علی (ع): «پس مرا همان‌گونه قرار ده که تو دوست داری» را با مستندات قرآنی بیان کنیم، کدام گزینه انتخاب بهتری است؟

(۱) «ما لهم من دونه من ولی و لا یشرک فی حکمه احداً» - «کل یوم هو فی شأن»

(۲) «قل اغیر الله ابعی رتبا و هو رب کل شیء» - «کل یوم هو فی شأن»

(۳) «کل یوم هو فی شأن» - «الله خالق کل شیء»

(۴) «ما لهم من دونه من ولی و لا یشرک فی حکمه احداً» - «و لله ما فی السماوات و الارض»

۵۹- اگر بگوییم: «خداوند، بزرگی است که همه نیازمندان به سوی او روی می‌آورند.» مفهوم کدام آیه شریفه را تبیین کرده‌ایم؟

(۱) «وَ اللهُ هُوَ الْغَنَى الْحَمِيدُ»

(۲) «اللَّهُ الصَّمَدُ»

(۳) «لَمْ یَلِدْ و لَمْ یُولَدْ»

(۴) «وَ لَمْ یَکُنْ لَهُ کُفُوًا أَحَدٌ»

۶۰- منظور قرآن کریم هنگامی که غیرقابل دفاع بودن را به صورت استفهام انکاری مطرح می‌کند، چه افرادی است و این افراد چه خصوصیتی دارند؟

(۱) کسانی که با تردید خدا را می‌پرستند و تنها هنگام وسعت و آسودگی - خسران آشکار دنیوی و اخروی

(۲) کسانی که با تردید خدا را می‌پرستند و تنها هنگام وسعت و آسودگی - درونی ناپایدار و ناآرام

(۳) هوای نفس خود را معبود خویش قرار داده‌اند. - درونی ناپایدار و ناآرام

(۴) هوای نفس خود را معبود خویش قرار داده‌اند. - خسران آشکار دنیوی و اخروی

۶۱- کدام عبارت شریفه، عبودیت کسانی را که زبان دنیوی و اخروی را انتخاب کرده‌اند، بیان می‌کند و این گروه در صورت مواجهه با فتنه‌ها چه تصمیمی می‌گیرند؟

(۱) «علی حرف» - «انقلب علی وجهه»

(۲) «تلقون الیهم» - «انقلب علی وجهه»

(۳) «تلقون الیهم» - «قد کفروا بما جانکم»

(۴) «علی حرف» - «قد کفروا بما جانکم»

۶۲- موضوعات مطرح شده در برابر عبارات، در کدام موارد به درستی آمده‌اند؟

(الف) تفرقه و تضاد فراگیر می‌شود و امکان رشد و تعالی از بین می‌رود. ← نتیجه شرک عملی اجتماعی

(ب) شما در برابر همه سرزمین‌ها و چهارپایان مسئولید. ← توحید عملی اجتماعی

(ج) هر قدر نهادهای اجتماعی در خدمت اجرای قوانین الهی باشد، زمینه زندگی موحدانه آسان‌تر می‌گردد. ← رابطه دو سویه توحید عملی فردی و اجتماعی

(د) انسان در پی کسب رضایت قدرت‌های مادی و طاغوت‌ها برآید. ← شرک عملی اجتماعی

(۱) الف، د (۲) ب، د (۳) الف، ج (۴) ب، ج

۶۳- به ترتیب «اگر عمل را به همان صورت که خداوند خواسته انجام دهیم» و «قصد خود را کسب رضای او قرار دهیم»، به کدام جزء از عمل جامعه حقیقت پوشانده‌ایم؟

(۱) اخلاص - حسن فعلی

(۲) حسن فعلی - حسن فاعلی

(۳) معرفت - اخلاص

(۴) حسن فاعلی - معرفت

۶۴- کدام برداشت‌ها از آیه مبارکه «أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ مِثْلَ خِمْصٍ» به درستی بیان شده است؟

(الف) اخلاص شرط قبولی تمامی اعمال است.

(ب) تنها پندی که خدا از پیامبر می‌خواهد به مردم بدهد.

(ج) عهدی که خداوند با بشر بسته است.

(د) توحید عملی نتیجه توحید ربوبیت است.

(۱) الف، ب (۲) الف، ج (۳) ب، ج (۴) ب، د

۶۵- از تأمل در بیت نغز و بدیع حافظ شیرازی: «برو این دام بر مرغی دگر نه / که عنقا را بلند است آشیانه» کدام آیه نورانی در ذهن تداعی می‌شود؟

(۱) «أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ مِثْلَ خِمْصٍ»

(۲) «لَمْ یَلِدْ و لَمْ یُولَدْ»

(۳) «أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ مِثْلَ خِمْصٍ»

(۴) «وَ لَقَدْ رَاوَدتْهُ عَنْ نَفْسِهِ فَاَسْتَعَصَمَ»

۶۶- به ترتیب، «تقویت محبت خداوند در قلب مؤمن» و «آزمایش اخلاص» با کدام راه تقویت اخلاص میسر می‌شود؟

- ۱) افزایش معرفت و شناخت نسبت به خداوند - دوری از گناه و تلاش برای انجام واجبات
- ۲) راز و نیاز با خداوند و کمک خواستن از او - دوری از گناه و تلاش برای انجام واجبات
- ۳) راز و نیاز با خداوند و کمک خواستن از او - نفوذناپذیری در برابر وسوسه‌های شیطان
- ۴) افزایش معرفت و شناخت نسبت به خداوند - نفوذناپذیری در برابر وسوسه‌های شیطان

۶۷- خداوند در قرآن کریم کدام یک از میوه‌های درخت اخلاص را برای حضرت لقمان بیان کرده است و آنگاه که موفقیت در مرحله‌ای سبب ورود به

مرحله‌ای برتر می‌شود، بیانگر کدام سنت الهی است؟

- ۱) نفوذناپذیری در برابر وسوسه‌های شیطان - امداد عام
- ۲) دستیابی به درجاتی از حکمت - ابتلاء
- ۳) نفوذناپذیری در برابر وسوسه‌های شیطان - ابتلاء
- ۴) دستیابی به درجاتی از حکمت - امداد عام

۶۸- اگر بگوییم: «مخلوقات عالم تکوین وابسته به قضای الهی‌اند.» کدام یک را باید مدنظر داشته باشیم؟

- ۱) علم و حکمت الهی سرچشمه و خاستگاه اراده و خواست الهی و اجرا و پیاده کردن است.
- ۲) نقشه جهان با همه مخلوقات عالم و ریزه‌کاری‌ها و قوانین آن، همه از آن خداوند است.
- ۳) خداوند با علم خویش اندازه، حدود و ویژگی‌های مخلوقات را تعیین می‌کند.
- ۴) ایجاد شدن جهان خلقت با حکم و فرمان الهی انجام می‌پذیرد.

۶۹- آیه شریفه «ذلک بما قدمت ایدیکم و ان الله لیس بظلام للعبید» ناظر بر کدام یک از مفاهیم زیر است؟

- ۱) دریغ و آزر و تحقق کار ناشی از تصمیم عاقلانه خود
- ۲) پذیرش عواقب کار و عمل و مسئولیت‌پذیری ناشی از وجود اختیار در خود
- ۳) اذعان و تصریح به اختیار محدودی که به صورت طبیعی انجام می‌شود.
- ۴) جوانب امور را سنجیدن و میان چندین راه و چندین کار یکی را برگزیدن

۷۰- «سنجش جوانب» نشانه آشکاری برای تحقق مفهوم مندرج در کدام آیه شریفه است؟

- ۱) «الم اعهد الیکم یا بنی آدم ان ...»
- ۲) «و من الناس من یعبد الله علی ...»
- ۳) «قد جاءکم بصائر من ربکم فمن ...»
- ۴) «من جاء بالحسنة فله عشر امثالها ...»

۷۱- کدام سنت الهی از استناد به عبارت قرآنی «من حیث لا یعلمون» قابل توصیف است؟

- ۱) سنتی همیشگی که شامل همه انسان‌ها در همه دوران‌ها می‌شود و هر انسانی چه مؤمن و چه کافر همواره درگیر آن است.
- ۲) سنتی که با مهلت و نعمت با اختیار خودشان به صورت بلای الهی جلوه‌گر شده و باعث سنگین شدن بار گناهان می‌شود.
- ۳) سنتی که شامل حال کسانی است که در راه حق قدم می‌گذارند و سعادت اخروی و رضایت پروردگار را هدف خود قرار می‌دهند.
- ۴) سنتی که انسان در همان مسیری که انتخاب کرده است، به پیش رود و باطن خود را آشکار کند.

۷۲- مطابق با آیات قرآن، مواد امتحانی خداوند متعال چیست و کدام نگرش در مورد این سنت الهی احتیاج به اصلاح دارد؟

- ۱) «من عطاء ربک» - «و هم لا یظلمون»
- ۲) «بالشر و الخیر» - «و هم لا یظلمون»
- ۳) «من عطاء ربک» - «و هم لا یفتنون»
- ۴) «بالشر و الخیر» - «و هم لا یفتنون»

۷۳- کدام آیه شریفه، ترجمان دیگری از این آیات است که: «کسانی که زندگی دنیا و تجملات آن را بخواهند، حاصل کارهایشان را در همین دنیا به آنان

می‌دهیم و کم و کاستی نخواهند دید...»؟

- ۱) «من جاء بالحسنة فله عشر امثالها ...»
- ۲) «والذین کذبوا بآیاتنا سنستدرجهم ...»
- ۳) «کلا نمد هؤلاء و هؤلاء من عطاء ربک و ...»
- ۴) «و لو ان اهل القرى آمنوا و اتقوا لفتحنا ...»

۷۴- کدام مورد تجلی تقدیر الهی، زمینه‌ساز حرکت و پویایی انسان و به‌کارگیری اراده و اختیار انسان است و براساس آیات قرآن چه کسانی در معرض

امتحان و آزمایش الهی قرار می‌گیرند؟

- ۱) قوانین حاکم بر زندگی انسان‌ها - همه انسان‌ها
- ۲) قوانین حاکم بر جهان خلقت - همه انسان‌ها
- ۳) قوانین حاکم بر زندگی انسان‌ها - همه مؤمنان
- ۴) قوانین حاکم بر جهان خلقت - همه مؤمنان

۷۵- تمامی انسان‌ها مشمول کدام سنت الهی در همه احوال می‌شوند و کدام آیه شریفه مبین این سنت است؟

- ۱) املاء - «والذین کذبوا بآیاتنا سنستدرجهم...»
- ۲) ابتلاء - «والذین کذبوا بآیاتنا سنستدرجهم...»
- ۳) ابتلاء - «کل نفس ذائقة الموت و نبلوکم...»
- ۴) املاء - «کل نفس ذائقة الموت و نبلوکم...»

زبان انگلیسی ۳

دانش‌آموزان گرامی در صورتی که شما زبان غیرانگلیسی (فرانسه یا آلمانی) آزمون می‌دهید، سؤال‌های مربوط به خود را (در صورت حضوری بودن) از مسئولین حوزه و در صورت غیرحضوری بودن از سایت کانون دریافت کنید.

۲۰ دقیقه

کل مباحث نیم‌سال اول

درس ۱ و ۲

صفحه ۱۵ تا صفحه ۵۹

PART A: Grammar and Vocabulary

Directions: Choose the word or phrase (1), (2), (3), or (4) that best completes each sentence. Then mark the correct choice on your answer sheet.

76- What you will be able to do at the end of the course depends on how much time you spend on doing your assignments, ...?

1) won't you	2) don't you
3) doesn't it	4) won't it

77- I think the young man in the blue shirt ... visiting the museum is a tourist from Germany.

1) which is	2) which
3) who is	4) who

78- Although no cure for AIDS ..., doctors are able to help the seriously-ill patients experience less pain.

1) has found	2) has been found
3) have been found	4) have found

79- I left a message for my friend and asked him to call me as soon as possible, ... my call.

1) but he didn't return	2) who wasn't returned
3) and he wasn't returned	4) which didn't return

80- Results from a 2013 study support the idea that loving children ... improves their lifelong health and wellness.

1) repeatedly	2) immorally
3) unnecessarily	4) unconditionally

81- I do not know what I'd have done without Mary when I was ill—she is an absolute

1) symbol	2) treasure
3) inspiration	4) instance

82- Because some students tend to ... while texting, it is harder for them to get back in the habit of writing sentences complete.

1) introduce	2) expand
3) communicate	4) abbreviate

83- To tell the truth, I don't agree with my mother in this case, but I respect her for sticking to her

1) principles	2) guidelines
3) recommendations	4) collections

84- Yesterday, the police officer gave me directions to the hospital, but they were so ... that I got lost.

1) purposeful	2) comprehensible
3) complicated	4) systematic

85- At first, Salim did not believe in his abilities, and he thought he was a/an ... man who was no different from anyone else.

1) distinguished	2) ordinary
3) peaceful	4) dedicated

86- To help the elderly have a better social life and to prevent their isolation and loneliness, we ... social events to bring them together.

1) reply	2) arrange
3) regard	4) respect

87- Since caffeine can cause dehydration and other health problems, most physicians agree that the consumption of foods and drinks ... caffeine should be limited.

1) considering	2) confirming
3) combining	4) containing

PART B: Cloze Test

Directions: Read the following passage and decide which choice (1), (2), (3), or (4) best fits each space. Then mark the correct choice on your answer sheet.

A man named Christopher Sholes, the inventor of the typewriter, came up with a keyboard in the 1860s. Sholes first placed the letters in alphabetical ...(88)... on his typewriter. But he found there was a problem. The letters were on typebars—also called keys—and some of these keys crashed into one another. This happened when letters ...(89)... in words, like “s” and “l”, were near each other on the keyboard.

Sholes tried to ...(90)... a way to keep the keys from hitting one another. He made a list of letters ...(91)... used together in English, like “s” and “l”, or “q” and “u”. He then rearranged these letters so they would be on opposite sides of the keyboard. This keyboard became known as QWERTY. People have come up with alternative keyboard patterns, but so far, none has gained much popularity. It does not appear that it ...(92)... any time soon by a faster, more efficient keyboard.

88- 1) issue	2) order	3) entry	4) origin
89- 1) that often come together	2) that they often come together		
3) which comes often together	4) which they together often come		
90- 1) figure out	2) stand for	3) look up	4) jump into
91- 1) effectively	2) suddenly	3) accidentally	4) commonly
92- 1) is going to replace	2) has replaced		
3) is going to be replaced	4) has been replaced		

PART C: Reading Comprehension

Directions: Read the following passages and answer the questions by choosing the best choice (1), (2), (3), or (4). Then mark the correct choice on your answer sheet.

PASSEGE 1:

Last summer, over 12,000 fans were at Wembley Stadium in London, shouting and cheering. Thousands more were watching online. But this wasn't a football, basketball or tennis match. It was esports, or competitive computer gaming. Millions of people in the UK play games for fun. Some of them have become professional gamers, playing games as their full-time job. It's not easy to be a professional gamer, though. They practice for ten or more hours a day, five or six days a week. They do exercises like typing something and trying to type it faster and faster. They also study videos of other players and plan ways to beat them.

But are esports really sports? Are players athletes? Some say no. Esports players don't need to run, jump, throw or do big physical actions. At the moment, the UK government classifies esports as kinds of games, not as sports. But others say yes: esports are sports. Players do need some physical skills, especially hand-eye coordination, reflexes, accuracy and timing. If darts, snooker and shooting are classified as sports, then perhaps esports should be too. In fact, the governments of China and South Korea do classify esports as sports, and they will be an official medal sport in the Asian Games starting from 2022.

For many esports fans and players, though, the most important thing is that esports are growing in popularity and importance. If they are not as prominent as sports at the moment, they absolutely will be in the near future.

93- Which of the following has been defined in the passage?

- 1) medal sport (paragraph 2)
- 2) hand-eye coordination (paragraph 2)
- 3) full-time job (paragraph 1)
- 4) esports (paragraph 1)

94- It can be inferred from paragraph 2 that those who say esports are sports argue that

- 1) although esports need no physical activity, hand-eye coordination is needed and therefore they should be considered as sports
- 2) darts, snooker, and shooting are not sports either because accuracy, timing, and hand-eye coordination is not very important in them
- 3) since esports need the same skills as sports like darts or shooting, they should be classified as sports as well
- 4) because the governments of China and South Korea classify esports as sports, they should be classified as sports all around the world

95- Which of the following best describes the author's attitude towards the future of esports?

1) Hopeful	2) Uncertain
3) Worried	4) Amazed

96- The underlined word "prominent" in paragraph 3 is closest in meaning to

1) dangerous	2) confusing
3) fortunate	4) important

PASSEGE 2:

Indeed, one of the most critical branches of oceanography today is known as biological oceanography. It is the study of the ocean's plants and animals and their interactions with the marine environment. But oceanography is not just about study and research. It is also about using that information to help leaders make smart choices about policies that affect ocean health. Lessons learned through oceanography affect the ways humans use the sea for transportation, food, energy, water, and much more.

Of course, oceanography covers more than the living organisms in the sea. A branch of oceanography called geological oceanography focuses on the formation of the seafloor and how it changes over time. Geological oceanographers are starting to use special GPS technology to map the seafloor and other underwater features. This research can provide critical information such as seismic activity. This information could lead to more accurate earthquake and tsunami prediction.

In addition to biological and geological oceanography, there are two other main branches of sea science. One is physical oceanography, the study of the relationships between the seafloor, the coastline, and the atmosphere. The other is chemical oceanography, the study of the chemical composition of seawater and how it is affected by weather, human activities, and other factors.

97- The passage is primarily concerned with which of the following questions?

- 1) Why is it that biological oceanography is one of the most critical branches of oceanography today?
- 2) What are the main differences between biological and geological oceanography?
- 3) How does oceanography apply chemistry, geology, meteorology, and biology to the study of the ocean?
- 4) What are the different branches of oceanography and their included subjects?

98- According to the passage, which of the following subjects is studied in geological oceanography?

- 1) The relationship between the coastline and the atmosphere
- 2) The way the ocean's plants and animals influence the marine environment
- 3) The formation of the seafloor and the way it is influenced by time
- 4) The study of the ways humans use the oceans for transportation

99- It can be logically inferred from the passage that

- 1) the technology used by geological oceanographers has existed for centuries
- 2) nowadays, the role of oceanographers is not as important as it used to be
- 3) the information provided by biological oceanographers is totally useless to leaders
- 4) seismic activity could help scientists predict tsunamis and earthquakes

100- The underlined phrase "the other" in paragraph 3 refers to

- 1) one of the main branches of sea science
- 2) the atmosphere
- 3) physical oceanography
- 4) the chemical composition of seawater

صبح جمعه

۱۴۰۰/۱۰/۲۴

زمان شروع آزمون اختصاصی: ۹:۳۰

زمان پایان آزمون اختصاصی: ۱۱:۴۵

آزمون ۲۴ دی ماه ۱۴۰۰

آزمون اختصاصی

گروه آزمایشی دوازدهم انسانی

نام درس	معمولاً دانش‌آموزان در هر رده‌ی تراز به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می‌دهند.					این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید. شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
	۴۰۰۰	۴۷۵۰	۵۵۰۰	۶۲۵۰	۷۰۰۰	
ریاضی	۱	۲	۳	۴	۶	
علوم و فنون ادبی	۱	۲	۳	۵	۶	
عربی زبان قرآن	۱	۲	۳	۵	۷	
تاریخ	۱	۲	۴	۶	۷	
جغرافیا	۱	۲	۴	۵	۷	
جامعه‌شناسی	۱	۲	۵	۷	۸	
فلسفه	۱	۲	۳	۴	۶	

نام و نام خانوادگی:	شمارنده:
تعداد سؤال: ۱۴۰	مدت پاسخ‌گویی: ۱۳۵ دقیقه

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤال‌ها و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	ریاضی و آمار (۳)	۲۰	۱۰۱	۱۲۰	۲۵
۲	علوم و فنون ادبی (۳)	۱۰	۱۲۱	۱۳۰	۲۰
	علوم و فنون ادبی (۳) - سؤال‌های آشنا	۱۰	۱۳۱	۱۴۰	
۴	عربی، زبان قرآن (۳)	۱۰	۱۴۱	۱۵۰	۲۰
	عربی، زبان قرآن (۳) - سؤال‌های آشنا	۱۰	۱۵۱	۱۶۰	
۶	تاریخ (۳)	۲۰	۱۶۱	۱۸۰	۳۰
	جغرافیا (۳)	۲۰	۱۸۱	۲۰۰	
۸	جامعه‌شناسی (۳)	۲۰	۲۰۰	۲۲۰	۲۰
۹	فلسفه دوازدهم	۲۰	۲۲۱	۲۴۰	۲۰

ریاضی و آمار (۳)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۲۵ دقیقه

آمار و احتمال
الگوهای خطی
(مدل‌سازی و دنباله)
صفحه‌های (۳ تا ۶۰)

۱۰۱- تحلیل داده‌ها و ارائه نتایج در گام ... از چرخه آمار و پس از گام ... اتفاق می‌افتد.

- (۱) چهارم - گردآوری و سازماندهی داده‌ها
(۲) چهارم - بیان مسئله
(۳) پنجم - طرح و برنامه‌ریزی
(۴) سوم - بحث و نتیجه‌گیری

۱۰۲- در هر کدام از موارد زیر، اجرای نادرست کدام یک از گام‌های حل مسئله در علم آمار به ترتیب رخ داده است؟

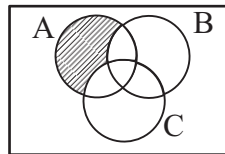
(الف) ارائه نتایج آماری فقط براساس توصیف داده‌های کمی با استفاده از معیار پراکندگی

(ب) تعمیم نتایج به‌دست آمده به تمام جوامع آماری

(ج) اندازه‌گیری دمای شهرها با معیارهای متفاوت

- (۱) تحلیل داده‌ها، تفسیر نتایج، گردآوری داده‌ها
(۲) تحلیل داده‌ها، تفسیر نتایج، طرح و برنامه‌ریزی
(۳) تفسیر نتایج، تحلیل آماری، گردآوری داده‌ها
(۴) تفسیر نتایج، تحلیل آماری، طرح و برنامه‌ریزی

۱۰۳- اگر A و B و C سه پیشامد از فضای نمونه S باشند، کدام گزینه پیشامد قسمت هاشورخورده را در شکل زیر به‌درستی نشان نمی‌دهد؟

(۱) $A - (B \cup C)$

(۲) $(A - B) \cap (A - C)$

(۳) $(A - B) - (A \cap C)$

(۴) $A - (B \cap C)$

۱۰۴- با حروف کلمه «TAPESH» چند رمز عبور ۴ حرفی با حروف متمایز می‌توان ساخت که حرف S در هر رمز باشد؟

- (۱) ۲۷۰ (۲) ۲۶۰ (۳) ۲۵۰ (۴) ۲۴۰

۱۰۵- با ارقام ۱ و ۲ و ۳ و ۴ و ۵ و ۶ و ۷ و ۸ و ۹ و ۰ چند عدد سه رقمی می‌توان ساخت که در آن‌ها هم رقم زوج و هم رقم فرد وجود داشته باشد؟

- (۱) ۱۵۶ (۲) ۲۰۳ (۳) ۲۱۹ (۴) ۲۵۲

۱۰۶- یک کتاب ریاضی و یک کتاب اقتصاد را به همراه ۸ کتاب دیگر در یک ردیف به چند طریق می‌توان کنار هم قرار داد به طوری که بین کتاب ریاضی و اقتصاد دقیقاً یک کتاب قرار بگیرد؟

- (۱) $8!$ (۲) $2! \times 8!$ (۳) $10! \times 2!$ (۴) $8 \times 2! \times 8!$

۱۰۷- از بین ۵ دانش‌آموز تجربی، ۴ دانش‌آموز انسانی و ۲ دانش‌آموز ریاضی به چند طریق می‌توان ۴ نفر را انتخاب کرد به طوری که ۴ نفر انتخاب شده همگی از یک رشته نباشند؟

- (۱) ۳۱۸ (۲) ۳۲۰ (۳) ۳۲۴ (۴) ۳۳۰

۱۰۸- در یک ساختمان ۵ زوج زندگی می‌کنند. می‌خواهیم یک گروه ۵ نفره را انتخاب کنیم به طوری که دقیقاً یک زوج در این گروه ۵ نفره باشد. به چند طریق می‌توان این کار را انجام داد؟

- (۱) ۴۰ (۲) ۳۲ (۳) ۸۰ (۴) ۱۶۰

۱۰۹- ۵ پرچم مختلف را به ۵ میله پرچم نصب کرده‌ایم و روی میله‌ها شماره‌های ۱ تا ۵ را حک کرده‌ایم، چنانچه این پرچم‌ها به تصادف کنار یکدیگر قرار گیرند، احتمال آنکه میله پرچم‌ها با شماره‌های زوج در مکان‌های زوج باشند، کدام است؟

- (۱) ۰/۱ (۲) ۰/۲ (۳) ۰/۳ (۴) ۰/۴

۱۱۰- هر یک از ارقام ۸ و ۷ و ۶ و ۵ و ۴ و ۳ را روی ۶ کارت یکسان نوشته‌ایم. به تصادف دو کارت را برمی‌داریم. احتمال اینکه عدد روی هر دو کارت فرد باشد، کدام است؟

- (۱) $\frac{4}{15}$ (۲) $\frac{1}{4}$ (۳) $\frac{1}{5}$ (۴) $\frac{1}{6}$

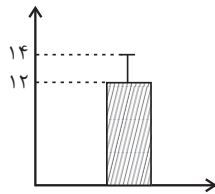
۱۱۱- احتمال اینکه فردا هوا آلوده باشد $\frac{3}{4}$ کمتر از احتمال این است که فردا هوا آلوده نباشد. با چه احتمالی فردا هوا آلوده است؟

- (۱) $\frac{1}{4}$ (۲) $\frac{1}{8}$ (۳) $\frac{1}{12}$ (۴) $\frac{3}{10}$

۱۱۲- از کیسه‌ای دارای ۳ مهره آبی، ۴ مهره قرمز و ۵ مهره سیاه به تصادف ۳ مهره انتخاب می‌کنیم. چه قدر احتمال دارد هیچ دو مهره‌ای از سه مهره هم‌رنگ نباشند؟

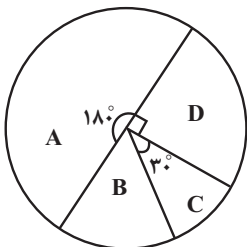
- (۱) $\frac{3}{55}$ (۲) $\frac{3}{11}$ (۳) $\frac{6}{55}$ (۴) $\frac{6}{11}$

۱۱۳- تمام داده‌های مربوط به شکل مقابل را در عدد ۲ ضرب می‌کنیم، مجموع مقادیر انحراف معیار و میانگین جدید کدام است؟

- (۱) ۳۸ (۲) ۳۴ (۳) ۴۰ (۴) ۲۸

۱۱۴- نمودار دایره‌ای مربوط به دانش‌آموزان طرفدار تیم‌های A، B، C و D در یک مدرسه به صورت زیر است. چند نفر از دانش‌آموزان این مدرسه طرفدار تیم D هستند؟ (فراوانی A: $7x-1$ و فراوانی B: $2x+4$)

- (۱) ۳۰ (۲) ۳۶ (۳) ۴۵ (۴) ۶۰

۱۱۵- اگر جمله چهارم دنباله $a_n = \frac{nk-3}{n+6}$ برابر $\frac{3}{8}$ باشد، مقدار جمله شانزدهم این دنباله کدام است؟

- (۱) $\frac{12}{11}$ (۲) $\frac{13}{15}$ (۳) $\frac{1}{5}$ (۴) $\frac{1}{3}$

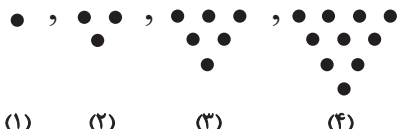
۱۱۶- در یک دنباله با رابطه بازگشتی $a_{n+1} = \frac{2}{a_n} - 3n$ با فرض $a_7 = 100$ ، مقدار جمله نوزدهم کدام است؟

- (۱) ۱۲۰ (۲) ۱۱۰ (۳) $\frac{2}{157}$ (۴) $\frac{3}{171}$

۱۱۷- اگر چهار نقطه ابتدایی مربوط به چهار جمله اول دنباله $a_n = \begin{cases} 4, & n = 2, 3, 5, 8 \\ 3, & n = 1, 4, 6, 7 \end{cases}$ را در نمودار مختصاتی نظیر آن به طور متوالی به هم وصل کنیم، یک چهار ضلعی ایجاد می‌شود. مساحت این چهار ضلعی کدام است؟ (نقاط چهار جمله اول رأس‌های چهارضلعی هستند).

- (۱) $0/5$ (۲) ۱ (۳) $1/5$ (۴) ۲

۱۱۸- در کدام مرحله از الگوی مقابل، تعداد نقاط برابر ۳۲۴۰ است؟

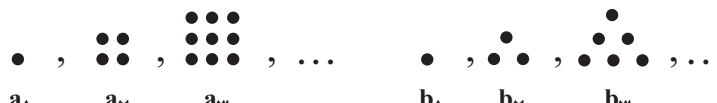
- (۱) ۷۵ (۲) ۷۰ (۳) ۸۰ (۴) ۸۵
-
- (۱) (۲) (۳) (۴)

۱۱۹- اگر جمله اول دنباله‌ای $a_1 = 1$ و بین جملات، رابطه $a_{n+1} - a_n = 2n + 1$ برقرار باشد، جمله نوزدهم دنباله کدام است؟

- (۱) ۴۴۱ (۲) ۳۶۱ (۳) ۴۰۰ (۴) ۳۲۴

۱۲۰- اگر از مجموع جمله هفتم دنباله فیبوناتچی و جمله هفتم دنباله a_n (در شکل زیر) هفت واحد کم کنیم، به جمله چندم دنباله b_n می‌رسیم؟

(الگوهای دنباله‌های a_n و b_n مطابق شکل‌های زیر است.)

- (۱) نهم (۲) دهم (۳) یازدهم (۴) دوازدهم
-
- a_1 a_2 a_3 b_1 b_2 b_3

علوم و فنون ادبی (۳)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

فصل‌های یکم و دوم
صفحه‌های ۱۰ تا ۶۵

۱۲۱- هر کدام از شخصیت‌های زیر، به ترتیب در چه حیطه‌ای فعالیت داشتند؟

«میرزا آقا تبریزی - ناظم‌الاسلام کرمانی - میرزا حبیب اصفهانی - میرزا حسن خان بدیع»

(۱) ترجمه - تحقیقات ادبی و تاریخی - نمایشنامه‌نویسی - رمان‌نویسی

(۲) نمایشنامه‌نویسی - تحقیقات ادبی و تاریخی - ترجمه - رمان‌نویسی

(۳) تحقیقات ادبی و تاریخی - نمایشنامه‌نویسی - رمان‌نویسی - ترجمه

(۴) رمان‌نویسی - ترجمه - تحقیقات ادبی و تاریخی - نمایشنامه‌نویسی

۱۲۲- با توجه به سبک شعر و نثر دوره بیداری، کدام گزینه نادرست است؟

(۱) برخلاف نثر دوره‌های پیش، عبارت‌های وصفی دور و دراز و لفظ‌پردازی‌های بیجا در نامه‌ها و نوشته‌ها کاهش یافته است.

(۲) صنایع ادبی از نثر جدا می‌شود و نثر در خدمت بیان خواست و آمال مردم به شکلی پویا ظاهر می‌گردد.

(۳) تنفر از خرافات و قانون و قانون‌مداری از موضوعاتی بودند که فقط در نثر روزنامه‌ای مورد توجه قرار گرفتند.

(۴) مضامین کلی و ذهنی، مسائل اخلاقی، عارفانه‌سرابی و غزل‌گویی که با ساخت فرهنگ و جامعه گذشته ما هماهنگ بود، تا حد زیادی کارایی خود را از دست داد.

۱۲۳- در کدام بیت «تضاد» و «لف‌ونشر» دیده می‌شود؟

(۱) نه پادشاه منادی زده‌ست می‌مخورید

(۲) سعدی اگر خون و مال صرف شود در وصال

(۳) آب حیوان نتوان گفت که در عالم هست

(۴) لعل تو در چشم من باده بود در قدح

بیا که چشم و دهان تو مست و میگون است

آنت مقامی بزرگ اینت بهایی حقیر

گر چنان است که در چاه زنخدان تو نیست

مهر تو در جان من گنج بود در خراب

۱۲۴- در کدام بیت «تلمیح» و «پارادوکس» دیده می‌شود؟

(۱) تمام از پای تا سر مهربانی و وفایی تو

(۲) گفتم که عیسی از چه کند زنده مرده را

(۳) منصور بقا از گذر دار فنا یافت

(۴) پیر کنعان را قرار از حسن یوسف داده‌اند

به زخم صید مرهم می‌گذارد آب پیکانت

گفتا نتیجه نفس جان‌فزای ماست

ناگشته‌فنا دار بقا را شناسد

شیخ صنعان را طرب از عشق ترسا کرده‌اند

۱۲۵- توضیح مقابل کدام بیت نادرست آمده است؟

(۱) ببرید خیاط ازل دو جامه بر اندام ما

(۲) فصل بهار شد بیا تا به خم آوریم رو

(۳) خون مرا چشم جادوی تو نمی‌ریخت

(۴) هر چند که من بیش کنم پیش تو زاری

از بهر تو گلگون قبا وز بهر من خونین کفن (مصوت کوتاه در واژه «دو» بلند تلفظ می‌شود)

کز سر شط خم کشیم آب طرب سبو سبو (تقطیع واژه «بیا» به شکل U- است.)

از پی قتلیم لبت به شیر زد انگشت (دو اختیار زبانی در بیت مشهود است.)

تو بیش رمی از من دل‌سوخته زار (بیت قابلیت دسته‌بندی هجایی

به صورت همسان و ناهمسان را دارد.)

۱۲۶- وزن کدام ابیات مشترک است؟

جان گفت له الفضل که وارستم ازین بند	الف) دل گفت له الحمد که بگذشتم از آن خوف
آن هم طرف روی نکوی تو گرفت	ب) گفتم به خط تو جانب ما را گیر
زنار بنده ارچه فلک طیلسان اوست	ج) بس عقل عیسوی که ز مشکین صلیب او
وصل تو ز ما خط تبری چه ستاند؟	د) گیرم که عروس غم تو نامزد ماست
تبریز که گنج آمد بی‌مار نگه‌دارش	ه) شروانت که مار آمد بی‌رنج رها کردی
- (۱) الف، ب (۲) الف، د (۳) ج، ه (۴) ب، د

۱۲۷- وزن نوشته‌شده در مقابل کدام مصراع نادرست است؟

- (۱) دارد خطر ز باده پرزور شیشه‌ها (مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن)
 (۲) عشق محمد بس است و آل محمد (مفتعلن فاعلات مفتعلن فع)
 (۳) که از چنین سفری گشت خاک معدن زر (مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلاتن)
 (۴) چون عشق سرشته شد به گوهر (مفعول مفاعلن فعولن)

۱۲۸- در ابیات زیر در مجموع چند حذف همزه وجود دارد؟

کم پای برهنه خبر از خار نباشد	از من مشنو دوستی گل مگر آن‌گاه
نه بر مژگان من اشکی نه بر لب‌های من آهی	نه دل مفتون دلبندی نه جان مدهوش دلخواهی
فتاد از بلندی به سر در نشیب	چو سیل اندر آمد به هول و نهیب
- (۱) چهار (۲) پنج (۳) شش (۴) هفت

۱۲۹- مفهوم کدام بیت متفاوت است؟

- (۱) سرو را تشریف آزادی به رعنائی فکند
 (۲) حافظ از جور تو حاشا که بگرداند روی
 (۳) آن سبک‌بار نهالیم که در باغ جهان
 (۴) بندهام تا زندهام گر می‌کشی ور می‌کشی

۱۳۰- تمام ابیات کدام گزینه شامل موضوعات مطرح در شعر دوره بیداری هستند؟

برای مرد کمال و برای زن نقصان	الف) به هیچ مبحث و دیباچه‌ای قضا ننوشت
نه همین لباس زیباست نشان آدمیت	ب) تن آدمی شریف است به جان آدمیت
این گلبن نورس را بی‌ریشه نباید کرد	ج) در سایه استبداد پژمرده شد آزادی
ور نیست در این قوم معیت، به جهنم	د) از گرسنگی مرد رعیت به جهنم
به کوشش همه دست نیکی بریم	ه) بی‌اتاهان را به بد نسپریم

- (۱) الف - ب - ه (۲) الف - ج - د (۳) ب - د - ه (۴) ج - د - ه

۱۳۱- هر سه عامل کدام گزینه، در ایجاد نهضت بازگشت ادبی، تأثیرگذار بودند؟

- (۱) ضعف حکومت صفویه - ورود فرهنگ و ادبیات اروپاییان به ایران - ناکارآمدی ادبیات آن دوره در منعکس کردن مسائل روز
- (۲) تأسیس انجمن‌های ادبی متعدد - ورود افراد عامی و ناآشنا به ادبیات در این حوزه - ضعیف شدن جامعه در اثر شکست ایران از روسیه
- (۳) توجه به ادبیات در دربار قاجاریه - ضعیف شدن جامعه در اثر شکست ایران از روسیه - غارت کتابخانه اصفهان
- (۴) شکست و عقب‌افتادگی ایران در اثر جنگ‌های پی‌درپی و سرخوردگی فرهیختگان - استفاده شاعران تأثیرگذار این دوره از ادبیات کهن - ورود فرهنگ اروپاییان به ایران

۱۳۲- عوامل همه گزینه‌ها به جز ... در بیداری جامعه ایران در عهد قاجار مؤثر بودند.

- (۱) سرکوب آزادی خواهان به دست حکومت استبدادی قاجار و خشم مردم
- (۲) کوشش‌های عباس میرزا، ولیعهد فتحعلی شاه در روی آوردن به دانش و فنون جدید
- (۳) اعزام دانشجویان ایرانی به خارج از کشور برای تحصیل
- (۴) تأسیس مدرسه دارالفنون و آموزش دانش‌های نوین به دست امیرکبیر

۱۳۳- کدام گزینه درباره علامه علی‌اکبر دهخدا و آثارش نادرست است؟

- (۱) از پیشگامان نثر جدید فارسی است و شعر هم می‌سرود.
- (۲) مجموعه نوشته‌های ادبی او با عنوان «چرند و پرند» در روزنامه صور اسرافیل منتشر می‌شد.
- (۳) در استانبول، روزنامه سروش را منتشر کرد.
- (۴) «لغت‌نامه» - که مفصل‌ترین کتاب لغت زبان فارسی محسوب می‌شود - و «امثال و حکم» از مهم‌ترین آثار او هستند.

۱۳۴- در کدام یک از گزینه‌های زیر تمام آرایه‌های «لف و نشر - تشبیه - تضاد» موجود است؟

(۱) در کنار من ز گرمی بر کناری ای دریغ	وصل و هجران و غم و شادی به هم باشد مرا
(۲) زلف را به رخ افشان کرد و صبح ما تاریک	کفر را تماشا کن کاو حجاب ایمان شد
(۳) از دشمن و از دوست گریزیم و عجب نیست	سرگشته نسیم از گل و از خار گریزد
(۴) منعم مکن از دیدن قد و رخ و چشمش	من انس به سرو و گل و بادام گرفتم

۱۳۵- ترتیب توالی ابیات زیر به لحاظ دارا بودن آرایه‌های «تناقض - استعاره - تلمیح - تضاد - لفظ و نشر» به کدام صورت صحیح است؟

(الف) مسکین دلم، به کوی تو رفت و مقیم شد	دیگر از آن مقام به جایی دگر نرفت
(ب) آتش همگی گل است و ریحان	آن را که جز از خدا نترسد
(پ) صد جهان معنی به لفظ ما گم است	این نهان‌ها آشکاری بیش نیست
(ت) بیاض غمزه روز و سواد طره شب	ز روی و موی نمود آن نگار شیرین لب
(ث) ناامیدی تو رو کرد به محراب نیاز	که ز تأثیر دم گرم دعا می‌سوزد

۱۳۶- آرایه یا آرایه‌های مقابل کدام ابیات نادرست ذکر شده است؟

الف) عیش اگر هم رو دهد، بی تلخی اندوه نیست	هم‌چو نوروزی که واقع در محرم می‌شود (تلمیح - تشبیه)
ب) شعاع آفتابم من، اگر در خانه‌ها گردم	عقیق و زرز و یاقوتم، ولادت ز آب و طین دارم (تشبیه - مراعات‌نظیر)
ج) ذره ناچیز ما بر گردن همت گرفت	بار سنگین امانت را که گردون برنتافت (تشخیص - تلمیح)
د) خیز تا خاطر بدان ترک سمرقندی دهیم	کز نسیمش بوی جوی مولیان آید همی (تضاد - تضمین)
- (۱) د - الف (۲) ج - ب (۳) الف - ج (۴) ب - د

۱۳۷- وزن کدام مصراع در کمانک مقابل آن درست آمده است؟

- (۱) نه مهر راست زوال و نه شوق راست، نهایت (مفاعیل فعاتلتن مفاعیل فاعلن)
- (۲) زنده شود هر که پیش دوست بمیرد (مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن)
- (۳) جز گوش تو نشنود حدیث من (مستفعل فاعلات فاعلن)
- (۴) آن سرو دو صد گلشن و گلزار مرا یافت (مفعول مفاعیل مفاعیل فاعلن)

۱۳۸- وزن کدام بیت «فاعلاتن مفاعیل فاعلن» است؟

(۱) چشم دل باز کن که جان بینی	آن چه نادیدنی است آن بینی
(۲) دانه پنهان کن به کلی دام شو	غنچه پنهان کن گیاه بام شو
(۳) ز دست دیده و دل هر دو فریاد	که هرچه دیده بیند دل کند یاد
(۴) بت خود را بشکن خوار و ذلیل	نامور شو به فتوت چو خلیل

۱۳۹- در کدام گزینه، هیچ اختیار شاعری زبانی به کار نرفته است؟

(۱) مردم دیده ما جز به رخت ناظر نیست	دل سرگشته ما غیر تو را ذاکر نیست
(۲) گر دلم از شوق تو دیوانه شد عیبش مکن	بدر بی نقصان و زر بی عیب و گل بی خار نیست
(۳) تو و طوبی و ما و قامت یار	فکر هر کس به قدر همت اوست
(۴) نداریم کاری به پنهانی هم	همین ناظر آن چه در روست باشیم

۱۴۰- همه گزینه‌ها به جز گزینه ... بیانگر مضمونی واحد در شعر عصر بیداری هستند.

(۱) ز جور کارفرما کارگر آن سان به خود لرزد	که گردد روبه‌رو کبک دری باز شکاری را
(۲) کلیه بی‌سقف دهقان را چو آرم در نظر	کاخ‌های سر به کیوان را کنم ایوان خون
(۳) مالک غریق نعمت جاه و جلال و قدر	زارع اسیر زحمت و رنج و بلا هنوز
(۴) چون تافت روی تربیت از این خجسته ملک	فرسوده گشت ملک و دگرگونه گشت حال

■ ■ عَيْنِ الْأَصْحٰ وَ الْأَدَقِّ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجَمَةِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۱۴۱ - ۱۴۴)

۱۴۱- «فِي يَوْمٍ صَيْفِيٍّ بَدَأَ الْمَطْرُ يَنْزِلُ عَلَى أَرْضِي الْمَزَارِعِينَ وَ هُمْ كَانُوا يَشْكُونَ إِلَى اللَّهِ مِنْ قَلَّةِ الْمَطْرِ!»:

- (۱) در روزی تابستانی در حالی که باران شروع به بارش بر زمین‌های کشاورزان کرد، آنان از کمی باران به خدا شکایت می‌کردند!
- (۲) باران در روزی تابستانی شروع به باریدن بر زمین‌های کشاورزان کرد درحالی که آنان از کمی باران به خدا شکایت می‌کردند!
- (۳) باران در روزی از تابستان شروع به باریدن بر مزرعه‌های کشاورزی کرد درحالی که آنان از کمبود باران به خدا شکایت داشتند!
- (۴) در یک روز تابستانی بارش باران بر زمین‌های کشاورزانی شروع شد که از کمبود باران نزد خدا شکایت می‌کردند!

۱۴۲- «لَا عَظْمَ فِي أَلْسِنَتِنَا وَ لَكِنَّا نَسْتَطِيعُ بِهَا أَنْ نَكْسِرَ قُلُوبًا لَا تَكْسِرُهَا الْفُؤُوسُ!»:

- (۱) در هیچ زبانی استخوانی نیست، ولی با آن‌ها می‌توانیم قلب‌هایی را بشکنیم که تیرها آن‌ها را نمی‌شکنند!
- (۲) برای زبان‌های مان هیچ استخوانی نیست، اما با آن‌ها می‌توانستیم دل‌هایی را بشکنیم که تیرها آن‌ها را نمی‌شکنند!
- (۳) در زبان‌هایمان هیچ استخوانی نیست، ولی به کمک آن‌ها می‌توانیم دل‌هایی را بشکنیم که تیرها آن‌ها را نمی‌شکنند!
- (۴) هیچ استخوانی در زبان‌هایمان نیست، ولی ما با آن می‌توانیم دل‌هایی را بشکنیم که تیرها قادر به شکستش نیستند!

۱۴۳- عَيْنِ الْخَطَا:

- (۱) إِنَّمَا الْعَالِمُ مَنْ دَعَاهُ عِلْمُهُ إِلَى الْوَرَعِ! : دانشمند تنها کسی است که علمش او را به پرهیزگاری فراخواند!
- (۲) لَيْسَ مَنْ مَنَّا مَنْ يَظُنُّ أَنَّ قِيَمَةَ الْمَرْءِ بِالنَّسَبِ! : از ما نیست کسی که گمان می‌کند ارزش انسان به دودمان است!
- (۳) مَاتَ الْآبُ وَلَكِنَّ هَذِهِ الْحَادِثَةُ لَمْ تُضْعَفْ عِزْمَ الْوَالِدِ! : پدر مُرد اما این حادثه‌ای نبود که اراده فرزند را سست نماید!
- (۴) كَانَ لِلرَّجُلِ مَصْنَعٌ قَدْ أَقَامَهُ لِصُنْعِ الْمَوَادِّ الْجَدِيدَةِ! : مرد کارخانه‌ای داشت که آن را برای ساخت مواد جدید برپا کرده بود!

۱۴۴- «قَوَىٰ تَرِيْنٍ مَرْدَمٍ كَسِيٍّ اسْتِ كِهْ دَشْمَنْش رَا مَقْتَدِرَانِهْ بِيخْشَد!»:

- (۱) أَقْوَى النَّاسِ مِنْ عَفَا عَدُوَّهُ مُقْتَدِرًا! (۲) النَّاسِ الْأَقْوِيَاءُ مِنْ عَفَا عَدُوَّهُ الْمُقْتَدِر!
- (۳) أَقْوَى النَّاسِ هُوَ الَّذِي كَانَ يَعْفُو عَدُوَّهُ الْمُقْتَدِر! (۴) مِنْ عَفَا مُقْتَدِرًا عَنْ عَدُوِّهِ فَهُوَ أَقْوَى بَيْنَ النَّاسِ!

■ ■ عَيْنِ الْخَطَا فِي الْإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ: (۱۴۵ و ۱۴۶)

۱۴۵- «يُشَجِّعُ الْمُتَفَرِّجَانِ فَرِيْقَهُمَا الْفَائِزَ مَسْرُورِينَ!»:

- (۱) مسرورین: مثنی - اسم مفعول؛ من مصدر مجرد ثلاثي / حال و منصوب
- (۲) المتفرجان: اسم - مثنی للمذكر - معرب - معرّف بآل / فاعل و مرفوع بال «الف»
- (۳) الفائز: مفرد مذكر - اسم فاعل (مأخوذ من مصدر مجرد ثلاثي) - معرفة / صفة و مرفوع بالضمّة
- (۴) يُشَجِّعُ: مضارع - للمفرد المذكر الغائب - مزيد ثلاثي؛ له حرف زائد واحد - معلوم / فعل و فاعله: المتفرجان

١٤٦- ﴿ و ما أبرئ نفسي إن النفس لأمارة بالسوء إلا ما رحم ربي ﴾

(١) أمارة: مفرد - اسم مبالغة (اسم فاعله: أمر) - نكرة - معرب / خبر «إن» و مرفوع بعلامة الضمة

(٢) السوء: مفرد مذكر - اسم تفضيل - معرفة (معرف بأل) / مجرور بحرف الجر؛ بالسوء: جار و مجرور

(٣) نفس: اسم - مفرد - معرب / الأولى: مفعول و منصوب، الثانية: اسم «إن» المشبهة بالفعل و منصوب

(٤) أبرئ: مضارع - مزيد ثلاثي؛ من باب تفعيل، و له حرف زائد واحد - متعد - معلوم / فعل و فاعل؛ الجملة فعلية

١٤٧- « . . . الانسان العاقل يقبلُ نصائح الآخرين و . . . الذي يكونُ متكبراً يمتنع من قبولها! »؛ عين الصحيح للفراغين:

(١) إنما / ليت (٢) ليت / لكن (٣) إن / لعل (٤) إن / لكن

١٤٨- عين الخطأ في استخدام الحروف المشبهة بالفعل:

(١) ليت المريض قد تخلص من مرضه! (٢) بلغني أخوك أنك ناجح في كل أمورك!

(٣) إن القرآن حدثنا عن سيرة الأنبياء لتعليمنا! (٤) قال أحد المعلمين: أنكم ناجحون في امتحاناتكم!

١٤٩- عين «لا» تختلف في المعنى و النوع:

(١) أيها الإخوان! لا مظاهرة أوثق من المشاورة!

(٢) هؤلاء الجهال هم الذين لا معرفة عندهم بالقراءة!

(٣) إنما الشاب يصل إلى غايته بالأمل لا بالغرور!

(٤) لا عجب أن أبناءنا يشعرون بالوحدة في البلاد الأجنبية!

١٥٠- عين اسم الفاعل يكون حالاً:

(١) حكمت بيننا عجوزٌ و ساعدنا في حلّ مشكلتنا و هو مُحسنٌ في عمله!

(٢) هذه اللاعبة حصلت على مدالية ذهبية مشجعة من قبل الجماهير!

(٣) أجلسني مدير الشركة بجانبه في المؤتمر مبشراً بإزدياد راتبي!

(٤) زرت في سفري مع أخي في محطة القطار مُصلحاً!

■ ■ عَيْنِ الْأَصْحَ وَالْأَدَقِّ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ (۱۵۱ - ۱۵۵)

۱۵۱- «بَعْضُ النَّاسِ يَتَصَوَّرُونَ أَنْفُسَهُمْ صَغِيرَةً وَ لَا يَعْلَمُونَ أَنَّ فِي وُجُودِهِمْ إِنطَوَى عَالَمٌ أَكْبَرُ مِنَ الْعَالَمِ الْخَارِجِيِّ!»:

- (۱) برخی از مردم تصور می‌کنند که کوچک‌اند و نمی‌دانند که وجود آن‌ها از دنیایی بزرگ‌تر از دنیای خارجی تشکیل شده است!
- (۲) عده‌ای از مردم که خودشان را کوچک می‌شمارند، نمی‌فهمند که وجودشان خود جهانی عظیم‌تر از جهان خارج از وجود آنان است!
- (۳) برخی مردم خود را خیلی کوچک می‌شمارند و آگاه نیستند که جهانی بزرگ‌تر از وجودشان در خارج از آنان در هم پیچیده شده است!
- (۴) بعضی از مردم خودشان را کوچک تصور می‌کنند و نمی‌دانند که در وجودشان جهانی بزرگ‌تر از جهان خارجی به هم پیچیده شده است!

۱۵۲- «لَا بَرَكَةَ فِي رِزْقٍ لَا يُدَكَّرُ عَلَيْهِ الرَّزَاقُ الْكَرِيمُ!»:

- (۱) در روزی‌ای که به خاطرش روزی‌دهنده بخشنده، بسیار نام برده نشود، برکت نیست!
- (۲) هیچ برکتی نیست در روزی‌ای که به خاطر آن بسیار روزی‌دهنده سخاوتمند، یاد نشود!
- (۳) در بخششی که به موجب آن روزی‌دهنده بزرگوار را نام نمی‌برند، برکت وجود ندارد!
- (۴) در بخششی که به سببش عطاکننده سخاوتمند آن ذکر نمی‌شود، برکت نیست!

۱۵۳- «يُستَخْرَجُ زَيْتٌ خَاصٌ مِنْ كَبِدِ الْحَوْتِ وَ هُوَ يُسْتَعْمَلُ فِي صِنَاعَةِ مَوَادِّ التَّجْمِيلِ!»:

- (۱) از کبد نهنگ روغنی خاص استخراج می‌شود که در ساختن مواد آرایشی به کار می‌رود!
- (۲) روغنی خاص را از کبد نهنگ استخراج می‌کنند که در صنعت مواد زیبایی به کار می‌رود!
- (۳) این روغن مخصوص را از جگر نهنگ استخراج می‌کنند که در ساختن مواد زیبایی کاربرد دارد!
- (۴) کاربرد این روغن مخصوص که از جگر نهنگ استخراج می‌شود در صنعت مواد آرایشی می‌باشد!

۱۵۴- عَيْنِ الصَّحِيحِ:

- (۱) نَزَلَ الْمَطَرُ عَلَى الْأَرْضِ الَّتِي كَانَ لَهَا اغْبِرَارٌ وَ صَيَّرَهَا حَضْرَةً: باران بر زمین‌هایی که غبار آلودگی داشت فرو ریخت و آن‌ها سرسبز شدند!
- (۲) شَقَّ الْمُهَنْدِسُونَ الْجِبَالَ وَ جَهَّزُوا لَنَا طَرِيقاً إِلَى شِمَالِ الْبِلَادِ: مهندسان کوه‌ها را شکافتند و برای ما راه شمال کشور را باز کردند!
- (۳) زَانَتْ أُمِّيْ غَرْفَتِي بِأَنْجَمٍ وَرَقِيَّةٌ جَمِيلَةٌ لِحَفْلَةِ مِيلَادِي: مادرم به خاطر جشن تولدم، با ستاره‌های کاغذی اتاقم را به زیبایی زینت داد!
- (۴) تُرِيدُ مِنَ اللَّهِ أَنْ يَجْعَلَ لَنَا لِسَانَ الصَّدَقِ فِي الْآخِرِينَ: از خدا می‌خواهیم که برای ما یاد نیکو را در میان آیندگان قرار دهد!

۱۵۵- «دَوَائِكُمْ فِيكَ وَ مَا تُبْصِرُ / وَ دَاوُكُ مِنْكَ وَ لَا تَشْعُرُ» عَيْنِ الْأَقْرَبِ مِنَ الْمَفْهُومِ:

- (۱) الْجَهْلُ دَاءٌ بَلَا دَوَاءَ وَ الْحُمُقُ حُفْرَةٌ بَلَا عُمُقٍ! (۲) وَ نَشْتَكِي دَهْرَنَا وَ الدَّنْبَ لَيْسَ لَهُ!
- (۳) إِنَّ دَاءَكُمْ الدَّنُوبُ وَ دَوَاءُكُمْ الْاسْتِغْفَارُ! (۴) الْبَعِيدُ عَنِ الْعَيْنِ بَعِيدٌ عَنِ الْقَلْبِ!

١٥٦- عَيْنِ الْخَطِّ فِي الْإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ: «الصِّينِ أَوَّلُ دَوْلَةٍ فِي الْعَالَمِ اسْتُخْدِمَتْ نَقُوداً وَرَقِيَّةً»:

- (١) وَرَقِيَّةٌ: مفرد مؤنث - نكرة - معرب / صفة و منصوب بالتبعية للموصوف «نقوداً»
- (٢) أَوَّلُ: اسم - من الأعداد الترتيبية - مفرد مذكر - نكرة - معرب / خبر و مرفوع، و المبتدأ: «الصين»
- (٣) الْعَالَمِ: اسم - مفرد مذكر - اسم فاعل - معرّف بأل - معرب / مجرور بحرف الجر؛ في العالم: جار و مجرور
- (٤) اسْتُخْدِمَتْ: فعل ماضٍ - مزيد ثلاثي (من باب استفعال) - متعديّ فعل و مع فاعله جملة فعلية و تصف ما قبلها

١٥٧- عَيْنِ الْخَطِّ فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الْحُرُوفِ:

- (١) الْعِلْمُ نُورٌ وَ ضِيَاءٌ يَتَّقِذُهُ اللَّهُ فِي قُلُوبِ أَوْلِيَائِهِ.
- (٢) رَبُّ كِتَابٍ تَجْتَهُدُ فِي قِرَاءَتِهِ، ثُمَّ لَا تَحْصُلُ عَلَى فَائِدَةٍ مِنْهُ.
- (٣) عِنْدَمَا يَنْقَطِعُ تَيَّارُ الْكَهْرِبَاءِ فِي اللَّيْلِ، يَغْرَقُ كُلُّ مَكَانٍ فِي الظَّلَامِ.
- (٤) فِي يَوْمٍ مِنَ الْأَيَّامِ شَاهَدَ جَمَاعَةٌ مِنَ الْمُسَافِرِينَ وَأَقْفِينَ أَمَامَ الْمَسْجِدِ.

١٥٨- عَيْنِ عِبَارَةٍ جَاءَ فِيهَا «التَّشْبِيهِ»:

- (١) لَيْتَ الطَّيُورُ تُعْرَدَ عَلَى كَلِّ غِصْنٍ فِي هَذَا الْيَوْمِ الْمُشْمِسِ!
- (٢) «... قَالَ أَعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ عَلَى كَلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ»
- (٣) كَأَنَّ قُلُوبَ كَلِّ أَعْدَائِنَا قَطَعَ مِنَ الْحَدِيدِ وَ النَّحَاسِ!
- (٤) «إِنَّ الْأَبْرَارَ لَفِي نَعِيمٍ، وَ إِنَّ الْفَجَّارَ لَفِي جَحِيمٍ»

١٥٩- عَيْنِ الْجُمْلَةِ الَّتِي لَيْسَتْ فِيهَا الْحَالُ:

- (١) يُصْبِحُ النَّاسُ مَسْرُورِينَ فِي فَصْلِ الرَّبِيعِ بَعْدَ مَشَاهِدَةِ الطَّبِيعَةِ الْخَضِرَاءِ!
- (٢) إِنْ يَصْنَعُ الْمُهَنْدِسُونَ الْبُيُوتَ مُحْكَمَةً لَا تُهْدَدُ الْحَوَادِثُ أَكْثَرَ الْمَدَنِ!
- (٣) قَدْ نَرَى تَدَاخُلَ رَوَابِطِ الْإِنْسَانِ وَ الْبَيْئَةِ وَ هُوَ مُضِرٌّ لِلطَّبِيعَةِ!
- (٤) إِنْ التَّلْمِيزُ الَّذِي لَا يُطَالَعُ دُرُوسُهُ وَ هُوَ يَفْهَمُهَا لَيْسَ نَاجِحاً!

١٦٠- عَيْنِ مَا يَدُلُّ عَلَى الْمَاضِي الْإِسْتِمْرَارِيِّ:

- (١) سَمَكَةُ التَّيْلَابِيَا تُدَافِعُ عَنْ صِغَارِهَا وَ هِيَ تَسِيرُ مَعَهَا!
- (٢) كَانَتْ مَقْبَرَةٌ وَادِي السَّلَامِ مِنْ أَكْبَرِ الْمَقَابِرِ فِي الْعَالَمِ!
- (٣) إِنْ النَّاجِحُ يَقُومُ بِعَمَلِهِ وَحِيداً وَ لَا يَتَوَكَّلُ عَلَى النَّاسِ!
- (٤) قَبَلَتْ بَنْتِي وَ هِيَ تَلْعَبُ مَعَ زَمِيلَاتِهَا فِي السَّاحَةِ!

۱۶۱- کدام‌یک از گزینه‌های زیر، در ارتباط با ویژگی‌های تاریخ‌نگاران سنتی، نادرست است؟

- (۱) مورخان سنتی، آثار خود را غالباً با خصوصیات ادبی تألیف می‌کردند.
- (۲) آن‌ها بیش از آنکه مورخ حقیقت باشند، کاتب دربار بودند.
- (۳) این مورخان کمتر به تحلیل و تفسیر رویدادها می‌پرداختند.
- (۴) سبک نگارش در تعداد محدودی از آثار آن‌ها، دشوار است.

۱۶۲- روزنامه وقایع اتفاقیه، که به همت امیرکبیر و به منظور توسعه فرهنگی جامعه منتشر می‌شد، بعداً به چه عنوانی تغییر نام داد؟

- (۱) کاغذ اخبار
- (۲) دولت علیّه ایران
- (۳) قانون
- (۴) حبل‌المتین

۱۶۳- چه عاملی در زمان نادرشاه افشار، نابسامانی‌های اقتصادی را در ایران تشدید کرد؟

- (۱) بروز رکود شدید در کشاورزی و تجارت
- (۲) توجه بیش از اندازه نادرشاه به گردآوری خزاین و غنائم
- (۳) کاهش شدید نیروی انسانی در بخش کشاورزی
- (۴) اخذ مالیات‌های سنگین برای تأمین هزینه‌های نظامی

۱۶۴- کشورهای اروپایی به چه بهانه‌ای، در امور داخلی امپراتوری عثمانی مداخله می‌کردند؟

- (۱) دفاع از حقوق اقلیت‌ها
- (۲) تأمین منافع سیاسی خود
- (۳) مبارزه با فساد سران سپاه
- (۴) حل اختلافات مذهبی و قومی

۱۶۵- چرا بعد از وقوع انقلاب در فرانسه، کشورهای اروپایی با این کشور وارد جنگ شدند؟

- (۱) ممانعت از استقرار نظام مشروطه سلطنتی
- (۲) جلوگیری از پیروزی انقلاب در این کشور
- (۳) بروز ضعف سیاسی و نظامی در فرانسه
- (۴) ترس از اشاعه افکار آزادی‌خواهانه انقلابیون

۱۶۶- ایستادگی قائم‌مقام فراهانی در مقابل زیاده‌خواهی‌های انگلیسی‌ها و تلاش برای کاستن از دخالت درباریان در امور کشور، به چه چیزی منجر شد؟

- (۱) بدبینی محمدشاه نسبت به نزدیکان و درباریان
- (۲) قطع ارتباط انگلیسی‌ها با دربار محمدشاه
- (۳) شورش شاهزادگان و ایجاد هرج و مرج در دربار
- (۴) دسیسه‌گری مخالفان و بدبینی شاه به وزیر خویش

۱۶۷- حمایت انگلستان از حاکم نافرمان هرات و دیگر امیران شورشی افغان و جلوگیری از سرکوب این شورش‌ها توسط سپاه ایران، چه نتیجه‌ای در پی داشت؟

- (۱) انگلستان با تحمیل معاهده پاریس به حکومت قاجار، افغانستان و هرات را از ایران جدا کرد.
- (۲) انگلیسی‌ها در رقابتی تنگاتنگ با روس‌ها، موفق به گرفتن امتیازات اقتصادی متعددی از ایران شدند.
- (۳) انگلستان با امضای معاهدات مجمل و مفصل، نفوذ سیاسی و اقتصادی خود را در کشور ایران گسترش داد.
- (۴) اعتراضات گسترده‌ای در شهرهای ایران آغاز و یک سپاه مردمی برای مقابله با شورشیان، راهی شرق ایران شد.

۱۶۸- در عصر قاجار چگونه ایران و عثمانی تصمیم به مذاکره گرفتند و در پی آن معاهدات ارزنة‌الروم اول و دوم، میان دو کشور منعقد شد؟

- (۱) پیروی هر دو کشور از شعار اتحاد اسلام
- (۲) پایان یافتن درگیری‌های دو کشور با دولت‌های اروپایی
- (۳) میانجی‌گری دولت فرانسه میان آن‌ها
- (۴) وساطت دولت‌های انگلستان و روسیه

۱۶۹- کدام‌یک از گزینه‌های زیر، در ارتباط با اوضاع اجتماعی دوره قاجار نادرست می‌باشد؟

- (۱) روحانیون از دیرباز به دلیل بافت و ساختار مذهبی جامعه سنتی ایران در میان اقشار مختلف مردم نفوذ فراوانی داشتند.
- (۲) عشایر همواره به‌عنوان نیروهای مسلح در مواقع جنگ، یکی از منابع تأمین نیروی نظامی حکومت قاجار به‌شمار می‌رفتند.
- (۳) بیشتر افراد ساکن روستا در زمین‌های کشاورزی خود فعالیت می‌کردند و بدین طریق معیشت خود را تأمین می‌نمودند.
- (۴) بازارها هسته اصلی نظام اقتصادی و اجتماعی شهرها بودند و شالوده زندگی اجتماعی و اقتصادی را در مراکز شهری تشکیل می‌دادند.

۱۷۰- در دوره فرمانروایی کدام پادشاه قاجار، سنت نگارگری ایرانی تحت تأثیر هنر نقاشی مدرن اروپایی قرار گرفت؟

- (۱) مظفرالدین شاه
- (۲) ناصرالدین شاه
- (۳) محمد شاه
- (۴) فتحعلی شاه

۱۷۱- بارزترین نتیجه غلبه استعمار بر کشور ایران در عصر قاجار، در کدامیک از گزینه‌های زیر پدیدار شد؟

- (۱) واگذاری بخش‌هایی از سرزمین ایران
 (۲) اعطای امتیازهای متعدد به خارجی‌ان
 (۳) دخالت دولت‌های بیگانه در امور داخلی
 (۴) ناتوانی پادشاهان در اداره امور کشور

۱۷۲- کدامیک از وقایع زیر، به‌عنوان اولین جرقه نهضت مشروطه محسوب می‌شود؟

- (۱) اعتراض مردم در جریان واقعه نوز بلژیکی
 (۲) پیروزی مردم در نهضت تنباکو به رهبری علما
 (۳) مهاجرت روحانیون و مردم به شهر ری
 (۴) شورش عمومی در اعتراض به تأسیس بانک استقراضی

۱۷۳- در پی چه اقدامی، خشم مشروطه‌خواهان تبریز شعله‌ور و ناخرسندی آنان علنی شد؟

- (۱) محاکمه فرمایشی و اعدام شیخ فضل‌الله نوری
 (۲) به قدرت رسیدن جمعی از مرتجعان و مستبدان
 (۳) مداخله‌های آشکار روس و انگلیس در سرنوشت ایران
 (۴) رهایی محمدعلی شاه از محاکمه و پرداخت مستمری به وی

۱۷۴- کدام کشور در قرن ۱۹م، با وجود اینکه از نظر علمی از کشورهای اروپایی عقب‌مانده‌تر بود، قدرت نظامی خود را به طور فوق‌العاده‌ای تقویت کرد؟

- (۱) چین
 (۲) ژاپن
 (۳) روسیه
 (۴) آمریکا

۱۷۵- امپراتوری آلمان با چه اقداماتی به سرعت به یکی از پیشروترین کشورهای اروپایی در زمینه صنعت تبدیل شد؟

- (۱) تأسیس دانشگاه‌ها و تولید گسترده ماشین‌آلات صنعتی
 (۲) تولید کالاهای سرمایه‌ای و برپایی صنایع جدید
 (۳) ساخت تسلیحات مدرن و گسترش رقابت‌های استعماری
 (۴) توسعه مدارس و بسط شبکه حمل و نقل و ارتباطات

۱۷۶- چرا حکومت تزاری روسیه در سال ۱۹۰۵ میلادی، مجبور شد تن به اصلاحات بدهد؟ زیرا ...

- (۱) ورود روسیه به جنگ جهانی اول، باعث به زانو درآمدن اقتصاد این کشور شده بود.
 (۲) دخالت کشورهای اروپایی در امور داخلی روسیه، این اصلاحات را ناگزیر می‌نمود.
 (۳) اختلاف طبقاتی در روسیه، موجب شکل‌گیری گروه‌های مخالف علیه تزارها شد.
 (۴) توسعه‌طلبی نظامی تزارها، روسیه را در معرض تهاجم‌های مختلفی قرار داده بود.

۱۷۷- کدامیک از گزاره‌های زیر، در ارتباط با وضعیت جنگ جهانی اول در جبهه غربی صحیح می‌باشد؟

- (۱) روس‌ها به سرعت بسیج شدند و از سقوط کشورشان توسط ارتش آلمان جلوگیری کردند.
 (۲) تمام نیرو و امکانات آمریکایی‌ها برای غلبه بر آلمان و نیروهای متحدین به کار گرفته شد.
 (۳) دولت عثمانی به متحدین پیوست، ولی در نهایت توسط نیروهای متفقین اشغال شد.
 (۴) فرانسوی‌ها با حمایت انگلیسی‌ها و سایر دولت‌های متفق، جنگ را به حالت فرسایشی درآوردند.

۱۷۸- جامعه ملل با هدف حفظ نظم و امنیت بین‌المللی، در کدام شهر اروپایی تأسیس شد؟

- (۱) ژنو
 (۲) وین
 (۳) ورسای
 (۴) لاهه

۱۷۹- کدامیک از گزینه‌های زیر، در مورد آثار جنگ جهانی اول در ارتباط با ایران صحیح نیست؟

- (۱) از میان رفتن دولت مرکزی
 (۲) تعطیلی مجلس شورای ملی
 (۳) کاهش فجیع جمعیت کشور
 (۴) تضعیف بیشتر نظام مشروطه

۱۸۰- یکی از علل مهم سقوط دولت وثوق‌الدوله در ایران چه بود؟

- (۱) بی‌توجهی وی به مصوبات مجلس شورای ملی
 (۲) اعتراض مردم به قرارداد ۱۹۱۹ و مخالفت با آن
 (۳) مشکلات اقتصادی این دولت در شروع روی کار آمدن
 (۴) عدم حمایت بزرگان داخلی از اقدامات وثوق‌الدوله

۱۸۱- کدام گزینه اطلاعات نادرستی درباره مقر و موقعیت ارائه می‌کند؟

- (۱) وضعیت یک سکونتگاه شهری و روستایی نسبت به پدیده‌های پیرامونی‌اش به موقعیت آن سکونتگاه اشاره دارد.
- (۲) برخی پژوهشگران جغرافیایی معتقدند عامل شکل‌گیری هسته اولیه شهر رشت از جمله عوامل انسانی بوده است.
- (۳) چهار هزار سال قبل عوامل طبیعی و انسانی نقش مهمی در انتخاب یک مکان برای سکونت و کار ایفا می‌کردند.
- (۴) قرارگیری یک سکونتگاه در نزدیکی دریا موجب ایجاد اعتبار و موقعیت تجاری مناسب برای آن در سطح ناحیه می‌شود.

۱۸۲- کدام گزینه به‌ترتیب به ویژگی مناسبات اجتماعی در سکونتگاه‌های شهری و روستایی به‌درستی اشاره می‌کند؟

- (۱) وابستگی اجتماعی در آن بیشتر است - بیشتر افراد یکدیگر را می‌شناسند.
- (۲) همکاری میان افراد مختلف بیشتر است - بیشتر افراد با یکدیگر روابط خویشاوندی دارند.
- (۳) نوگرایی در آن بیشتر از سکونتگاه روستایی است - تغییرات اجتماعی مختلف در آن بسیار سریع اتفاق می‌افتد.
- (۴) تغییرات اجتماعی در آن سریع‌تر اتفاق می‌افتد - همکاری میان افراد در آن بسیار زیاد است.

۱۸۳- به‌ترتیب عبارات «حداقل جمعیت یک منطقه که از یک سکونتگاه تقاضای عملکرد دارند.» و «این شهرها به طور کلی بزرگ‌ترین و مهم‌ترین شهر یک

ناحیه، استان یا کشور هستند.» به کدام مفاهیم جغرافیایی اشاره دارند؟

- (۱) حوزه نفوذ - مگالاپلیس (۲) آستانه نفوذ - متروپل (۳) دامنه نفوذ - پایتخت (۴) قدرت نفوذ - کلان‌شهر

۱۸۴- سرعت شهرنشینی در کدام کشور بیشتر از سایر کشورها است؟

- (۱) ژاپن (۲) استرالیا (۳) آلمان (۴) فرانسه

۱۸۵- کدام عوامل سیاسی و اقتصادی در سال ۱۳۴۱ موجب انهدام بخش کشاورزی در ایران شد؟

- (۱) قطعه‌قطعه کردن زمین‌های کشاورزی - سلب مالکیت از زمین‌داران و دهقانان بزرگ
- (۲) مهاجرت فزاینده روستائینان به شهرهای بزرگ - توجه دولت به واردات کالاهای خارجی
- (۳) تقسیم نادرست زمین‌های کشاورزی میان دهقانان - حمایت دولت از صنایع مونتاژ
- (۴) عدم حمایت دولت از کشاورزان - دادن مالکیت زمین به دهقانان کوچک و خرده‌پا

۱۸۶- کدام گزینه از جمله عوامل ایجاد مسائل و مشکلات سکونتگاه‌های شهری و روستایی در دوران معاصر نشده است؟

- (۱) افزایش جمعیت شهری تهران و تبدیل آن به کلان‌شهر (۲) خالی از سکن شدن بسیاری از روستاها در مناطق کویری
- (۳) تغییرات کالبدی و عملکردی در روستاهای کشور (۴) کاهش نیروی کار کشاورزی در روستاهای مختلف کشور

۱۸۷- کدام گزینه به ویژگی‌های افرادی که از شهرها و روستاهای کوچک به شهرهای بزرگ مهاجرت می‌کنند، اشاره ندارد؟

- (۱) این افراد در پی افزایش درآمد خود به شهرهای بزرگ و پرجمعیت مهاجرت می‌کنند.
- (۲) تعداد کمی از این افراد کارگر ساده هستند و عمده آن‌ها صاحب مهارت هستند.
- (۳) این مهاجران در اغلب اوقات به کارگری روزمزد و موقتی می‌پردازند.
- (۴) این افراد اغلب وارد بخش غیررسمی یا بخش غیرقانونی اشتغال در شهرها می‌شوند.

۱۸۸- به‌ترتیب نابرابری فضایی و فقر شهری ناشی از کدام عوامل هستند؟

- (۱) نظام اقتصادی سرمایه‌داری - حاشیه‌نشینی (۲) توزیع نادرست کاربری‌های زمین - بزهکاری
- (۳) کمبود تجهیزات و خدمات عمومی شهری - درآمد کم (۴) کمبود مسکن و عدم توجه به مسئله مسکن - مسکن نامناسب

۱۸۹- مهم‌ترین و اساسی‌ترین هدف از تشکیل جهاد سازندگی یک سال پس از انقلاب اسلامی چه بود؟

- (۱) رسیدگی به مناطق محروم (۲) تأمین مسکن محرومان
- (۳) رسیدن به خودبسندگی اقتصادی (۴) تهیه و اجرای طرح هادی روستایی

۱۹۰- کدام گزینه به‌درستی به موارد زیر اشاره می‌کند؟

الف) آمایش سرزمین

ب) کاربری زمین

ج) توزیع متوازن جمعیت

- (۱) انسان یکی از ارکان آن است - دسترسی به خدمات و تسهیلات - شهر پایدار
- (۲) توجه بیشتر به بعضی ابعاد توسعه - چگونگی استفاده از زمین - آمایش سرزمین
- (۳) توجه به حفظ محیط زیست - وسعت و فضای سکونتگاه‌ها - شهر پایدار
- (۴) نظم دادن به فضاهای جغرافیایی - در نقشه آن انواع عملکردهای شهر به نمایش درمی‌آید - آمایش سرزمین

۱۹۱- هر یک از موارد زیر به کدام مرحله از GIS اشاره دارد؟

الف) در این بخش اطلاعات به شکل نمودارها و جداول نمایش داده می‌شود.

ب) اطلاعات در این بخش تحلیل فضایی و مدل‌سازی می‌شوند.

ج) اطلاعات در این بخش کدبندی و ذخیره می‌شوند.

- (۱) بخش خروجی - بخش خروجی - بخش ورودی
(۲) بخش خروجی - بخش پردازش - بخش پردازش - بخش ورودی
(۳) بخش پردازش - بخش خروجی - بخش خروجی
(۴) بخش پردازش - بخش پردازش - بخش خروجی

۱۹۲- جغرافیای حمل‌ونقل زیرمجموعه کدامیک از شاخه‌های جغرافیای انسانی می‌باشد و دلیل آن کدام است؟

- (۱) جغرافیای سیاسی - حمل‌ونقل در امور سیاسی، نظامی و حکومتی کاربرد گسترده و حیاتی دارد.
(۲) جغرافیای شهری - حمل‌ونقل نقش پررنگی در ارتباطات شهری و بین شهری و ارتباط مردم بین نواحی مختلف ایفا می‌کند.
(۳) جغرافیای فرهنگی - حمل‌ونقل اهمیت بسزایی در پخش فرهنگی و تبادل فرهنگی بین نواحی مختلف دارد.
(۴) جغرافیای اقتصادی - به دلیل اینکه حمل‌ونقل در فعالیت‌های اقتصادی و مکان‌گزینی نقش مهمی دارد.

۱۹۳- به ترتیب کدامیک از شیوه‌های حمل‌ونقل برای طی مسافت‌های نسبتاً دور و کدام شیوه برای حمل‌ونقل دارو مناسب است؟

- (۱) جاده‌ای - دریایی (۲) ریلی - هوایی (۳) جاده‌ای - ریلی (۴) ریلی - جاده‌ای

۱۹۴- به کدام قطارها، قطارهای پرسرعت گفته می‌شود و نام تنها مسیر خط آهن سریع‌السير ایران کدام است؟

- (۱) به قطارهایی که سرعت آن‌ها بیشتر از ۴۵۰ کیلومتر در ساعت باشد - مسیر جلفا تبریز
(۲) به قطارهایی که سرعت آن‌ها بیشتر از ۳۰۰ کیلومتر در ساعت باشد - ایران خط آهن سریع‌السير ندارد.
(۳) به قطارهایی که سرعت آن‌ها بیشتر از ۲۰۰ کیلومتر در ساعت باشد - ایران خط آهن سریع‌السير ندارد.
(۴) به قطارهایی که حداقل سرعت آن‌ها ۱۶۰ کیلومتر در ساعت باشد - مسیر جلفا تبریز

۱۹۵- ایجاد تراکم ترافیکی از معایب کدام شیوه حمل‌ونقل می‌باشد؟

- (۱) ریلی (۲) جاده‌ای (۳) هوایی (۴) لوله‌ای

۱۹۶- کدام موارد نادرست بیان شده‌اند؟

- الف) سه فرودگاه امام خمینی، مهرآباد و فرودگاه مشهد پر ترددترین فرودگاه‌های ایران هستند.
ب) از کاربرد کشتی‌های کروز حمل‌ونقل خودروهایی صادراتی از کشور سازنده به سایر کشورهاست.
ج) بندر شهید رجایی یکی از پرترددترین بنادر مسافری در ایران است.
د) خرید هواپیما و تأسیس فرودگاه به سرمایه‌گذاری هنگفت و بسیار زیادی نیاز دارد.

- (۱) الف - د (۲) د - ج (۳) الف - ب (۴) ج - ب

۱۹۷- به ترتیب کدام شیوه حمل‌ونقل، برای دسترسی به «روستای محمدآباد» و جابه‌جایی بار و مسافر در «مسافت‌های دور» بدون احداث مسیر، کاربرد بیشتری دارد؟

- (۱) ریلی - هوایی (۲) هوایی - آبی (۳) جاده‌ای - آبی (۴) جاده‌ای - هوایی

۱۹۸- همه گزینه‌ها از کاربردهای سامانه اطلاعات جغرافیایی هستند؛ به جز ...

- (۱) برنامه‌ریزی و مدیریت شهری
(۲) امور سیاسی و حکومتی
(۳) عمران و مکان‌یابی شهرک‌ها
(۴) شبکه‌های بهداشت و درمان

۱۹۹- متن زیر با کدام عبارت همخوانی ندارد؟

«نتایج تحقیقات نشان داده است که روستای اردها به پشتوانه برخورداری از مواهب طبیعی، اقلیم مناسب و منابع غنی آب‌قابلیت‌های خوبی برای توسعه فعالیت‌های گردشگری روستایی را دارا می‌باشد.»

- (۱) گردشگری و خدمات فراغتی در بالابردن کیفیت زندگی روستائینان و کاهش مهاجرت نقش دارد.
(۲) برنامه‌ریزی برای استفاده از این ظرفیت و توانمندی در پیشرفت و توسعه این منطقه نقش مهمی ایفا می‌کند.
(۳) گردشگری می‌تواند یکی از ابعاد توسعه برای تحقق پایداری در این روستا باشد.
(۴) توجه به گردشگری در این روستا گامی در جهت رفع مشکلات اقتصادی ساکنان آن است اما نقشی در تغییرات کالبدی و عملکردی آن ندارد.
۲۰۰- اگر مجموع کاربری زمین برای فعالیت‌های تجاری در شهر A، ۴۵۰۰۰ متر مربع و در شهر B، ۱۲۴۰۰۰ متر مربع باشد و جمعیت این دو شهر به ترتیب ۱۵۰۰ و ۲۰۰۰ نفر باشد، تفاوت فضای کاربری تجاری در این دو شهر چقدر است؟

- (۱) ۳۲ (۲) ۲۲/۵ (۳) ۳۲/۵ (۴) ۲۲

جامعه‌شناسی (۳)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

درس‌های (۵ تا ۵)
صفحه‌های ۵۳ تا ۵۲

۲۰۱- چرا ما انسان‌ها مجبور نیستیم خودمان به تنهایی و جداگانه، دانش لازم برای تک‌تک کنش‌هایمان را تولید کنیم؟
(۱) این دانش‌ها را انسان‌ها در طول زندگی خود به‌دست می‌آورند؛ یعنی این دانش، دانش حاصل از زندگی است.
(۲) ما اغلب از آگاهی و دانشی که درباره کنش‌های خود داریم و اهمیت و نقشی که این آگاهی در زندگی ما دارد، غافلیم.
(۳) ما درباره دانش عمومی کمتر می‌اندیشیم؛ بیشتر از آن استفاده می‌کنیم و در تعامل با یکدیگر آن را به کار می‌بریم.
(۴) جهان اجتماعی یعنی جامعه و فرهنگی که در آن زندگی می‌کنیم، دانش لازم برای زندگی یا همان دانش عمومی را در اختیار ما قرار می‌دهد.

۲۰۲- «تلاش‌های علمی به تدریج بر ذخیره ... جهان اجتماعی می‌افزاید و ... را غنی‌تر می‌کند. ... با تلاش برای حل مسائل و مشکلات زندگی، شکل می‌گیرد و پیشرفت می‌کند. کسی که ... دارد، به درک عمیقی از ... جهان اجتماعی خود می‌رسد.»

- (۱) دانش عمومی - دانش عمومی - دانش علمی - دانش علمی - دانش عمومی
- (۲) دانش عمومی - دانش علمی - دانش علمی - دانش عمومی - دانش علمی
- (۳) دانش علمی - دانش علمی - دانش علمی - دانش عمومی - دانش عمومی
- (۴) دانش عمومی - دانش علمی - دانش عمومی - دانش عمومی - دانش علمی

۲۰۳- کدام عبارات، از پیامدهای رواج تعاریف متفاوت از علم و ایجاد تعارض در ذخیره دانشی جهان اجتماعی است؟
الف) دانش عمومی به‌طور همه‌جانبه از دانش علمی حمایت نمی‌کند.

ب) دانش علمی از رشد و رونق باز می‌ماند.

ج) ایده‌های جدید برای حل تعارض مطرح می‌شود.

د) ارتباط دوسویه دانش علمی و دانش عمومی قطع می‌شود.

ه) هویت فرهنگی هر جامعه، تعریف متفاوتی از دانش علمی را می‌سازد.

و) جهان اجتماعی، دانش علمی را به دانش تجربی منحصر و محدود می‌بیند.

- (۱) الف - ب - د (۲) ب - ج - و (۳) الف - ه - و (۴) ج - د - ه

۲۰۴- موارد کدام گزینه پیرامون رابطه دانش علمی و دانش عمومی، مرتبط با گزاره زیر است؟

«دانش عمومی، دانش غیرموتق و نامعتبر نیست، بلکه کم و بیش در آن دانش‌های حقیقی و صحیح نیز وجود دارد.»

(۱) دانش عمومی دانش حاصل از زندگی افراد است که از راه جامعه‌پذیری و فرهنگ‌پذیری به‌دست می‌آید. - در این دیدگاه دانش علمی به دانش تجربی محدود نمی‌شود بلکه دانش‌های فراتجربی را نیز شامل می‌شود.

(۲) دانش علمی ضمن ریشه داشتن در دانش عمومی، امکان انتقاد از دانش عمومی را دارد. - دانش‌ها کشف و بازخوانی واقعیت نیستند، بلکه خلق و بازسازی واقعیت هستند.

(۳) دانش علمی برای حفظ هویت خود، باید از ورود دانش عمومی به قلمرو علم جلوگیری کند. - در برخی از نحله‌های این دیدگاه، مرز دانش علمی و دانش عمومی فرو می‌پاشد.

(۴) دانش علمی به دلیل امکان اعتباریابی، نسبت به دانش عمومی از اعتبار بیشتری برخوردار است. - هر دانش علمی با هر دانش عمومی سازگار نیست.

۲۰۵- هریک از عبارات زیر، به‌ترتیب مربوط به کدام بخش جدول زیر است؟

- درباره فرصت‌ها و محدودیت‌های فناوری به انسان‌ها آگاهی می‌دهد.

- اصل وجود

- نمونه‌ای از علوم انسانی

(۱) ب - ج - الف

(۲) ب - الف - ج

(۳) ج - ب - الف

(۴) الف - ب - ج

ب	فواید علوم اجتماعی	روان‌شناسی
قوانین کلی موجودات را شناسایی می‌کند.	ج	الف

۲۰۶- کدام گزینه، به ترتیب در ارتباط با جامعه‌شناسی خرد و کلان، نادرست و دربارهٔ فواید علوم اجتماعی و علوم انسانی، درست است؟

- (۱) براساس دوری و نزدیکی به علوم طبیعی شکل گرفته‌اند. - شناخت و فهم قوانین طبیعی و عوامل تأثیرگذار بر زندگی انسان و کنش‌های او و پیش‌بینی کنش‌ها و پیامدهای آن‌ها
- (۲) به ترتیب علم شناخت کنش اجتماعی و ساختار اجتماعی‌اند. - پیش‌بینی و پیشگیری پدیده‌های اجتماعی و رهاسازی انسان از محدودیت‌های طبیعت
- (۳) بررسی روابط همسایگی، احوالپرسی از یکدیگر و ریخت‌شناسی شهری از مصادیق جامعه‌شناسی خرد و کلان است. - شناسایی عواملی که بر زندگی انسان و کنش‌های او تأثیر دارند یا پیش‌بینی کنش‌ها و پیامدهای آن‌ها برای پیشگیری
- (۴) جامعه‌شناسی خرد و کلان از یکدیگر مستقل‌اند. - رها کردن و آزادسازی انسان‌ها از ظلم‌ها و اسارت‌های پدیدآمده در اثر کنش‌های انسان‌ها و انتقاد از کنش‌های ناپسند و ظالمانهٔ انسان‌ها

۲۰۷- به ترتیب هریک از عبارات زیر، پیامد، علت و مفهوم یا موضوع چیست؟

- شاخه‌ها و دانش‌های اجتماعی متفاوت

- کشف نظم و قواعد جهان اجتماعی توسط دانشمندان علوم اجتماعی

- مستقل از ارادهٔ انسان‌ها و اهداف و معانی مورد نظر آن‌ها

- (۱) ابعاد و انواع مختلف کنش‌های اجتماعی - پیش‌بینی آثار و پیامدهای پدیده‌های اجتماعی - پیامدهای کنش‌های انسان
- (۲) مطالعهٔ پدیده‌های اجتماعی - فراهم آوردن فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب و صحیح برای دانشمندان - پدیده‌های طبیعی
- (۳) ابعاد مختلف زندگی اجتماعی انسان - در امان ماندن از آسیب‌های احتمالی زندگی در اجتماعات مختلف - پدیده‌های طبیعی
- (۴) بررسی و مطالعهٔ کنش‌های اجتماعی - شناخت قواعد زندگی در خانواده، کلاس، شهر، محله و کشور - پیامدهای کنش‌های انسان

۲۰۸- کدام گزینه، در ارتباط با «علوم انسانی و علوم اجتماعی» نادرست است؟

- (۱) برخی علوم انسانی و علوم اجتماعی را یکی می‌دانند. برخی دیگر موضوع علوم انسانی و علوم اجتماعی را همان امور انسانی و یکسان می‌دانند ولی روش آن دو را متفاوت می‌دانند.
- (۲) در دیدگاه صحیح، علوم انسانی و علوم اجتماعی موضوعات متفاوتی دارند و روش آن‌ها نیز متفاوت است، روش علوم اجتماعی غیرتجربی و روش علوم انسانی، تجربی است.
- (۳) برخی روش علوم انسانی و علوم اجتماعی را متفاوت می‌دانند، این دسته روش علوم اجتماعی را همان روش علوم طبیعی یعنی روش تجربی می‌دانند ولی روش علوم انسانی را روش‌های غیرتجربی می‌دانند اما برای علوم انسانی و علوم اجتماعی موضوع یکسانی قائلند.
- (۴) دیدگاهی که قائل به موضوعات متفاوتی برای علوم انسانی و علوم اجتماعی است، وجود انسان را به ابعاد اجتماعی‌اش تقلیل نمی‌دهد و کنش‌های انسان را به کنش‌های اجتماعی او فرو نمی‌کاهد.

۲۰۹- هر یک از عبارات زیر، به ترتیب با کدام مفهوم مرتبط است؟

- ابزار شناختن نظم در کنار بی‌نظمی توسط جامعه‌شناسان

- مصادق یک ساختار اجتماعی پویا

- وحدت روش علوم

- (۱) آشنایی‌زدایی - نظام اجتماعی - پوزیتیویسم
- (۲) هم‌تغییری - نظام اجتماعی - تبیین تجربی
- (۳) عادت‌زدایی - نظم اجتماعی - تبیین
- (۴) هم‌تغییری - نظم اجتماعی - پوزیتیویسم

۲۱۰- هریک از عبارات‌های زیر، به ترتیب در کدام بخش از جدول قرار می‌گیرند؟

- ساختار اجتماعی

- نظم اجتماعی

- قواعد اجتماعی

(۱) ب - الف - ج

(۲) ج - الف - ب

(۳) الف - ب - ج

(۴) ب - ج - الف

الف	ارتباط ما را با یکدیگر امکان‌پذیر می‌سازد.
ب	میان پدیده‌های اجتماعی ارتباط برقرار می‌کند.
ج	در نتیجهٔ پذیرش قواعد ایجاد می‌شود.

۲۱۱- «روش»، «موضوع» و «هدف» جامعه‌شناسی تبیینی، به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- (۱) طبیعی و تجربی - کنش‌های اجتماعی و معنای آن‌ها - کنترل پدیده‌های طبیعی
- (۲) نگاه از بیرون - پدیده‌های طبیعی همانند پدیده‌های اجتماعی - کنترل پدیده‌های اجتماعی
- (۳) حس و تجربه - پدیده‌های اجتماعی همانند پدیده‌های طبیعی - پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های اجتماعی
- (۴) حسی و طبیعی - کنش‌های اجتماعی و پیامد آن‌ها - پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های طبیعی

۲۱۲- کدام گزینه در مورد رویکرد تبیینی نادرست است؟

- (۱) انسان در این دیدگاه، صرفاً یک موجود طبیعی پیچیده‌تر از سایر موجودات طبیعی دانسته می‌شود؛ درحالی‌که انسان‌ها با سایر موجودات طبیعی، تفاوت‌های بنیادی دارند.
- (۲) این رویکرد نظم اجتماعی را بیشتر براساس مناسبات بیرونی توضیح می‌دهد و این روابط را مبتنی بر ترس، قرارداد و اجبار می‌داند. این روش باعث می‌شود که جوامع مبتنی بر نظم اجباری، در جلب مشارکت و همکاری افراد براساس میل، رضایت و رغبت، موفق عمل نکنند.
- (۳) این رویکرد در آغاز شکل‌گیری خود سعی کرد به علوم طبیعی به‌ویژه علم فیزیک نزدیک شود، به همین دلیل جامعه‌شناسی را در زمره دانش‌های تجربی و ابزاری قرار داد.
- (۴) یکسان دانستن طبیعت و جامعه، انسان‌ها را به پیچ و مهره‌های نظم اجتماعی تقلیل می‌دهد و به‌دنبال آن، جامعه‌شناسی تبیینی که می‌خواست انسان را بر جامعه مسلط کند؛ او را مغلوب طبیعت ساخت.

۲۱۳- کدام گزینه در ارتباط با گزاره زیر صحیح است؟

«وردوس» بزرگ‌ترین شهر متروکه جهان است که با وجود سرمایه‌گذاری و برنامه‌ریزی دولت چین برای تشویق و ترغیب هزاران نفر به سکونت در آن، تقریباً خالی از سکنه مانده و شهر ارواح لقب گرفته است.»

- (۱) انسان‌ها برخلاف پدیده‌های طبیعی آگاهانه عمل می‌کنند و عملشان معنادار است. آن‌ها در شرایط گوناگون رفتارهای متفاوتی از خودشان نشان می‌دهند، به همین دلیل کنش انسان را نمی‌توان فقط با روش تجربی تحلیل کرد.
- (۲) بسیاری از کنش‌های عاطفی، هنری، اخلاقی و مذهبی با رویکرد تبیینی قابل توضیح نیستند و به همین سبب کسانی که روش‌های تجربی را معتبر نمی‌دانند، دچار اخلاق‌گریزی می‌شوند.
- (۳) برای جلوگیری از بروز پیامدهای نادیده گرفتن کنش اجتماعی، آگاهی و معناداری کنش اجتماعی مورد توجه برخی جامعه‌شناسان قرار گرفته است.
- (۴) رویکرد تبیینی بر آن‌چه مشاهده می‌شود، تمرکز می‌کند و همواره معنای کنش انسان و آنچه را بیرون انسان می‌گذرد نادیده می‌گیرد.

۲۱۴- عبارات کدام گزینه، به ترتیب در ارتباط با رکود اراده‌ها و افول معانی، از پیامدهای نادیده گرفتن کنش اجتماعی صحیح است؟

- (۱) مطالعات تبیینی نشان داده‌اند که میان عواملی مانند پرخاشگری، هیجان، خواب، وضعیت تحصیلات و تأهل با اعتیاد به اینترنت و بازی‌های رایانه‌ای رابطه وجود دارد. - پیشرفت‌های چشمگیر جهان غرب در حوزه صنعت و فضا به فراگیرتر شدن فجایع انسانی و زیست‌محیطی منجر شده است.
- (۲) تأکید افراطی بر ساختارهای اجتماعی به تدریج سبب می‌شود افراد بدون آنکه بدانند این نظم برای تحقق چه آرمان‌ها و ارزش‌هایی است، صرفاً آن را رعایت کنند. - با استفاده از روش‌های تجربی نمی‌توان گفت که مهربانی یک فضیلت اخلاقی و کینه‌توزی یک رذیلت اخلاقی است.
- (۳) انقلاب‌های اجتماعی، اندیشه‌های جدید، شاهکارهای هنری و اختراعات بزرگ هنگامی پدید می‌آیند که انسان از نظم موجود گامی فراتر می‌گذارد. - مطالعات تبیینی نشان داده‌اند که میان پرخاشگری، هیجان، خواب، وضعیت تحصیلات و تأهل با اعتیاد به اینترنت و بازی‌های رایانه‌ای، رابطه وجود دارد.
- (۴) انسان‌ها اغلب در کنش‌هایشان به دنبال تحقق اهدافی هستند که دیگران نمی‌توانند آن‌ها را مشاهده کنند. - کنش‌های عاطفی، هنری، اخلاقی و مذهبی با رویکرد تبیینی قابل توضیح نیستند.

۲۱۵- به ترتیب علت، مفهوم و پیامد هر یک از عبارات زیر در کدام گزینه، به درستی آمده است؟

- محدود شدن بیشتر مطالعات تبیینی به توصیف خصوصیات و رفتارهای قابل مشاهده انسان - خشت بنای جامعه

- تأکید بیش از اندازه رویکرد تبیینی بر نظم و ساختارهای اجتماعی

- (۱) انکار ارزش‌های عاطفی، اخلاقی، مذهبی و ... - ساختار اجتماعی - سرکوب روحیه خلاق انسان‌ها در بسیاری عرصه‌ها مانند هنر، ارتباط و اندیشه
- (۲) نادیده گرفتن معنای کنش - کنش اجتماعی - حذف اراده و خلاقیت، ارزش و اخلاق، آگاهی و معنا از زندگی اجتماعی
- (۳) نادیده گرفتن پیامدهای کنش - ساختار اجتماعی - استفاده از روش تجربی برای فهم معنای کنش
- (۴) نادیده گرفتن معنای کنش - نظام اجتماعی - هموار ساختن مسیر برای عبور از جامعه‌شناسی تبیینی و روی آوردن به جامعه‌شناسی تفسیری

۲۱۶- در جدول زیر، مصادیق «الف، ب و ج» به ترتیب کدام اند؟

مهم‌ترین ویژگی کنش	الف	همراهی همدلانه
ب	جنگ‌های نامنظم	ج

(۱) اجرای نقشه‌های از پیش برنامه‌ریزی شده - اراده و ارزش -

توجه به معنای کنش و فهم پیامد

(۲) پیروی نکردن افراد از نظم موجود و فراتر رفتن از آن - آگاهی و معنا - تأیید کنشگران و تلاش برای فهم و پیش‌بینی پیامد کنش آن‌ها

(۳) پیروی از نظم مشخص به سبب انگیزه‌های اخلاقی و آرمان‌های معنوی - آگاهی و اراده - تلاش برای فهم کنشگران و تأیید کنش آن‌ها

(۴) مبتنی بودن بر آگاهی فرهنگی و جغرافیایی سربازان محلی یک منطقه - آگاهی و معنا - نگاه کردن به مسائل کنشگران از منظر خودشان و تلاش برای فهم آن‌ها

۲۱۷- هر عبارت، به ترتیب نشانگر کدام مفهوم است؟

- نادیده گرفتن چرایی وقوع پدیده‌های اجتماعی، پیچیدگی و عمق این پدیده‌ها

- نگاه از درون به پدیده‌ها برای یافتن معنای آن‌ها

- وبر، آن را مقدمه و پیش‌نیازی برای روش علمی که همان روش تجربی است می‌داند.

- این روش‌ها در مقابل روش‌هایی است که در جامعه‌شناسی تبیینی به کار می‌روند.

(۱) هویت‌زدایی - تفسیر - تفهّم - روش‌های کیفی

(۳) هویت‌زدایی - تبیین - تفسیر - روش‌های کیفی

(۲) معنازدایی - تفسیر - تفهّم - روش‌های کمی

(۴) معنازدایی - تبیین - تفسیر - روش‌های کمی

۲۱۸- صحیح یا غلط بودن عبارات زیر را به ترتیب مشخص کنید.

- دامنه کاربرد آزمایش در جامعه‌شناسی برخلاف علوم طبیعی بسیار محدود است.

- لازمه شناخت پدیده‌های اجتماعی، شناخت صحیح و توأمان تفاوت‌های فردی و اجتماعی و وجوه اختلاف انسان‌ها است.

- در قرن بیستم، تفسیر به‌عنوان روش مستقل و ویژه علوم انسانی و اجتماعی به رسمیت شناخته شد.

- مسئله معنا درباره کل زندگی انسان و در مورد تمام پدیده‌های اجتماعی از جمله کنش‌ها مطرح است.

(۱) ص - غ - غ - ص

(۳) ص - غ - ص - ص

(۲) غ - ص - ص - غ

(۴) ص - ص - ص - غ

۲۱۹- در ارتباط با دیدگاه «ماکس وبر» کدام گزینه نادرست است؟

(۱) معتقد بود کنش اجتماعی معنادار است و پدیده‌های معنادار را نمی‌توان همانند پدیده‌های طبیعی از طریق حواس مطالعه کرد، بلکه باید معنای آن‌ها را فهمید.

(۲) از نظر او جامعه‌شناس، نه تنها می‌تواند آرمان‌ها و ارزش‌های اجتماعی را توصیف کند، بلکه می‌تواند درباره ارزش‌ها و عقاید دآوری علمی کند.

(۳) مدعی شد که هر چند جهان اجتماعی همانند جهان طبیعی نظم و قواعد خاصی دارد، اما انسان‌ها مانند موجودات طبیعی نیستند و پدیده‌های اجتماعی با پدیده‌های طبیعی تفاوت دارند.

(۴) با آنکه فهمیدن را برای درک معنای پدیده‌های اجتماعی ضروری می‌دانست، اما از آنجا که هنوز علم را به علم تجربی محدود می‌دانست، معتقد بود آنچه جامعه‌شناسان از مطالعه پدیده‌ها می‌فهمند، باید با روش تجربی اثبات شود.

۲۲۰- کدام گزینه، به ترتیب در ارتباط با تقابل رویکرد تفسیری با رویکرد تبیینی، درست و در ارتباط با معنای کنش، نادرست است؟

(۱) علوم انسانی و اجتماعی دیگر دغدغه نزدیک شدن به علوم طبیعی را ندارند. - فعالیت و خلاقیت کنشگران، موجب پیدایش معانی گوناگون و در نتیجه آن پدید آمدن خرده‌فرهنگ‌ها و گروه‌های مختلف درون هر جهان اجتماعی می‌شود.

(۲) برای فهم زندگی اجتماعی باید از ظاهر پدیده‌های اجتماعی عبور کرد و به معنای نهفته در کنش‌ها راه یافت. - فهم هر کنشی مستلزم دسترسی به معنای ذهنی و معنای فرهنگی نهفته در آن است.

(۳) نتایج این باور که مرز علم و غیرعلم را تجربه و تبیین تجربی تعیین می‌کند، مورد تأکید قرار گرفت. - برای پی بردن به هدف کنش، باید به زمینه فرهنگی که کنشگر در آن عمل می‌کند، مراجعه کنیم.

(۴) کنشگران براساس معنایی که در ذهن دارند، دست به عمل می‌زنند. - وقتی از معنای کنش می‌پرسیم، دقیقاً منظورمان قصد و هدف کنشگر از انجام دادن کنش است؛ مانند هدف دانش‌آموز از درس خواندن، که می‌تواند کشف حقیقت، افزایش معلومات و اشتغال باشد.

درس‌های اول تا ششم
صفحه‌های (۵) تا (۸)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

فلسفه دوازدهم

۲۲۱- از اینکه برخی امور وجود دارند که از «هستی‌شان» خبر داریم، اما «چیستی» آن‌ها چندان برای ما روشن نیست، کدام گزینه نتیجه می‌شود؟

- (۱) اگر مفهوم وجود و مفهوم ماهیت یکی بود، پی بردن به وجود اشیا به معنی شناخت اشیا هم بود.
- (۲) اگر مفهوم وجود و مفهوم ماهیت یکی بود، هر ماهیتی که تصور می‌کردیم باید وجود می‌داشت.
- (۳) اگر مفهوم وجود و مفهوم ماهیت یکی بود، نفی وجود از ماهیت امکان‌پذیر نبود.
- (۴) اگر مفهوم وجود و مفهوم ماهیت یکی بود، اثبات وجود هیچ ماهیتی نیازمند دلیل نبود.

۲۲۲- عبارت صحیح در باب وجود و ماهیت کدام است؟

- (۱) عدم وجود رابطه ذاتی میان این دو، معلول نیازمند بودن حمل وجود بر ماهیت به دلیل است.
- (۲) آن‌چه در سؤال از چیستی و تعریف یک ماهیت می‌آید، متضمن هستی داشتن آن ماهیت نیست.
- (۳) تنها در صورت عینیت این دو مفهوم، کافی بودن تصور هر ماهیتی برای اثبات وجود آن حاصل می‌شد.
- (۴) حمل یک مفهوم بر خود (مثلاً الف الف است.) با حمل هستی بر آن مفهوم، فاقد تفاوت بنیادین است.

۲۲۳- در کدام گزینه حمل محمول بر موضوع به دلیل نیاز ندارد؟

- (الف) انسان بالضروره حیوان است.
- (ب) خداوند واجب‌الوجود بالذات است.
- (ج) چهارضلعی دارای زاویه قائمه است.
- (د) مثلث اضلاعی نابرابر دارد.

(۱) الف، ج (۲) ج، د (۳) ب، د (۴) الف، ب

۲۲۴- کدام گزینه در مورد مکتب فلسفی تومیسس نادرست است؟

- (۱) با رویکردی عقلانی به دنبال تبیین مباحث خداشناسی است.
- (۲) در عصر حاضر در جریان است و بعضاً تدریس می‌شود.
- (۳) صرفاً متأثر از اندیشه فلاسفه مسلمان چون ابن‌سینا و ابن‌رشد بود.
- (۴) در مباحث خداشناسی، از برهان وجوب و امکان بهره برده است.

۲۲۵- توضیحات کدام گزینه ارتباط دقیق‌تری با مفهوم ممتنع‌الوجود بالذات دارد و تمامی مصادیق آن را دربرمی‌گیرد؟

- (۱) اگر محمول هستی بر آن حمل شود، قضیه حاصله کاذب خواهد بود.
- (۲) این مفهوم جزء مفاهیمی است که فاقد مصداق هستند.
- (۳) وجود داشتن چنین مفهومی صرفاً در عالم خیال ممکن است.
- (۴) این مفهوم از اساس قابلیت این را ندارد که مورد تصور واقع شود.

۲۲۶- چند مورد از موارد زیر می‌تواند از ویژگی‌های ممتنع‌الوجود بالذات باشد؟

- (الف) نمی‌توان در زمان حال بین موضوع و محمول رابطه وجود متصور شد.
- (ب) می‌تواند علت وجود چیز دیگری شود.
- (ج) ممکن است در همه زمان‌ها حضور داشته باشد.
- (د) اساساً درباره آن، نیاز به دیگری برای موجود شدن منتفی است.

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۲۲۷- چنانچه «الف» مفهومی باشد که با وجود رابطه امکانی دارد، کدام گزینه توصیف درستی از این مفهوم یا رابطه ارائه نمی‌دهد؟

- (۱) بدون شک «الف» ذاتی است که نه از وجود ابا دارد و نه از عدم.
- (۲) لازمه وجود چنین رابطه‌ای مغایرت وجود و ماهیت در ذهن است.
- (۳) «الف» برای معدوم شدن به چیزی غیر از خودش نیاز ندارد.
- (۴) این رابطه نه در صدق اجتناب‌ناپذیر است و نه در کذب.

۲۲۸- کدام گزینه با دیدگاه هیوم در باب علیت منطبق نیست؟

- (۱) هیوم شناخت علت و معلول را از طریق حس و تجربه ممکن ولی اصل علیت را ناممکن می‌داند.
- (۲) بر طبق مبانی فکری هیوم نمی‌توان گفت که طلوع خورشید علت روشن شدن زمین است.
- (۳) هیوم می‌گوید حس و تجربه نمی‌تواند علت و معلول‌ها را در عالم طبیعت شناسایی کند.
- (۴) هیوم شناخت علت و معلول و رابطه ضروری میان آن‌ها را از طریق حس و تجربه ناممکن می‌داند.

۲۲۹- زمانی که با تزریق واکسن کرونا در برابر بیماری مصونیت نسبی پیدا می‌کنیم، بنابر نظر فیلسوفان مسلمان کدام گزینه درست است؟

- ۱) از طریق قواعد عقلی، علت بودن واکسن در ایمنی علیه عامل بیماری‌زا را به دست می‌آوریم.
- ۲) کشف علت بودن واکسن و معلولیت آماده شدن سیستم ایمنی بدن علیه ویروس، از طریق تجربه است.
- ۳) برای اینکه این واکسن‌ها کشف شود، نیازی به ادراک اصل امتناع اجتماع نقیضین نیست.
- ۴) از طریق تجربه به علت بودن واکسن و معلولیت ایمنی بدن علیه ویروس می‌رسیم و به علیت باور می‌یابیم.

۲۳۰- کدام گزینه با توجه به اصل سنخیت میان علت و معلول نادرست است؟

- ۱) با فقدان این اصل، ممکن است هر چیز معلول هر چیز قرار گیرد و هر چیزی هم می‌تواند علت برای هر چیزی باشد.
- ۲) عبارت «از کوزه همان برون تراود که در اوست» اشاره به وجود سنخیت و مناسبت خاص میان علت و معلول دارد.
- ۳) طبق این اصل چنانچه دو شیء هر کدام ویژگی‌های خاص خود را داشته باشند، آثارشان نیز با هم متفاوت است.
- ۴) این اصل اشاره به عینیت و وحدت کامل میان علت و معلول دارد، یعنی علت از همه جهات مانند معلول است.

۲۳۱- کدام یک از موارد زیر از ویژگی‌های اصل وجوب علی و معلولی نیست؟

- ۱) حتمیت جهان هستی
- ۲) تخلف‌ناپذیری موجودات جهان
- ۳) اثبات اثر در جهان هستی
- ۴) وجود نظم عام در جهان

۲۳۲- اگر حادثه‌ای برای فردی قابل پیش‌بینی باشد، می‌توان گفت ...

- ۱) تشخیص علت تامه و ناقصه این حادثه به‌درستی انجام نشده است.
- ۲) این فرد از علت آن حادثه آگاه بوده و اتفاقی محسوب نمی‌شود.
- ۳) این فرد لزوماً اتفاق به معنای نفی غایت‌مندی حوادث را انکار می‌کند.
- ۴) اتفاق در هیچ‌کدام از صور و معانی آن مورد پذیرش او نیست.

۲۳۳- کدام گزینه درباره فلسوفی که خدا را انکار می‌کند، الزاماً صحیح نیست؟

- ۱) حرکت اجزاء جهان به سمت یک غایت برتر را نمی‌پذیرد.
- ۲) ممکن است اتفاق در معنای چهارم برای او پیش بیاید.
- ۳) به طور صریح و روشن با معنای اول اتفاق موافق نیست.
- ۴) احتمال دارد فرایندهای تکاملی در جهان را اتفاقی بداند.

۲۳۴- افلاطون در مقدمه اول برهان نظم خود به کدام مورد اذعان می‌کند؟

- ۱) حضور یک ناظم عاقل و با تدبیر در جهان هستی
- ۲) نیازمند بودن هر نظم و هماهنگی به یک ناظم
- ۳) وجود ازلی و ابدی یک ناظم دارای عالی‌ترین اندیشه
- ۴) برخورداری جهان، از نظم و هماهنگی میان پدیده‌ها

۲۳۵- کدام یک از مقدمات استدلال دکارت می‌تواند نشان‌دهنده حضور آشکار اصل سنخیت باشد؟

- ۱) من در ذهنم تصویری از یک حقیقت نامتناهی دانا و توانا دارم. (۲) حقیقت نامتناهی ذهن من، خالق من و موجودات هستی است.
- ۲) من به دلیل متناهی بودن، توان تصور موجود نامتناهی را ندارم. (۴) موجود متناهی، تصور نامتناهی را در ذهن من ایجاد کرده است.

۲۳۶- کدام گزینه در مورد کانت درست است؟

- ۱) عدم پذیرش خدا از طرف کانت به این دلیل بود که او مستقلاً به اثبات وجود خدا نپرداخت.
- ۲) مبنای پذیرش خدا از طرف کانت مبتنی بر اثبات وجود خدا از طریق وظایف اخلاقی بود.
- ۳) پذیرش خدا از طرف کانت صرفاً از طریق اثبات ضرورت وجود خدا صورت گرفت.
- ۴) عدم پذیرش خدا از طرف کانت به این دلیل بود که او صرفاً ضرورت وجود خدا را اثبات کرد.

۲۳۷- کدام گزینه جزء ویژگی‌های سلسله‌ای نامتناهی از علت‌ها و معلول‌ها نیست؟

- ۱) شرط وجود افراد این زنجیره، علتی است که خود معلول دیگری نباشد.
- ۲) چنین زنجیره‌ای هرگز در جهان خارج وجود پیدا نخواهد کرد.
- ۳) در رأس این سلسله یک وجود نامشروط یا علت‌العلل وجود دارد.
- ۴) همه افراد این سلسله، خود معلول علت بالاتر از خود هستند.

۲۳۸- بر اساس برهان فارابی بر اثبات وجود خدا می‌توان گفت:

- ۱) وابستگی وجودی اشیاء امری اثبات شده نیست.
- ۲) امتناع تسلسل علل پیش‌فرض این برهان است.
- ۳) با دیدن جای پنجه شیر، وجود شیر اثبات می‌شود.
- ۴) سلسله علل و معلول‌ها باید به معلول بی‌علت برسد.

۲۳۹- کدام عبارت درباره برهان وجوب و امکان صحیح است؟

- ۱) در این برهان از مشاهده معلول‌های جهان حکم به وجود علت داده شده است.
- ۲) چنانچه تناهی موجودات جهان نفی شود، به این برهان خدشه وارد می‌گردد.
- ۳) سیر حرکت آن اثبات واجب‌الوجود بالذات و سپس واجب‌الوجود بالغیر است.
- ۴) به ذات موجودات جهان توجه دارد که همان تساوی میان عدم و وجود است.

۲۴۰- همه گزینه‌ها مرتبط با دیدگاه فیلسوفان الهی پیرامون معیارهای یک زندگی معنادار است؛ به جز ...

- ۱) عشق ز اوصاف خدای بی‌نیاز/ عاشقی بر غیر او باشد مجاز
- ۲) آمد شدن تو اندرین عالم چیست / آمد مگسی پدید و ناپیدا شد
- ۳) ما ز بالاییم و بالا می‌رویم / ما ز دریاییم و دریا می‌رویم
- ۴) حلاج‌وشانیم که از دار نترسیم / مجنون‌صفتانیم که در عشق خداییم

پاسخنامه

دوازدهم انسانی

۲۴ دی ۱۴۰۰

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام) ۶۴۶۳-۰۲۱

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلمچی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

پدید آورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام طراحان	نام درس	عمومی
سیدعلیرضا احمدی، حمید اصفهانی، محسن اصغری، داود تالشی، ابراهیم رضایی مقدم، هامون سبطی، محسن فدایی، کاظم کاظمی، سعید گنج بخش زمانی، الهام محمدی، مرتضی منشاری، نرگس موسوی، سیدمحمد هاشمی	فارسی	
نوید امساکی، محمد جهان بین، کاظم غلامی، مرتضی کاظم شیرودی، علی محسن زاده، سیدمحمدعلی مرتضوی، الهه مسیح خواه	عربی زبان قرآن	
محمد آقاصالح، امین اسدیان پور، محسن بیانی، محمد رضایی بقا، فردین سماقی، عباس سیدشستر، محمدرضا فرهنگیان، مجید فرهنگیان، مرتضی محسنی کبیر، فیروز نژادنجف	دین و زندگی	
رحمت‌اله استیری، سپهر برومندپور، حسن روحی، محمد طاهری، ساسان عزیزی نژاد، عقیل محمدی روش	زبان انگلیسی	

نام طراحان	نام درس	اختصاصی
محمد ابراهیم توننده جانی، محمد مهدی حقی، امیر زراوندوز، نسترن صمدی، علیرضا عبدی، امیر محمودیان، اسماعیل میرزایی، حامد نصیری	ریاضی و آمار	
سیدعلیرضا احمدی، عزیز الیاسی پور، محسن اصغری، پوریا حسین پور، مجتبی فرهادی، رضا نوروزیگی	علوم و فنون ادبی	
منتخب از سؤال‌های کتاب آبی پیمان‌های علوم و فنون ادبی جامع کنکور انسانی - پایه دهم، یازدهم و دوازدهم	علوم و فنون ادبی - سؤال‌های «آشنا»	
ابراهیم احمدی، عمار تاج بخش، محمدرضا سوری، سیدمحمدعلی مرتضوی، مهدی نیک‌زاد، پیروز وجان	عربی زبان قرآن	
منتخب از سؤال‌های کتاب آبی پیمان‌های عربی جامع کنکور انسانی - پایه دهم، یازدهم و دوازدهم	عربی زبان قرآن - سؤال‌های «آشنا»	
علیرضا رضایی، علی محمد کریمی، جواد میربلوکی، میلاد هوشیار	تاریخ	
زهره دامیار، علیرضا رضایی، فاطمه سخایی، محمدرضا محمودی‌ها	جغرافیا	
آریتا بیدقی، مبیناسادات تاجیک، علیرضا حیدری، الهام رضایی، فاطمه صفری	جامعه‌شناسی	
مجید پیرحسینلو، الهه فاضلی، فرهاد قاسمی نژاد، کیمیا طهماسبی	فلسفه	

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستار
فارسی	مرتضی منشاری	سیدعلیرضا احمدی	محمدحسین اسلامی، امیرمحمد دهقان، کاظم کاظمی
عربی زبان قرآن	نوید امساکی	نوید امساکی	درویشعلی ابراهیمی، اسماعیل علی پور، آیدین مصطفی زاده
دین و زندگی	امین اسدیان پور، سیداحسان هندی	محمد رضایی بقا	زهره رشوندی، سکیه گلشنی، فاطمه صفری
معارف اقلیت	دیورا خاتانیان	دیورا خاتانیان	معصومه شاعری
زبان انگلیسی	محدثه مرآتی	محدثه مرآتی	سعید آقچه‌لو، رحمت‌اله استیری، فاطمه نقدی
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	ایمان چینی فروشان، مهدی ملارمضانی، علی ارجمند، سحر محمدی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی نژاد	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی نژاد	پوریا حسین پور، محمد نورانی، رضا نوروزیگی
عربی زبان قرآن	سیدمحمدعلی مرتضوی	سیدمحمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی
تاریخ	میلاد هوشیار	میلاد هوشیار	زهره دامیار
جغرافیا	محمدرضا محمودی‌ها	محمدرضا محمودی‌ها	زهره دامیار
جامعه‌شناسی	ارغوان عبدالملکی	ارغوان عبدالملکی	فاطمه صفری، محمد ابراهیم مازنی
فلسفه	کیمیا طهماسبی	کیمیا طهماسبی	فرهاد علی نژاد، امیرکیا باقری

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سیدمحمدعلی مرتضوی (اختصاصی)، الهام محمدی (عمومی)
مسئول دفترچه	زهره دامیار (اختصاصی)، معصومه شاعری (عمومی)
گروه مستندسازی	مدیر: مازیار شیروانی مقدم، مسئول دفترچه: زهره قموشی (اختصاصی)، فریا رفوفی (عمومی)
حروف چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی (اختصاصی)، زهره تاجیک (عمومی)
ناظر چاپ	سوران نعیمی

فارسی (۳)

۱- گزینه «۱»

(الهام مومری)

معنای واژگانی که در «ج، د، ه» آمده است، صحیح هستند.
معنای درست واژگانی که نادرست معنا شده‌اند: الف) کردند: اسبی که رنگ آن میان زرد و بور باشد. ب) شرز: خشمگین، غضبناک
(فارسی ۳، لغت، واژه‌نامه)

۲- گزینه «۳»

(مفسن اصغری)

معنی درست واژه‌ها:
آونگ: آویزان، آویخته، آوند (آوردن: تخت و سریر)
سودا: دیوانگی (سودایی: دیوانه، عاشق)
کهر: اسب یا استری که به رنگ سرخ تیره است. (کزند: اسبی که رنگ آن میان زرد و بور باشد)
(فارسی ۳، لغت، واژه‌نامه)

۳- گزینه «۴»

(سیرمهرهاشمی-مشور)

خوان: سفرهٔ فراخ و گشاده/ بط: مرغابی/ مستور: پوشیده/ فایق: برگزیده
تشریح گزینه‌های دیگر:
گزینه «۱»: برای معنی واژهٔ «پادشاه» و «زیور» کلمه‌ای آورده نشده است.
گزینه «۲»: ستور: چارپا (در این گزینه به شکل جمع معنی شده است).
گزینه «۳»: برای معنی واژهٔ «شراب» کلمه‌ای آورده نشده است.
(فارسی ۳، لغت، واژه‌نامه)

۴- گزینه «۳»

(کاتلم کاطمی)

غلط املائی و شکل درست آن:
صور (بوق) / سور ← جشن، شادی
(فارسی ۳، املا، ترکیبی)

۵- گزینه «۴»

(مفسن خدایی-شیراز)

فراغت: آسودگی، آرامش، آسایش، آرامی، استراحت
نخاست: از مصدر خاستن به معنای برپا شدن، بلند شدن، پدید آمدن، عاید شدن، فایده داشتن
منصوب: گمارده، گماشته‌شده، برافراخته/ برپاداشته، نصب شده، افراشته
(فارسی ۳، املا، ترکیبی)

۶- گزینه «۲»

(ممدیر اصفهانی)

راحت: آسوده، آسایش - راحت: راه تو / باقی: پایدار - باغی: یک باغ
بررسی آیات:
الف) ای دل آزار، ای جگرسوز! چه شب‌ها و چه روزهای بسیار که دلم با عشقی جان‌سوز، چشم به راه تو می‌دوزد.
ب) این منم که از رنج بیداری، شب تاریک را با این خواری و با این زاری، به روز می‌رسانم. دلت بر من نمی‌سوزد؟!
ج) تف بر آن کسی که چنین شاهی را از جهل، وارث جمشید یا جانشین هوشنگ، پادشاهان افسانه‌ای ایران می‌شمارد. (بیت در نکوهش شاعران درباری است که به مدح پادشاه نادان می‌پردازند و در این کار اغراق‌های بی‌پایه می‌کنند).
د) چگونه باغی است که از هر طرف که به آن نگاه کنی، از خون بی‌گناهان، لاله‌های رنگارنگ رویده است.
(فارسی ۳، املا، ترکیبی)

۷- گزینه «۲»

(الهام مومری)

«بخارای من ایل من» از محمد بهمن‌بیگی / «فی حقیقة العشق» از شهاب‌الدین سهروردی / «مثل درخت در شب باران» از محمدرضا شفیعی کدکنی / «تمهیدات» از عین‌القضاة همدانی / «فیه‌مافیة» از مولوی
(فارسی ۳، تاریخ ادبیات، ترکیبی)

۸- گزینه «۴»

(ابراهیم رضایی مقدم - لاهیجان)

تشبیه در بیت «ب»: ابر احسان [تشبیه احسان به ابر]
استعاره در بیت «الف»: پسته‌های خندان [تشخیص و استعاره است].
حسن تعلیل در بیت «ج»: علت قرمزی یا رنگی بودن منقار طوطی حرف درست و زیبا گفتن است.
حسن آمیزی در بیت «د»: تلخ‌رو
(فارسی ۳، آرایه، ترکیبی)

۹- گزینه «۳»

(مفسن اصغری)

مجازهای به کار رفته در گزینه «۳»:
«عالم» مجاز از مردم، «امروز» مجاز از دنیا و «فردا» مجاز از آخرت
تشریح گزینه‌های دیگر:
گزینه «۱»: خون ← قتل و مرگ / دست ← انگشت
گزینه «۲»: حرف ← سخن / زبان ← سخن و کلام
گزینه «۴»: خاک مجاز از گور و مزار
(فارسی ۳، آرایه، ترکیبی)

۱۰- گزینه «۴»

(کاتلم کاطمی)

بیت فاقد ایهام است. حسن تعلیل: دلیل دو نیم شدن یا شکاف دانه‌های گندم، ترس از سنگ آسیا دانسته شده است.
تشریح گزینه‌های دیگر:
گزینه «۱»: جناس همسان: صبر (بردباری) صبرِ سوم (گیاهی تلخ) / تضاد: وصل و هجران - آغاز و پایان - نوش و صبر
گزینه «۲»: ایهام تناسب: ماه: ۱. بخشی از فصل یا سال یعنی سی روز (معنای موردنظر)، ۲. قمر که با (هلال و بدر و گردون) تناسب دارد - پیوسته ← ۱. همواره، همیشه (معنای قابل قبول)، ۲. متصل و بدون فاصله (با ابرو تناسب دارد)، تشبیه: رخسار به بدر و ابرو به هلال
گزینه «۳»: اسلوب معادله: مصراع دوم مصداقی برای توجیه مفهوم مصراع اول است.
مجاز: «زر» مجاز از «مال و ثروت»
(فارسی ۳، آرایه، ترکیبی)

۱۱- گزینه «۱»

(هامون سبطی)

«طاق» و «مهر» در معنای سقف و خورشید آمده‌اند و معنای دیگری از آن‌ها در این بیت به ذهن خطور نمی‌کند.
تشریح گزینه‌های دیگر:
گزینه «۲»: «کنار» در معنای آغوش آمده اما در کنار «غرق» معنای دیگر «کنار» (ساحل) به ذهن خطور می‌کند.
گزینه «۳»: «شکر» در معنی عادی خود آمده اما شکر اصفهانی (از زنان مورد علاقهٔ خسرو پرویز) با آمدن شیرین (پادشاهزادهٔ ارمنی) به ذهن خطور می‌کند.
گزینه «۴»: «شور» در معنی هیجان و اضطراب آمده است، اما در کنار «شیرین» معنی نمکین نیز به ذهن خطور می‌کند.
(فارسی ۳، آرایه، ترکیبی)

۱۲- گزینه «۳»

(مرتضی منشاری-اردبیل)

فعل «است» در مصراع دوم گزینه «۳»، به قرینهٔ لفظی حذف شده است.
این درد را طیبیب یکی [است] و دوا یکی است.
تشریح گزینه‌های دیگر:
در سایر گزینه‌ها حذف فعل به قرینهٔ معنوی است.
گزینه «۱»: «فغان می‌کنم» کز بوج‌مغزی چون جرس در وادی امکان / سرآمد عمر در فریاد بی‌فریادرس ما را
گزینه «۲»: «می‌رساند بال و پر از خوشه صائب [با تو سخن می‌گویم] دانه‌ام / در ضمیر خاک اگر یک چند پنهان مانده‌ام
گزینه «۴»: «جویی چه طیبیب [با تو سخن می‌گویم] از خم آن زلف رهایی‌بخوش باش کزین دام رهیدن نگذارند
(فارسی ۳، دستور، صفحه ۱۵)

۱۳- گزینه «۴»

(سیر علی‌رضا انصاری)

جملهٔ «خرابی، من را آباد کند» گذرا به مفعول و مسند است.
جملهٔ «این قدر آبی که در تیغ است جلا مرا» دو جزئی است و الگوی آن نهاد + فعل است.
توجه: هرگاه فعل‌های «است»، «باشد»، «بود» و مشتقات و معادل‌های آن‌ها در معنای غیراسنادی (وجود داشتن یا حضور داشتن) بیابند، الگوی جمله «نهاد + فعل» خواهد بود.
تشریح سایر جملات:
جملهٔ «تو به (با) دشنام من را یاد کنی» گذرا به مفعول است.
جملهٔ «جوی شیر برای فرهاد من، نزاری است» گذرا به مسند است.
معنای بیت «ب»: آن کسی که به کارها ارزش می‌دهد، سفارش‌دهندهٔ کار و کارفرماست و گرنه جوی شیر (که مطلوب همگان است) برای دل عاشق من، مثل زنا، نشانهٔ کفر است.
جملهٔ «کاش خدا، داد من را از خداداد (مخلوق) بگیرد» گذرا به مفعول و متمم است.
(فارسی ۳، دستور، صفحه‌های ۵۴ و ۵۵)

۱۴- گزینه ۳»

(ترکس موسوی-ساری)

در بیت گزینه ۳» دو نوع وابسته و وابسته دیده می‌شود:
بوی یار من: مضاف‌الیه مضاف‌الیه
راحت دل امیدوار: صفت مضاف‌الیه

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱»: «برق عشقت»: مضاف‌الیه مضاف‌الیه
گزینه ۲»: «لایق این داغ»: صفت مضاف‌الیه
گزینه ۴»: «نوش وصال تو»: مضاف‌الیه مضاف‌الیه و «زنبور سخن‌های تو»: مضاف‌الیه مضاف‌الیه
(فارسی ۳، دستور، صفحه‌های ۶۶ و ۶۷)

۱۵- گزینه ۱»

(مرتضی منشاری-ارزیل)

ترکیب‌های اضافی عبارت‌اند از:

۱) سرکوی، ۲) کوی تو، ۳) منزل منزل (منزل من)، ۴) روشنی دیده، ۵) نور رخ، ۶) رخت رخ (تو)

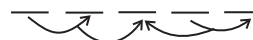
تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۲»: ۱) حلقه زلف، ۲) عهد تو، ۳) عهد باد، ۴) باد صبا
گزینه ۳»: ۱) شربت وصل، ۲) وصل بتان، ۳) زهر هجران، ۴) چاشنی شربت (شربت وصل بتان را چاشنی شربت ۵۰۰، ۵) دولت تلخی
گزینه ۴»: ۱) دست من، ۲) جام جان، ۳) دستگیر عاشقان، ۴) لب بیگانگان
(فارسی ۳، دستور، ترکیبی)

۱۶- گزینه ۴»

(هامون سبطی)

گزینه ۲»: ده: صفت / فروند: ممیز / هواپیما: هسته / کشور: مضاف‌الیه / ایران: مضاف‌الیه مضاف‌الیه
نمودار صحیح:

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱»: چند: صفت / نفر: ممیز / دوست: هسته / همیشه: قید صفت / خندان: صفت
گزینه ۲»: هر: صفت / شانه: ممیز / تخم‌مرغ: هسته / این: صفت مضاف‌الیه / مرغاری: مضاف‌الیه مضاف‌الیه
گزینه ۳»: یک: صفت / سبد: ممیز / گل: هسته / بسیار: قید صفت / شاداب: صفت
(فارسی ۳، دستور، صفحه‌های ۶۵ تا ۷۵)

۱۷- گزینه ۳»

(سعید کنج‌بش‌زمانی)

در بیت گزینه ۳»، به مفهوم قابلیت یافتن برای پذیرش اسرار اشاره شده است، در حالی که در گزینه ۱» شاعر خود را لایق شنیدن اسرار نهمان دانسته است و در گزینه ۲» گفته شده که آن کس که اسرار حق را گوش کند، همه چیز در برابرش آشکار خواهد شد و در گزینه ۴»، «محتشم کاشانی» می‌گوید که من گوش خود را مخزن‌الاسرار قرار داده‌ام.
(فارسی ۳، مفهوم، صفحه ۴۷)

۱۸- گزینه ۳»

(مرتضی منشاری-ارزیل)

معنای بیت گزینه ۳»: همان‌طور که محتسب در بازار به دنبال افراد دغل است، عقل نیز در میان صفات تو به دنبال نفس پلیدکار است.
در سایر ابیات به تزویر و ریاکاری اشاره شده است که محتسب خودش نیز می‌خواهد و باده‌نوش است.
(فارسی ۳، مفهوم، صفحه ۲۱)

۱۹- گزینه ۴»

(سید علیرضا امیری)

بیت صورت سؤال و بیت گزینه ۴» اشاره به اغتنام فرصت و درک ارزش زمان دارند.
تشریح گزینه‌های دیگر:
گزینه ۱»: به خدمت‌رسانی توصیه می‌کند.
گزینه ۲»: در بیان اهمیت گزینش افراد برتر به‌عنوان هم‌نشین است.
گزینه ۳»: در تحسین افرادی است که پیش از موعد آماده می‌شوند.
(فارسی ۳، مفهوم، صفحه ۵۷)

۲۰- گزینه ۲»

(ممن اسفندی)

مفهوم مشترک ابیات مرتبط: آگاهی نداشتن افرادی که عاشق نیستند از حال عاشق و عارف
مفهوم بیت گزینه ۲»: نکوهش بی‌عشقی (و کمال‌بخشی عشق)
(فارسی ۳، مفهوم، صفحه ۴۷)

۲۱- گزینه ۲»

(داود تالشی)

مفهوم بیت گزینه ۲»، پنهان نشدن راز عشق است و در سایر ابیات فایده و نفع خاموشی و سکوت بیان شده است.

(فارسی ۳، مفهوم، صفحه ۱۴)

۲۲- گزینه ۴»

(مرتضی منشاری-ارزیل)

مفهوم بیت گزینه ۴»، «ب» ترجیح غربت بر وطن است اما مفهوم بیت «د» میهن‌پرستی است.
مفهوم سایر ابیات:

بیت «الف»: تا هنگامی که معشوق زیبارویی هم‌چون تو در قلبم جای دارد، حتی به زیبایی یوسف نیز نظر نمی‌کنم.

بیت «ج»: زلف تو، وطن دل فایز (نام شاعر) است، دل فایز را از زلفت دور نکن.

(فارسی ۳، مفهوم، صفحه ۲۸)

۲۳- گزینه ۳»

(ممن اسفندی)

آدمی به کمک عشق از مرگ نجات می‌یابد. (حیات‌بخشی عشق)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱»: توصیه به خاموشی و سکوت
گزینه ۲»: در توصیف و ستایش سخن و سخنوری بیان شده است.
گزینه ۴»: ستایش اصالت خانوادگی و اصل و نسب
(فارسی ۳، مفهوم، ترکیبی)

۲۴- گزینه ۴»

(ممن فرای- شیراز)

ابیات گزینه‌های «۱»، «۲» و «۳» عبارت صورت سؤال در «وصف بهار و گل‌های بهاری» است ولی بیت گزینه ۴» در توصیف معشوق است.
(فارسی ۳، مفهوم، صفحه ۱۸)

۲۵- گزینه ۳»

(هامون سبطی)

با توجه به ماجرابی که باعث شد «رودکی» سروده زیبا و ماندگار «بوی جوی مولیان» را بسراید، روشن است که مفهوم بیت صورت سؤال «هموار شدن سختی‌های رسیدن به مقصود در صورت وجود شوق و اشتیاق» است.

این مضمون در بیت سوم آشکارا به چشم می‌خورد.

مفهوم بیت نخست: پرواز در عالم آرزو و خیال

معنای بیت دوم: صفای خلق و خوی تو دنیا را زیباتر می‌سازد.

معنای بیت چهارم: بارش شبنم (نم) ریگزار را به راهی هموار و سهل تبدیل کرده‌است که گام نهادن در آن برای شتر سخت نیست.
(فارسی ۳، مفهوم، صفحه ۱۸)

عربی، زبان قرآن (۳)

۲۶- گزینه ۳»

(علی مسن‌زاده)

«يُحِبُّ»: دوست دارد (رد گزینه ۱) / «يُقَاتِلُونَ»: بپیکار می‌کنند، جهاد می‌کنند (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «كُلَّهُمْ»: گویی آنان، آن‌ها (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «صَفًا»: صف در صف (رد گزینه ۴) / «بَنِيَانٌ»: ساختمانی، بنایی (رد گزینه ۲)

(ترجمه)

۲۷- گزینه ۲»

(ممن هوان‌بین- قانتات)

«أَمَّا»: فقط، تنها (تأکیدکننده جزء دوم جمله بعد از خود است، «بأعماله الحسنه») / «قيمة كل إنسان»: ارزش هر انسانی (رد گزینه ۳) / «بأعماله الحسنه»: به کارهای نیک او (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «لا ريب فيه»: هیچ شکی در آن نیست (رد گزینه ۴) / «فلذا»: پس به همین خاطر، به همین دلیل / «لا نسارع»: نباید شتاب بورزیم، نباید از هم سبقت بگیریم (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «في التفاخر بالنسب»: در تفاخر به نژاد (رد گزینه ۳)

(ترجمه)

۲۸- گزینه ۲»

(مرتضی کاطم‌شیرودی)

«لا تكتموا»: پنهان نکنید، کتمان نکنید («لا» نهی است) (رد گزینه ۴) / «الخب»: محبت / «لآته»: زیرا آن (رد گزینه ۳) / «دواء»: دارو / «كل إنسان»: هر انسانی (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «لا خير»: هیچ خبری... نیست («لا» نفی جنس است و اسم پس از آن نکره ترجمه می‌شود) (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «في إخفاءه»: در پنهان کردن آن (رد گزینه‌های ۳ و ۴).

(ترجمه)

۲۹- گزینه ۳

«تدرک کَلَنَّا»: همگی ما بدانیم (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «خَلَقُوا»: خلق شدند، آفریده شدند (رد گزینه ۴) / «طَلَبْنَا وَاحِدَةً»: یک تکه گل (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «إِنَّمَا»: تنها، فقط (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «الْعِلْمُ وَ التَّقْوَى»: دانش و تقوا؛ (در محل فاعل قرار دارند پس نباید در ترجمه همراه «است» بیایند) (رد گزینه‌های ۱ و ۴). (ترجمه)

۳۰- گزینه ۴

«كُنْتُ عَلِيمٌ»: می دانستم (رد گزینه ۱) / «تَطْعَى»: داده می شود (رد گزینه ۲) / «كُلٌّ مَنْ»: هر کس که، هر کسی که (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «إِنْتَفَعْتَ مِنْهُ»: از او سود برده باشد (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «وَأَنَا فِي الْخَامِسِ عَشْرٍ مِنْ عُمُرِي»: در حالی که پانزده ساله بودم (رد گزینه‌های ۱ و ۳) (این عبارت یک جمله حالیه بوده و باید به شکل «در حالی که» ترجمه شود، توجه شود در گزینه ۳ «در حالی که» استفاده شده ولی به صورت نادرست به کار رفته است). (ترجمه)

۳۱- گزینه ۳

«مَمْرٌ مِوَانٌ بَيْنَ- قَائِلَاتٍ» (ممر مهران بین- قائلات) «قام ... دُووياً ب...»: با پشتکار به ... پرداخت، با پشتکار اقدام کرد، با پشتکار انجام داد (رد سایر گزینه‌ها) / «تَطْوِيرُ تَلْكَ الْمَادَةِ»: بهینه‌سازی آن ماده (رد گزینه ۴) / «فِي مَخْتَبِرٍ»: در آزمایشگاهی / جمله وصفیه «بناه نفسه»: که خودش آن را ساخته بود (ساخت) (رد گزینه ۲) / «وَلَكِنْ»: ولی / «الْمَخْتَبِرُ»: آن آزمایشگاه (رد گزینه ۱) / «انهدم»: ویران شد / «عَلَى رَأْسٍ»: بر سر، روی سر / «أَخِيهِ الْأَصْفَرُ»: برادر کوچک ترش (رد گزینه‌های ۲ و ۴)

نکات مهم درسی:

قید حالت «دُووياً» حال برای جمله ما قبل خود است (قام ب... نه مابعد (بناه)؛ و نیز «آل» بر سر «المختبر» «آل» به معنای اسم اشاره است زیرا بعد از اسم نكرة «مختبر» به کار رفته است.

۳۲- گزینه ۲

«أما كنت تعلم»: آیا نمی دانستی (ماضی استمراری ترجمه می شود چون کان با فعل مضارع آمده است) (رد گزینه ۱) / «عندما خلقت»: هنگامی که خلق شدی (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «فبم تتفاخر»: پس به چه افتخار می کنی (رد گزینه‌های ۳ و ۴) (ترجمه)

۳۳- گزینه ۲

«فعلت سائر كز بنه‌ها»: «آن یذكر عند الناس»: نزد مردم یاد شود (فعل مجهول است) گزینه ۳: «با حالت لیخند» اشتباه است چراکه «مبتسماً» در اینجا حال نمی باشد بلکه خبر «یکن» است. گزینه ۴: «در حالی که» به اشتباه در ابتدای جمله آمده است. (ترجمه)

۳۴- گزینه ۳

اگر چه «ضقیقة» حال است و با «درحالی که» ترجمه می شود. - چیزی «لا» که نفی جنس است، در ترجمه لحاظ نشده است. (ترجمه)

۳۵- گزینه ۳

«دوستم»: صدیقی / «کارگاه کوچکی»: مصنعاً صغیراً (رد گزینه ۲) / «سختی فراوان»: الصعوبة الكثيرة (رد سایر گزینه‌ها) / «تجربه‌های خود»: تجاربه (رد گزینه ۱) / «تا جاری سازد»: لیجری (رد گزینه‌های ۲ و ۴) (ترجمه)

ترجمه متن درک مطلب:

همانا اسلام با فقر می جنگد و به کسانی که (مال) حلال کسب می کنند پاداش بزرگی را وعده می دهد، و به این دعوت می کند که هر فردی کار کند تا چیزی به دست آورد که با آن امور زندگی خویش و زندگی کسانی را که تکفل می کند اداره نماید. پیامبر (ص) کار را قطعاً دوست داشت و یارانش را به آن تشویق نمود اگرچه ساده باشد، و خودش از کاری سرباز نمی زد هرچند کم منزلت باشد. پیامبر دستی را که می بخشد به دست بالاتر توصیف نموده است و دستی را که به بخشش های دیگران تکیه می کند، نگوئیش کرده و آن را به دست پایین تر وصف نموده است. کار نتایج مختلفی دارد، کار پرداختن به مأموریتی است که خدای بلندمرتبه ما را برای آن آفریده است، آن نفس را از حرام مشغول می سازد و دلیل پیشرفت تمدنی و عمرانی است. اسلام از کسب مال از حرام، مانند زردی و ربا نهی کرده است، هم چنین اسلام به اتفاق در راه های مشروع آن امر می کند، مانند کمک به نزدیکان. همانا کار در دین ما چیزی (منزلی) دارد که در هیچ دین دیگری ندارد، و ایمان تنها همراه با عمل صالح ذکر شده است.

۳۶- گزینه ۳

در گزینه ۳ «آمده است»: «یاران پیامبر در زندگیشان به کارهای ساده ای می پرداختند!» که مطابق متن صحیح نیست.

ترجمه گزینه های دیگر:

گزینه ۱: «کسب حلال از محبوب ترین کارها نزد خداوند بلندمرتبه است!» (صحیح) گزینه ۲: «مؤمنی که (مال) حلال کسب می کند، خداوند پاداش بزرگی به او خواهد داد!» (صحیح)

گزینه ۴: «اسلام از کسب مال از کار نهی نمی کند هرچند کم منزلت باشد!» (صحیح) (درک مطلب)

۳۷- گزینه ۳

در گزینه ۳ «آمده است»: «خودداری کردن از قبول کمک دیگران!» که نمی تواند به عنوان نتایج کار کردن مطرح شود.

ترجمه گزینه های دیگر:

گزینه ۱: «پیشرفت فرد و جامعه در زمینه های مختلف!» (صحیح) گزینه ۲: «تکیه بر خود و توانایی های درونی!» (صحیح) گزینه ۴: «مشغول کردن نفس از حرام!» (صحیح)

(درک مطلب)

۳۸- گزینه ۴

عبارت گزینه ۴ مطابق متن نادرست است: مطابق دیدگاه اسلام، اتفاق اموال مهم تر از کسب حلال است!

ترجمه گزینه های دیگر:

گزینه ۱: «خداوند بلندمرتبه جایگاه کارگران را بالا برده است!» (صحیح) گزینه ۲: «کار مؤمن در زندگی اش، نشانه ایمان واقعی است!» (صحیح) گزینه ۳: «مسلمانان به کار و جست و جوی روزی تشویق شده اند!» (صحیح)

(درک مطلب)

۳۹- گزینه ۲

عنوان مناسب برای متن: فضیلت کار در اسلام!

ترجمه گزینه های دیگر:

گزینه ۱: «کار، آینه اخلاق فرد است!» گزینه ۳: «کار، محرک موفقیت افراد و ملت هاست!» گزینه ۴: «جایگاه اتفاق در آموزه های اسلامی!»

(درک مطلب)

۴۰- گزینه ۱

«اسم فاعله: ساعده» نادرست است؛ «مساعدة» مصدر ثلاثی مزید است، بنابراین اسم فاعل آن بر وزن «فَاعِلٌ» نمی آید، بلکه به شکل «مُساعدٌ» ساخته می شود.

(تفلیل صرفی و محل اعرابی)

۴۱- گزینه ۴

«مصدره: «اكتساب» نادرست است. فعل مضارع «يكتسب» ثلاثی مجرد است و ورزش مشابه هیچیک از باب های ثلاثی مزید نیست.

(تفلیل صرفی و محل اعرابی)

۴۲- گزینه ۴

«فاعله: النفس» نادرست است. «النفس» نقش مفعول را برای فعل «يشغل» دارد. (ترجمه: نفس را از حرام مشغول می سازد و...)

(تفلیل صرفی و محل اعرابی)

۴۳- گزینه ۴

در گزینه ۴ «واژه های «المخترعين» و «البناة» به شکل نادرست نوشته شده اند و شکل درست آنان «المخترعين» و «البناة» می باشد.

(ضبط حرکات)

دین و زندگی (۳)

۵۱- گزینه ۲

(فیروز نژادنیف - تبریز)

آگاهی سرچشمهٔ بندگی است. توجه کنید فقر غلط است، درک فقر درست است. پیامبر اکرم (ص) با آن همه مقام و منزلت عاجزانه از خدا می‌خواهد که لحظه‌ای لطف و رحمت خاصش را از او نگیرد: «اللهم لا تكلنی الی نفسی طرفة عین ابدأ» (زین و زندگی ۳، درس ۱، صفحه‌های ۱۰ و ۱۱)

۵۲- گزینه ۱

(مرتضی ممسنی کبیر)

با توجه به آیهٔ شریفه «يسألہ من فی السماوات و الارض کل یوم هو فی شأن» نتیجه می‌گیریم که به دلیل درخواست دائمی هر آنچه در آسمان‌ها و زمین است از خداوند متعال، او همواره دست‌اندرکار امور جهان می‌باشد. (زین و زندگی ۳، درس ۱، صفحه ۱۰)

۵۳- گزینه ۳

(فیروز نژادنیف - تبریز)

گزینه ۴، غلط است. گزینه‌های ۱ و ۲ بیانگر تفاوت هستند؛ اما تفاوت بنیادین نیستند. به زبان دیگر علت نیازمندی در بقای جهان به خدا و عدم نیازمندی در بقای ساعت به ساعت‌ساز این است که خدا به جهان وجود داده در حالی که ساعت‌ساز به ساعت وجود نداده است.

(زین و زندگی ۳، درس ۱، صفحه‌های ۹ و ۱۴)

۵۴- گزینه ۲

(عباس سیر شیبستری)

پدیده‌ها که وجودشان از خودشان نیست، برای موجود شدن نیازمند به پدیدآورنده‌ای هستند که خودش پدیده نباشد، بلکه وجودش از خودش باشد. ذات نیافته از هستی، بخش / چون تواند که بود هستی بخش خشک ابری که بود ز آب تهی / ناید از وی صفت آب دهی

(زین و زندگی ۳، درس ۱، صفحه ۷)

۵۵- گزینه ۱

(فیروز نژادنیف - تبریز)

ریشهٔ معرفتی این پندار، کج‌فهمی از توحید ربوبی به این معناست که موجودات و مخصوصاً انسان قدرت تدبیر ندارند. یعنی ما هیچ‌کاره‌ایم و خداوند همه کاره است. اگر قرار باشد بپذیریم می‌پذیریم و حرکت و تغییر مکان و تصمیم‌گیری براساس دستور عقل بی‌فایده است. (زین و زندگی ۳، درس‌های ۲ و ۵، ترکیبی)

۵۶- گزینه ۴

(مهمم رضایی بقا)

از آن‌جا که غیر از خدا، کسی اختیار سود و زیان خود را ندارد. «لا یملکون لانفسهم نفعاً و لا ضرراً» پس نباید دیگران را ولی، رب و معبود خود دانست.

(زین و زندگی ۳، درس ۲، صفحه ۲۲)

۵۷- گزینه ۱

(فردین سماقی)

این تصور که چند خدا وجود دارد و هر کدام خالق بخشی از جهان‌اند، به معنای آن است که هر یک از خدایان مذکور کمالاتی دارد که دیگری آن کمالات را ندارد و گرنه عین همدیگر می‌شوند و دیگر چند خدا نیستند. چون نور بودن خداوند به این معناست که موجودات وجود و هستی خود را از خدا می‌گیرند (توحید در خالقیت) بنابراین مفهوم آیهٔ «لله نور السماوات و الارض» با آیهٔ «الله خالق کل شیء» ارتباط دارد. (زین و زندگی ۳، درس‌های ۱ و ۲، ترکیبی)

۵۸- گزینه ۲

(مهمم رضا فرهنگیان)

امام علی (ع) پس از بیان افتخار خود که به پروردگار بودن خدای متعال اشاره دارد، از خدا می‌خواهد که وی را همان‌گونه که او دوست دارد قرار دهد، در حقیقت درخواست هدایت از خدای متعال دارد و به ربوبیت الهی اشاره دارد که هر دو عبارت قرآنی این گزینه به این مرتبه از توحید اشاره دارد.

(زین و زندگی ۳، درس‌های ۱ و ۲، ترکیبی)

۵۹- گزینه ۲

(مهمم رضایی بقا)

«صمد» در لغت به معنای توپر و وجود بزرگ و کاملی است که همهٔ موجودات برای رفع نیاز به سوی او روی می‌آورند.

(زین و زندگی ۳، درس ۲، صفحه ۲۲)

۴۴- گزینه ۳

(الله مسیح فواه)

«فأفاد» به معنای سود رسانیدن است در حالی که توضیح مقابل آن برای «استفاد» است.

ترجمه گزینه‌ها:

گزینه ۱: تجربه‌ها: مجموعه آنچه برای رسیدن به نتیجه‌ای در آزمایشگاه انجام می‌شود. گزینه ۲: ناامیدی: آنچه انسان غالباً بعد از شکست به آن دچار می‌شود. گزینه ۳: فایده رساندن: چیزی را به کار گرفت و از آن در کارهایش استفاده کرد. گزینه ۴: با پشتکار: کسی که در کارش بسیار کوشا و فعال است.

(واژگان)

۴۵- گزینه ۱

(مهمم جوان‌بین - قائنات)

جمع «جرم»: اجرام است و «جرائم» مفردش: جریمه

نکات مهم درسی:

لا ی نفی جنس + اسم نکره به معنای «هیچ... نیست» است و اسلوب «ما ی نفی + حرف جرّ + یک اسم نکره هم به معنای «هیچ ... نیست»

(واژگان)

۴۶- گزینه ۱

(مرتضی کاظم شیرووری)

ترجمه: زمانی که شخص، امید را از دست می‌دهد و بر گذشته حسرت می‌خورد، می‌گوید: / توجه داشته باشید که برای حسرت از گذشته از «لیت + ماضی» استفاده می‌شود. ترجمهٔ گزینه ۱: کاش تنبلی نمی‌کردم و همانند دوستانم تلاش می‌کردم.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: قطعاً انسان با تلاش زیاد هدفی را محقق می‌کند، کاش آن را بتوانم.

گزینه ۳: من هیچگاه به آینده امید نداشتم، چه بسا خیلی‌ها همانند من باشند.

گزینه ۴: گویی زندگی‌ام شبی تاریک است، ولی باید تلاش کنم.

(انواع هملاط)

۴۷- گزینه ۳

(علی ممسن زاره)

در گزینه ۳، حال وجود ندارد، توجه داشته باشید که واژهٔ «ضاحکاً» نقش صفت را داراست. ترجمهٔ گزینه ۳: «معلم، در کلاس با سخنی نرم دانش‌آموز خندانی را تأدیب کرد.

حال در سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «أنا مُشتاقٌ (جملهٔ حالیه)

گزینه ۲: «ساجدین (در این گزینه صاحب حال «المُصلّین» می‌باشد)

گزینه ۴: «انت خیر الرَّاحمین (جملهٔ حالیه)

(حال)

۴۸- گزینه ۲

(مرتضی کاظم شیرووری)

اگر کارگر، سخت کار کند قطعاً در کارش پیشرفت زیادی محقق خواهد کرد. «مجدداً» حال است برای «لعمال». نکته: حال، حالت یک اسم معرفه را هنگام وقوع فعل نشان می‌دهد. سایر گزینه‌ها: «مجدداً» در گزینه ۱ «خبر فعل ناقص «أصبح»، در گزینه ۳ صفت و در گزینه ۴ «خبر برای «هو» است.

(حال)

۴۹- گزینه ۴

(مهمم جوان‌بین - قائنات)

«مُشتاق» اسم فاعل از فعل (اشتیاق) باب إفتعال بوده و دارای دو حرف زائد است.

(حال)

۵۰- گزینه ۲

(کاظم غلامی)

صورت سؤال عبارتی را می‌خواهد که در آن کلمه‌ای که با خود مفهوم «شک و گمان» را دارد، به کار نرفته باشد. در گزینه ۲ «چنین کلمه‌ای وجود ندارد و «کأن» برای بیان «تشبیه به کار رفته است: «کوه‌ها مانند ستون‌هایی که آسمان را ثابت نگاه داشته‌اند یا مانند راه‌هایی هستند که ما را به آن می‌رسانند.»

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «شاید بشر روزی بتواند زمان زلزله را قبل از رخ دادن آن بفهمد. ← «قد» در کنار «مضارع» می‌تواند مفهوم تردید را برساند.

گزینه ۳: «شاید برخی از دانش‌هایی که در مدرسه یاد می‌گیریم‌شان اصلاً فائده‌ای نداشته باشند. ← «لعل» می‌تواند مفهوم «شک و گمان» را برساند.

گزینه ۴: «شاید خشنودی پدر و مادرم در دوری من از ورزش باشد. ← «کأن» می‌تواند شک و گمان را بیان کند.

(انواع هملاط)

۶۰- گزینه «۳»

(مرتضی مفسنی کبیر)
قرآن کریم در آیه «رابت من اتخذ الهه هواه افانت تکون علیه وکیلاً: آیا دیدی آن کس را که هوای نفس خود را معبود خود گرفت آیا تو می توانی ضامن او باشی [و به دفاع از او برمی خیزی؟]» با استفهام انکاری غیرقابل دفاع بودن کسی را که هوای نفس خود را معبود خویش قرار داده است، بیان می کند.
تسلیم بودن در برابر امیال نفسانی و فرمان پذیری از طاغوت باعث می شود شخص، درونی ناآرام و شخصیتی ناپایدار داشته باشد؛ زیرا از یک سو هوای نفس وی هر روز خواسته جدیدی را پیش روی او قرار می دهد و از سوی دیگر، قدرت های مادی که هر روز رنگ عوض می کنند او را به بردگی جدیدی می کشانند.
(دین و زندگی ۳، درس ۳، صفحه های ۳۲۳ و ۳۲۴)

۶۱- گزینه «۱»

(مبیر فرهنگیان)
براساس آیه شریفه: «و من الناس من یعبد الله علی حرف فان اصابه خیر اطمان به و ان اصابته فتنه انقلب علی وجهه خسر الدنيا والاخرة ذلک هو الخسران المبین: از مردم کسی هست که خدا را بر یک جانب و کناره ای (تنها به زبان و هنگام وسعت و آسودگی) عبادت و بندگی می کند، پس اگر خیرری به او رسد؛ دلش به آن آرام می گیرد و اگر بلایی به او رسد، از خدا رویگردان می شود او در دنیا و آخرت (هر دو) زیان می بیند. این همان زیان آشکار است». زبان کاری دنیا و آخرت: «من یعبد الله علی حرف» است، تصمیم او در صورت مواجهه با بلایا «انقلب علی وجهه» می باشد.
(دین و زندگی ۳، درس ۳، صفحه ۳۲۴)

۶۲- گزینه «۳»

(مهمم رضایی بقا)
موارد (الف، ج) به درستی آمده اند.
درستی مورد (الف): اگر قرار باشد همه فقط خواسته ها و تمایلات دنیوی خود را دنبال کنند و تنها منافع خود را محور فعالیت اجتماعی قرار دهند و اهل ایثار و تعاون و خیررسانی نباشند، تفرقه و تضاد جامعه را فرا می گیرد و امکان رشد و تعالی از بین می رود.
درستی مورد (ج): هر قدر نهادهای اجتماعی در خدمت اجرای قوانین الهی باشد، (توحید اجتماعی) زمینه برای رشد انسان ها و زندگی موحدانه آسان تر می گردد. (توحید فردی)
مورد (ب) بیانگر توحید فردی و مورد (د) بیانگر شرک فردی
(دین و زندگی ۳، درس ۳، صفحه های ۳۳۵ و ۳۳۳)

۶۳- گزینه «۲»

(مهمم رضایی بقا)
انجام عمل به همان صورتی که خداوند خواسته است = حسن فعلی
انجام عمل به قصد کسب رضای الهی = حسن فاعلی = نیت الهی = اخلاص
(دین و زندگی ۳، درس ۴، صفحه ۱۴۵)

۶۴- گزینه «۱»

(فیروز نژاد زینب- تبریز)
عهد ازلی خداوند با انسان ها این است که بندگی شیطان را نکنند و فقط او را بپرستند. این آیه اشاره به توحید ربوبی ندارد. (دین و زندگی ۳، درس ۴، صفحه ۱۳۳)

۶۵- گزینه «۴»

(امین اسریان پور)
«برو این دام بر مرغی دگر نه / که عتقا را بلند است آشیانه»
مفهوم آیه شریفه «و لقد اودت عن نفسه فاستصم» که ناظر بر عفاف و پاکدامنی حضرت یوسف (ع) و نفوذناپذیری او در برابر وسوسه های شیطان است، مفهوم می گردد.
(دین و زندگی ۳، درس ۴، صفحه های ۱۴۸ و ۱۴۹)

۶۶- گزینه «۲»

(عباس سیرشستر)
راز و نیاز با خداوند و کمک خواستن از او: نیایش و عرض نیاز به پیشگاه خداوند و یاری جستن از او برای رسیدن به اخلاص، غفلت از خداوند را کم می کند و محبت او را در قلب تقویت می سازد.
دوری از گناه و تلاش برای انجام واجبات: «.. حضرت علی (ع) می فرماید: خداوند بدان جهت روزه را واجب کرد تا اخلاص مردم را بیازماید.»
(دین و زندگی ۳، درس ۴، صفحه ۱۴۷)

۶۷- گزینه «۲»

(مفسن بیاتی)
خداوند در قرآن کریم حضرت لقمان را به داشتن حکمت توصیف کرده است. در سنت ابتلاء هرگاه که انسان در مرحله ای از ابتلاء و امتحان الهی موفق شود، به مرحله برتری راه خواهد یافت.
(دین و زندگی ۳، درس های ۴ و ۶، ترکیبی)

۶۸- گزینه «۴»

(مرتضی مفسنی کبیر)
مخلوقات جهان از آن جهت که با فرمان و حکم و اراده الهی ایجاد می شوند به قضای الهی وابسته هستند؛ یعنی اجرا و پیاده کردن به اراده خدا است. دقت شود که مخلوقات جهان از آن جهت که خدای متعال با علم خود اندازه، حدود، ویژگی، موقعیت مکانی و زمانی آن ها را تعیین می کند، وابسته به تقدیر الهی هستند؛ یعنی نقشه جهان با همه موجودات و ریزه کاری ها و ویژگی ها و قانون هایش از آن خداست و از علم خداست.
(دین و زندگی ۳، درس ۵، صفحه ۵۸)

۶۹- گزینه «۲»

(امین اسریان پور)
آیه شریفه «ذلک بما قدمت ایدیکم ...» ناظر بر مسئولیت پذیری در برابر اعمال ناشی از وجود اختیار در انسان است.
(دین و زندگی ۳، درس ۵، صفحه های ۵۶ و ۵۷)

۷۰- گزینه «۳»

(عباس سیرشستر)
یکی از شواهد اختیار، تفکر و تصمیم است، هر کدام از ما همواره تصمیم هایی می گیریم و برای این تصمیم ها، ابتدا اندیشه می کنیم و جوانب آن را می سنجیم.
در آیه شریفه «قد جانتکم بصائر من ربکم فمن ابصر فلنفسه و من عمی فاعلیها ...» پس هر کس که بینا گشت، به سود خود اوست و هر کس کوردل گردد به زیان خود اوست ...
(دین و زندگی ۳، درس ۵، صفحه ۵۷)

۷۱- گزینه «۲»

(مرتضی مفسنی کبیر)
در آیه شریفه «والذین کذبوا بآیاتنا سنستدرجهم من حیث لا یعلمون و املی لهم ان کیدی متین: و کسانی که آیات ما را تکذیب کردند به تدریج گرفتار عذابشان خواهیم کرد در آن راهی که نمی دانند و به آن ها مهلت می دهیم همانا تدبیر من استوار است.» این آیه مؤید این سنت است که مهلت ها به صورت بلای الهی جلوه گر می شود و باعث می شود که بار گناهان آنان هر روز سنگین و سنگین تر شود و به تدریج به سوی هلاکت ابدی نزدیک شوند، سنت املاء و استدراج از جمله سنت های حاکم بر زندگی معاندان و غرق شدگان در گناه است.
(دین و زندگی ۳، درس ۶، صفحه های ۶۷ و ۶۹)

۷۲- گزینه «۴»

(مهمم آقاصالح)
مطابق با آیه شریفه «کل نفس ذائقة الموت و نبلوکم بالشر و الخیر فتنه» مواد امتحانی خداوند، امور خیر و شر اطراف ماست: «بالشر و الخیر»
خداوند در آیه دیگر می فرماید: «احسب الناس ان یترکوا ان یقولوا آمنا و هم لا یفتنون: آیا مردم گمان کردند رها می شوند همین که بگویند ایمان آوردیم و آزمایش نمی شوند؟»، بر این اساس این نگرش که «اگر بگوییم ایمان آوردیم مانع از امتحان الهی است»: «و هم لا یفتنون» باید اصلاح شود.
(دین و زندگی ۳، درس ۶، صفحه های ۶۷ و ۶۸)

۷۳- گزینه «۳»

(امین اسریان پور)
عبارت شریفه: «کسانی که زندگی دنیا و تجملات آن را بخواهند ...» بیانگر مفهوم سنت امداد عام الهی است که با عبارت «کلا نمدهؤلاء و ...» ارتباط معنایی دارد.
(دین و زندگی ۳، درس ۶، صفحه های ۶۷ و ۷۲)

۷۴- گزینه «۲»

(فردین سماقی)
قوانین حاکم بر جهان خلقت، تجلی تقدیر الهی و زمینه ساز به کارگیری اراده و اختیار انسان است. سنت امتحان یا ابتلاء یکی از عام ترین سنت های الهی است و هر انسانی در هر موقعیتی باشد، مورد آزمایش الهی قرار می گیرد.
(دین و زندگی ۳، درس ۶، صفحه ۶۶)

۷۵- گزینه «۳»

(عباس سیرشتری)

سنت ابتلاء یکی از عام‌ترین و فراگیرترین قوانین خداوند است که ثابت و همیشگی است و شامل همه انسان‌ها در همه دوران‌ها می‌شود و آیات شریفه «کل نفس ذائقة الموت...» و «احسب الناس ان یترکوا...» بیانگر سنت امتحان و ابتلاء هستند. (دین و زندگی، ۳، درس ۶، صفحه‌های ۶۷ و ۷۰)

زبان انگلیسی (۳)

۷۶- گزینه «۳»

(رحمت‌اله استیری)

ترجمه جمله: «آنچه شما در انتهای دوره آموزشی قادر به انجام آن خواهید بود به مدت زمانی بستگی دارد که صرف انجام تکالیفات می‌کنید، این‌طور نیست؟»

نکته مهم درسی:

دقت کنید که کل عبارت قبل از "depends" نقش فاعل جمله را بازی می‌کند که ضمیر جایگزین آن تنها می‌تواند "it" باشد (رد گزینه‌های ۱ و ۲). در نتیجه، جمله را به صورت زیر می‌توان بازنویسی کرد:

It depends on how much time you spend on doing your assignments.

مشخصاً "tag" مناسب برای چنین جمله‌ای "doesn't it" می‌باشد (رد گزینه «۴»). (گرامر)

۷۷- گزینه «۳»

(رحمت‌اله استیری)

ترجمه جمله: «فکر می‌کنم مرد جوانی که پیراهن آبی پوشیده و دارد از موزه بازدید می‌کند، گردشگری از آلمان است.»

نکته مهم درسی:

دقت کنید که مرجع ضمیر موصولی مورد نظر "the young man" است، پس باید از ضمیر موصولی مرتبط با انسان استفاده شود، در حالی که "which" برای غیرانسان کاربرد دارد (رد گزینه‌های ۱ و ۲). از طرفی، با توجه به فعل "visiting" بعد از جای خالی، باید از فعل "to be" استفاده کنیم تا فعل طبق ساختار زمان حال استمراری باشد (رد گزینه «۴»). (گرامر)

۷۸- گزینه «۲»

(عقیل ممدی‌روشن)

ترجمه جمله: «اگرچه هیچ درمانی برای ایدز پیدا نشده است، اما پزشکان می‌توانند به بیمارانی که به‌شدت مریض هستند کمک کنند تا درد کمتری را تجربه کنند.»

نکته مهم درسی:

با توجه به معنای جمله و این که "cure" نقش مفعولی دارد، پی می‌بریم که ساختار جمله مجهول است (رد گزینه‌های ۱ و ۴). از طرفی، فعل "found" گذشته "find" به کلمه "cure" برمی‌گردد که مفرد است (رد گزینه «۳»). (گرامر)

۷۹- گزینه «۱»

(رحمت‌اله استیری)

ترجمه جمله: «برای دوستم پیام گذاشتم و از او خواستم هر چه زودتر با من تماس بگیرد، اما او با من تماس نگرفت.»

نکته مهم درسی:

با توجه به وجود "my call" به‌عنوان مفعول جمله بعد از جای خالی، نمی‌توان از ساختار مجهول استفاده کرد (رد گزینه‌های ۲ و ۳). از سوی دیگر، مرجع ضمیر موصولی در جای خالی "my friend" است که نیازمند ضمیر موصولی "who" می‌باشد (رد گزینه «۴»). (گرامر)

۸۰- گزینه «۴»

(عقیل ممدی‌روشن)

ترجمه جمله: «نتایج یک مطالعه در سال ۲۰۱۳ این ایده را تأیید می‌کند که دوست داشتن بدون قید و شرط کودکان، سلامت و تندرستی مادام‌العمر آن‌ها را بهبود می‌بخشد.»

(۱) مکرراً (۲) به‌شکل غیراخلاقی (۳) به‌طرز غیرضروری، بی‌خودی (۴) بدون قید و شرط (واژگان)

۸۱- گزینه «۲»

(ساسان عزیزی‌نژاد)

ترجمه جمله: «نمی‌دانم اگر در طول بیماری‌ام مری نبود، چه می‌کردم - او یک تکه جواهر به تمام معنا است.»
(۱) نماد، نشانه (۲) گنج، جواهر (۳) الهام، منبع الهام (۴) مثال، نمونه (واژگان)

۸۲- گزینه «۴»

(حسن روهی)

ترجمه جمله: «از آن جایی که برخی از دانش‌آموزان هنگام ارسال پیامک، تمایل به خلاصه‌نویسی دارند، بازگشت به عادت کامل نوشتن جملات برای آن‌ها دشوارتر است.»
(۱) معرفی کردن، آشنا کردن (۲) گسترش دادن (۳) ارتباط برقرار کردن، منتقل کردن (پیام) (۴) به اختصار نوشتن (واژگان)

۸۳- گزینه «۱»

(حسن روهی)

ترجمه جمله: «راستش را بخواهی، من در این مورد با مادرم موافق نیستم، اما به‌خاطر پایبندی به اصول اخلاقی‌اش، به او احترام می‌گذارم.»
(۱) اصل، [در جمع] اصول اخلاقی (۲) دستورالعمل، رهنمود (۳) پیشنهاد، توصیه (۴) جمع‌آوری، مجموعه (واژگان)

۸۴- گزینه «۳»

(ساسان عزیزی‌نژاد)

ترجمه جمله: «دیروز افسر پلیس به من آدرس بیمارستان را داد، اما به‌قدری پیچیده بود که گم شدم.»
(۱) هدفمند، مصمم (۲) قابل فهم (۳) پیچیده، سخت (۴) نظام‌مند، اصولی (واژگان)

۸۵- گزینه «۲»

(سپهر پرومترپور)

ترجمه جمله: «در ابتدا سلیم به قابلیت‌هایش ایمان نداشت و فکر می‌کرد یک فرد معمولی است که با بقیه هیچ تفاوتی ندارد.»
(۱) متمایز، برجسته (۲) معمولی، عادی (۳) صلح‌آمیز (۴) متعهد (واژگان)

۸۶- گزینه «۲»

(مهمد طاهری)

ترجمه جمله: «به‌منظور کمک به سالمندان برای داشتن زندگی اجتماعی بهتر و جلوگیری از انزوا و تنهایی آن‌ها، ما گردهمایی‌هایی را ترتیب می‌دهیم تا آن‌ها را دور هم جمع کنیم.»
(۱) پاسخ دادن (۲) برنامه ریختن، ترتیب دادن (۳) تلقی کردن (۴) احترام گذاشتن (واژگان)

۸۷- گزینه «۴»

(مهمد طاهری)

ترجمه جمله: «از آن جایی که کافئین می‌تواند باعث کم‌آبی بدن و سایر مشکلات [مربوط به] سلامتی شود، اکثر پزشکان اتفاق نظر دارند که مصرف غذاها و نوشیدنی‌های حاوی کافئین باید محدود شود.»
(۱) در نظر گرفتن، به حساب آوردن (۲) تأیید کردن (۳) ترکیب کردن (۴) حاوی چیزی بودن، دربرداشتن (واژگان)

ترجمه متن کلوزتست:

مردی به‌نام کریستوفر شولز، مخترع ماشین تحریر، در دهه شصت قرن نوزدهم، ایده یک صفحه‌کلید به ذهنش رسید. شولز ابتدا حروف را به ترتیب حروف الفبا روی ماشین تحریر خود قرار داد. اما دریافت که مشکلی وجود دارد. حروف روی میله ماشین تحریر بودند - که کلید نیز نامیده می‌شوند - و برخی از این کلیدها به یکدیگر برخورد می‌کردند. این زمانی اتفاق افتاد که حروفی که اغلب در کلمات با هم می‌آیند، مانند "s" و "i"، روی صفحه‌کلید نزدیک یکدیگر بودند. شولز سعی کرد راهی برای جلوگیری از برخورد کلیدها با یکدیگر پیدا کند. وی فهرستی از حروفی که در زبان انگلیسی معمولاً با هم استفاده می‌شوند مانند "s" و "i"، یا "q" و "u" تهیه کرد. سپس این حروف را طوری تنظیم کرد که در دو طرف متقابل صفحه‌کلید قرار بگیرند. این صفحه‌کلید به‌نام "QWERTY" معروف شد. افراد آدیگرآ قالب‌های صفحه‌کلید جایگزین را ارائه کرده‌اند، اما تاکنون هیچ کدام محبوبیت زیادی کسب نکرده‌اند. به نظر نمی‌رسد که این صفحه‌کلید به‌زودی با یک صفحه‌کلید سریع‌تر و کارآمدتر جایگزین شود.

۸۸- گزینه «۲»

(حسن روی)

- (۱) موضوع، مسئله
(۲) نظم، ترتیب
(۳) مدخل، ورودی [فرهنگ لغت]
(۴) مبدأ، منشأ

(کلوز تست)

۸۹- گزینه «۱»

(حسن روی)

نکته مهم درسی:

با توجه به این که "letters" (حروف) غیرانسان است، می‌توانیم بعد از آن هم ضمیر موصولی "which" و هم "that" را استفاده کنیم. اما بعد از ضمیر موصولی فاعلی، دیگر حق استفاده از ضمیر فاعلی (در این جا "they") برای اشاره مجدد به موصوف (letters) را نداریم (رد گزینه‌های ۲ و ۴). قید تکرار "often" قبل از فعل اصلی می‌آید و فعل جمله بایستی با مرجع ضمیر (letters) مطابقت داشته باشد (رد گزینه «۳»).

(کلوز تست)

۹۰- گزینه «۱»

(حسن روی)

- (۱) پیدا کردن، دریافتن
(۲) نشانه چیزی بودن
(۳) پیدا کردن معنی لغت (در فرهنگ لغت)
(۴) ناگهان تصمیم به انجام کاری گرفتن

(کلوز تست)

۹۱- گزینه «۴»

(حسن روی)

- (۱) به‌طور مؤثر
(۲) به‌طور ناگهانی
(۳) تصادفاً، اتفاقی
(۴) معمولاً، عموماً

(کلوز تست)

۹۲- گزینه «۳»

(حسن روی)

نکته مهم درسی:

با توجه به معنی جمله و قید زمان "soon"، نیاز به زمان آینده داریم (رد گزینه‌های ۲ و ۴). از طرفی، "it" که اشاره به صفحه کلید دارد، مفعول جمله است و به‌جای این که بعد از فعل بیاید، به‌عنوان مبتدا و قبل از فعل آمده است؛ بنابراین، باید از آینده مجهول استفاده کنیم (رد گزینه «۱»).

(کلوز تست)

ترجمه متن درک مطلب اول:

تایستان گذشته، بیش از ۱۲۰۰۰ هوادار در ورزشگاه ومبلی لندن حضور داشتند و فریاد می‌زدند و تشویق می‌کردند. هزاران نفر دیگر به‌صورت آنلاین [بازی را] تماشا می‌کردند. اما این مسابقه فوتبال، بسکتبال یا تنیس نبود. این [رخداد]، ورزش‌های الکترونیکی یا بازی‌های رایانه‌ای رقابتی بود. میلیون‌ها نفر در بریتانیا برای سرگرمی، بازی می‌کنند. برخی از آن‌ها به گیمرهای حرفه‌ای تبدیل شده‌اند و به‌عنوان شغل تمام وقت خود، بازی می‌کنند. با این حال، گیمر حرفه‌ای بودن آسان نیست. آن‌ها ده ساعت یا بیشتر در روز، پنج یا شش روز در هفته تمرین می‌کنند. آن‌ها تمرین‌هایی مانند تایپ کردن چیزی و تلاش برای تایپ سریع‌تر و سریع‌تر آن انجام می‌دهند. آن‌ها همچنین ویدیوهای بازیکنان دیگر را مورد بررسی قرار می‌دهند و برای شکست دادن آن‌ها برنامه‌ریزی می‌کنند.

اما آیا ورزش‌های الکترونیکی واقعاً [نوعی] ورزش هستند؟ آیا بازیکنان ورزش‌های الکترونیکی، ورزشکار محسوب می‌شوند؟ برخی می‌گویند نه. بازیکنان ورزش‌های الکترونیکی نیازی به دویدن، پریدن، پرتاب کردن یا انجام کارهای جسمی قابل توجه ندارند. در حال حاضر، دولت بریتانیا ورزش‌های الکترونیکی را به‌عنوان نوعی بازی طبقه‌بندی می‌کند، نه به‌عنوان ورزش. اما برخی دیگر می‌گویند بله؛ ورزش‌های الکترونیکی، ورزش هستند. بازیکنان [ورزش‌های الکترونیکی] به برخی مهارت‌های جسمانی، به‌ویژه هماهنگی دست و چشم، سرعت عمل، دقت و زمان‌بندی نیاز دارند. اگر دارت، اسنوکر و تیراندازی جزو ورزش‌ها طبقه‌بندی می‌شوند، پس ورزش‌های الکترونیکی نیز باید این‌گونه باشند. در واقع، دولت‌های چین و کره جنوبی ورزش‌های الکترونیکی را جزو ورزش‌ها طبقه‌بندی می‌کنند و از سال ۲۰۲۲ به‌عنوان یک ورزش مدال‌آور رسمی در بازی‌های آسیایی خواهند بود. برای بسیاری از طرفداران و بازیکنان ورزش‌های الکترونیکی، مهم‌ترین چیز این است که محبوبیت و اهمیت ورزش‌های الکترونیکی در حال افزایش است. اگر ورزش‌های الکترونیکی در حال حاضر به اندازه ورزش اهمیت ندارند، قطعاً در آینده نزدیک خواهند داشت.

(مفهم طاهری)

۹۳- گزینه «۴»

ترجمه جمله: «کدام‌یک از موارد زیر در متن تعریف شده است؟»
«ورزش‌های الکترونیکی (پاراگراف «۱»)»

(درک مطلب)

۹۴- گزینه «۳»

(مفهم طاهری)

ترجمه جمله: «از پاراگراف «۲» می‌توان چنین استنباط کرد که آن کسانی که می‌گویند ورزش‌های الکترونیکی [نوعی] ورزش هستند [چنین] استدلال می‌کنند که...»
«چون ورزش‌های الکترونیکی به همان مهارت‌هایی نیاز دارند که ورزش‌هایی مانند دارت و تیراندازی به آن نیازمندند، آن‌ها نیز باید [نوعی] ورزش محسوب شوند.»
(درک مطلب)

۹۵- گزینه «۱»

(مفهم طاهری)

ترجمه جمله: «کدام‌یک از موارد زیر به بهترین نحو، نگرش نویسنده را نسبت به آینده ورزش‌های الکترونیکی توصیف می‌کند؟»
«Hopeful» (امیدوار)
(درک مطلب)

۹۶- گزینه «۴»

(مفهم طاهری)

ترجمه جمله: «کلمه زیرخط‌دار "prominent" در پاراگراف «۳» از نظر معنایی به... نزدیک‌ترین است.»
«important» (مهم)
(درک مطلب)

ترجمه متن درک مطلب دوم:

قطعاً امروزه یکی از حیاتی‌ترین شاخه‌های اقیانوس‌شناسی به‌عنوان اقیانوس‌شناسی بیولوژیکی شناخته می‌شود. این شاخه، مطالعه گیاهان و جانوران اقیانوس و تعامل آن‌ها با محیط دریایی است. اما اقیانوس‌شناسی فقط در مورد مطالعه و تحقیق نیست. اقیانوس‌شناسی همچنین در مورد استفاده از این اطلاعات برای کمک به رهبران در انتخاب‌های هوشمندانه در مورد سیاست‌هایی است که بر سلامت اقیانوس‌ها تأثیر می‌گذارد. درس‌های آموخته‌شده از طریق اقیانوس‌شناسی بر روش‌های استفاده انسان‌ها از دریا برای حمل و نقل، غذا، انرژی، آب و بسیاری موارد تأثیر می‌گذارد.

البته اقیانوس‌شناسی چیزی فراتر از موجودات زنده در دریا را پوشش می‌دهد. شاخه‌ای از اقیانوس‌شناسی به‌نام اقیانوس‌شناسی زمین‌شناختی، بر شکل‌گیری بستر دریا و چگونگی تغییر آن در طول زمان تمرکز دارد. اقیانوس‌شناسان زمین‌شناختی شروع به استفاده از فناوری ویژه GPS برای نقشه‌برداری از بستر دریا و سایر ویژگی‌های زیر آب کرده‌اند. این تحقیق می‌تواند اطلاعات حیاتی مانند فعالیت لرزه‌ای را ارائه دهد. این اطلاعات می‌تواند منجر به پیش‌بینی دقیق‌تر زلزله و سونامی شود.

علاوه بر اقیانوس‌شناسی بیولوژیکی و زمین‌شناسی، دو شاخه اصلی دیگر در علوم دریا وجود دارد. یکی اقیانوس‌شناسی فیزیکی، مطالعه روابط بین بستر دریا، خط ساحلی و جو است. مورد دیگر، اقیانوس‌شناسی شیمیایی است [که عبارتند از] مطالعه ترکیب شیمیایی آب دریا و چگونگی تأثیر پذیرفتن آن از آب و هوا، فعالیت‌های انسانی و عوامل دیگر.

۹۷- گزینه «۴»

(سپهر برومنرپور)

ترجمه جمله: «متن اساساً به کدام‌یک از سؤالات زیر می‌پردازد؟»
«شاخه‌های مختلف اقیانوس‌شناسی و موضوعات مشمول آن‌ها چیست؟»

(درک مطلب)

۹۸- گزینه «۳»

(سپهر برومنرپور)

ترجمه جمله: «با توجه به متن، کدام‌یک از موضوعات زیر در اقیانوس‌شناسی زمین‌شناختی مورد بررسی قرار می‌گیرد؟»
«شکل‌گیری بستر دریا و نحوه تأثیرپذیری آن از زمان»
(درک مطلب)

۹۹- گزینه «۴»

(سپهر برومنرپور)

ترجمه جمله: «می‌توان از متن به‌طور منطقی استنباط کرد که...»
«فعالیت‌های لرزه‌ای می‌تواند به دانشمندان در پیش‌بینی سونامی و زلزله کمک کند.»
(درک مطلب)

۱۰۰- گزینه «۱»

(سپهر برومنرپور)

ترجمه جمله: «عبارت زیرخط‌دار "the other" در پاراگراف «۳» به... اشاره دارد.»
«یکی از شاخه‌های اصلی علوم دریایی»
(درک مطلب)

ریاضی و آمار (۳)

۱۰۱- گزینه «۱»

(اسماعیل میرزایی)

تحلیل داده‌ها و ارائه نتایج در گام چهارم از چرخه آماری و پس از گردآوری و سازماندهی داده‌ها اتفاق می‌افتد.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۳۰ تا ۳۷)

۱۰۲- گزینه «۲»

(علیرضا عبیدی)

با بررسی هر مورد داریم:

الف) تحلیل داده‌ها

ب) تفسیر نتایج

ج) طرح و برنامه‌ریزی

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۳۰ تا ۳۴)

۱۰۳- گزینه «۴»

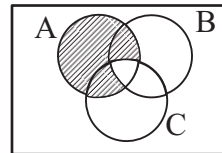
(علیرضا عبیدی)

با بررسی گزینه‌ها داریم:

گزینه «۱» از A، اجتماع B و C حذف کرده‌ایم که درست است.

گزینه‌های «۲» و «۳» نیز قسمت هاشورخورده را نشان می‌دهند.

گزینه «۴» اگر از مجموعه A، اشتراک B و C را جدا کنیم مجموعه، به صورت زیر است که با شکل سؤال متفاوت است!

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۲ تا ۱۶)

۱۰۴- گزینه «۴»

(علیرضا عبیدی)

چون حرف S حتماً در این رمز ۴ حرفی وجود دارد، پس S را کنار می‌گذاریم و از بین ۵ حرف باقیمانده سه حرف دیگر رمز را انتخاب می‌کنیم.

$$\binom{5}{3} = \frac{5!}{2! \times 3!} = \frac{5 \times 4 \times 3!}{3! \times 2} = \frac{20}{2} = 10$$

می‌دانیم حرف S و سه حرف انتخاب‌شده با هم ۴! جایگشت دارند، پس تعداد کل رمزها برابر است با:

$$\binom{5}{3} \times 4! = 10 \times 24 = 240$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۱۱)

۱۰۵- گزینه «۳»

(حامد نصیری)

چون صورت سؤال نکته‌ای که ارقام تکراری نباشد پس تکرار مجاز است. متمم اینکه هم رقم زوج و هم رقم فرد داشته باشیم، یعنی همه زوج یا همه فرد باشند را حساب می‌کنیم و از کل اعداد سه رقمی که می‌توان با اعداد ۰ تا ۶ ساخت کم می‌کنیم. تعداد حالاتی را که همگی فرد و تعداد حالاتی را که همگی زوج هستند، محاسبه کرده و از تعداد کل حالات کم می‌کنیم.

$$\left. \begin{aligned} \text{کل اعداد} &= 6 \times 5 \times 4 = 240 \\ \text{همه فرد} &= 3 \times 2 \times 1 = 6 \\ \text{همه زوج} &= 3 \times 2 \times 1 = 6 \end{aligned} \right\} \Rightarrow 240 - 6 - 6 = 228$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۸)

۱۰۶- گزینه «۴»

(اسماعیل میرزایی)

ابتدا بین کتاب اقتصاد و ریاضی یک جایگاه قرار می‌دهیم که برای انتخاب کتاب این جایگاه ۸ حق انتخاب وجود دارد، در این بسته کتاب اقتصاد و ریاضی به ۲! جایگشت دارند و این بسته و ۷ کتاب دیگر به ۸! جایگشت دارند. بنابراین تعداد حالت‌های مورد نظر برابر است با:

$$8 \times 2! \times 8!$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۸)

۱۰۷- گزینه «۳»

(امیر مضموریان)

تعداد کل حالات انتخاب ۴ نفر از این ۱۱ نفر برابر است با:

$$\binom{11}{4} = \frac{11 \times 10 \times 9 \times 8 \times 7!}{4 \times 3 \times 2 \times 1 \times 7!} = 330$$

حالات نامطلوب آن است که ۴ دانش‌آموز انتخاب شده همگی از رشته تجربی یا همگی از رشته انسانی باشند.

$$\text{تعداد حالات نامطلوب} = \binom{5}{4} + \binom{4}{4} = 5 + 1 = 6$$

$$330 - 6 = 324$$

تعداد حالات مطلوب برابر است با:

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۱۱)

۱۰۸- گزینه «۴»

(مهدی ابراهیم تونزنده‌پانی)

ابتدا یک زوج از بین ۵ زوج انتخاب می‌کنیم که می‌شود $\binom{5}{1} = 5$ بعد از

میان ۴ زوج باقی‌مانده ۳ زوج را انتخاب می‌کنیم که به $\binom{4}{3} = 4$ حالت

امکان‌پذیر است و در انتها از هر کدام از ۳ زوج انتخاب‌شده، یک نفر را

گزینش می‌کنیم که $\binom{2}{1} \times \binom{2}{1} \times \binom{2}{1} = 8$ حالت دارد. لذا $5 \times 4 \times 8 = 160$

حالت داریم.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۱۱)

۱۰۹- گزینه «۱»

(فامر نصیری)

وقتی قرار است اعداد زوج (۲، ۴) در مکان‌های زوج باشند، بنابراین اعداد فرد (۱، ۳، ۵) باید در مکان‌های فرد باشند، بنابراین ۲! حالت برای مکان‌های زوج و ۳! حالت برای مکان‌های فرد داریم.

$$n(S) = 5! , n(A) = 2! \times 3!$$

$$\Rightarrow P(A) = \frac{2! \times 3!}{5!} = \frac{12}{120} = \frac{1}{10} = 0.1$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۴ تا ۲۱)

۱۱۰- گزینه «۳»

(علیرضا عبیدی)

$$n(S) = \binom{6}{2} = \frac{6 \times 5}{2 \times 1} = \frac{30}{2} = 15$$

$$n(A) = \binom{3}{2} = \frac{3 \times 2}{2 \times 1} = 3$$

$$\Rightarrow P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{3}{15} = \frac{1}{5}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۴ تا ۲۱)

۱۱۱- گزینه «۲»

(علیرضا عبیدی)

دو پیشامد آلوده بودن هوا و آلوده نبودن هوا متمم یکدیگرند. پس مجموع آن‌ها یک است. اگر احتمال آلودگی هوای فردا $P(A)$ و احتمال آلوده نبودن هوای فردا را $P(A')$ در نظر بگیریم، داریم: $P(A) + P(A') = 1$ چون احتمال آلودگی $\frac{3}{4}$ کمتر از احتمال آلوده نشدن هواست؛ پس:

$$P(A') - P(A) = \frac{3}{4}$$

حالا این دو معادله را در دستگاه گذاشتیم و طرفین آن‌ها را از هم کم می‌کنیم:

$$\begin{cases} P(A) + P(A') = 1 \\ P(A') - P(A) = \frac{3}{4} \end{cases}$$

$$P(A) + P(A') - P(A') + P(A) = 1 - \frac{3}{4}$$

$$\Rightarrow 2P(A) = \frac{1}{4}$$

$$\Rightarrow P(A) = \frac{1}{8}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۴ تا ۲۷)

۱۱۲- گزینه «۲»

(مفهم‌عبری فقی)

هیچ دو مهره‌ای از مهره‌ها هم‌رنگ نباشند، یعنی ۱ مهره آبی و ۱ مهره قرمز و ۱ مهره سیاه

$$n(S) = \binom{12}{3} = \frac{12!}{(12-3)!3!} = 220$$

$$= \binom{5}{1} = 5 : \text{مهره سیاه} = \binom{4}{1} = 4 : \text{مهره قرمز} = \binom{3}{1} = 3 : \text{مهره آبی}$$

$$n(A) = 3 \times 4 \times 5 = 60$$

$$\Rightarrow P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{60}{220} = \frac{3}{11}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۴ تا ۲۷)

۱۱۳- گزینه «۴»

(امیر زراندوز)

از نمودار متوجه می‌شویم که:

$$\bar{x} = 12, \sigma = 14 - 12 = 2$$

$$12 \times 2 = 24 = \text{میانگین اولیه} = \text{میانگین جدید}$$

$$2 \times 2 = 4 = \text{انحراف معیار اولیه} = \text{انحراف معیار جدید}$$

$$\Rightarrow \text{جواب نهایی: } 4 + 24 = 28$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۳۴ تا ۳۷)

۱۱۴- گزینه «۳»

(امیر مضموریان)

مجموع زوایای مربوط به همه تیم‌ها برابر 360° است. زاویه $\hat{A} = 118^\circ$ و $\hat{D} = 90^\circ$ و $\hat{C} = 30^\circ$ است، بنابراین:

$$\hat{B} = 360^\circ - (\hat{A} + \hat{D} + \hat{C}) = 60^\circ$$

از آنجا که زاویه مربوط به تیم B، 60° درجه است، بنابراین طرفداران تیم A سه برابر طرفداران تیم B است.

$$7x - 1 = 3(2x + 4) \Rightarrow 7x - 1 = 6x + 12 \Rightarrow x = 13$$

$$\Rightarrow 7x - 1 = 7 \times 13 - 1 = 90$$

طرفداران تیم D نصف طرفداران تیم A است. چون زاویه مربوط به تیم D، نصف تیم A است، بنابراین تیم D، ۴۵ طرفدار دارد.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۳۰ تا ۴۴)

۱۱۵- گزینه «۱»

(امیر زراندوز)

جمله چهارم دنباله a_n برابر $\frac{3}{8}$ است، پس به جای n ها عدد ۴ و به

جای a_n عدد $\frac{3}{8}$ را قرار می‌دهیم:

$$\frac{3}{8} = \frac{4k - 3}{4 + 6} \Rightarrow 8(4k - 3) = 30 \Rightarrow 32k - 24 = 30$$

$$\Rightarrow 32k = 54 \Rightarrow k = \frac{54}{32} = \frac{27}{16}$$

جمله شانزدهم برابر است با:

$$a_n = \frac{27}{16}n - 3 \xrightarrow{n=16} a_{16} = \frac{27}{16}(16) - 3 = \frac{24}{22} = \frac{12}{11}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای قطعی، صفحه‌های ۵۲ تا ۶۰)

(نسترن صمدی)

۱۲۰- گزینه «۲»

$$a_1 = 1 = 1^2, a_2 = 4 = 2^2, a_3 = 9 = 3^2$$

$$\Rightarrow a_n = n^2 \Rightarrow a_7 = 7^2 = 49$$

دنباله فیبوناتچی: ۱, ۱, ۲, ۳, ۵, ۸, ۱۳, ۲۱, ۳۴

↓
جمله هفتم

$$\Rightarrow 13 + 49 - 7 = 55$$

دنباله b_n به دنباله مثلثی معروف است که جمله عمومی آن به صورت

$$b_n = \frac{n(n+1)}{2} \text{ است؛ در نتیجه:}$$

$$\frac{n(n+1)}{2} = 55 \Rightarrow n(n+1) = 110 \Rightarrow n = 10$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای قطعی، صفحه‌های ۵۲ تا ۶۰)

علوم و فنون ادبی (۳)

(رضا نوروزیگی)

۱۲۱- گزینه «۲»

اولین کسی که در ایران اقدام به تألیف نمایشنامه کرد، میرزا آقا تبریزی بود که چند نمایشنامه کوتاه تألیف کرد.

تنها اثر قابل توجه در زمینه تحقیقات ادبی و تاریخی، کتاب «تاریخ بیداری ایرانیان» نوشته ناظم الاسلام کرمانی است.

از میان مهم‌ترین آثار ترجمه شده در این دوره می‌توان از «سرگذشت حاجی بابای اصفهانی» اثر جیمز موریه نام برد که میرزا حبیب اصفهانی آن را ترجمه کرده است.

از میان رمان‌نویسان می‌توان به این نویسندگان اشاره کرد: محمدباقر میرزا خسروی با رمان «شمس و طغرا» و میرزا حسن‌خان بدیع با دو اثر «شمس‌الدین و قمر» و «داستان باستان».

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۹ و ۲۰)

(مجتبی فرهادی)

۱۲۲- گزینه «۳»

دشمنی با استعمار و استبداد یکی از موضوعاتی بود که در نثر روزنامه‌های بسیار مورد توجه قرار گرفت. بسیاری از نثرهای دوره بیداری به‌ویژه نثر داستانی به موضوع تنفر از خرافات می‌پردازد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۳۴ تا ۴۶)

(مجتبی فرهادی)

۱۲۳- گزینه «۲»

تضاد: بزرگ و حقیر / لف و نشر: لفاها: خون و مال، نشرها: مقامی بزرگ و بهایی حقیر

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: فاقد تضاد / لف و نشر: لفاها: چشم و دهان، نشرها: مست و میگون

گزینه «۳»: تضاد: هست و نیست / فاقد لف و نشر

گزینه «۴»: فاقد تضاد است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، بریع معنوی، صفحه‌های ۵۷ تا ۵۹)

(امیر زرنروز)

۱۱۶- گزینه «۳»

با قرار دادن $n = 19$ در رابطه داده شده، داریم:

$$a_{n+1} = \frac{2}{a_n} - 3n \xrightarrow{n=19} a_{20} = \frac{2}{a_{19}} - 3(19) \Rightarrow$$

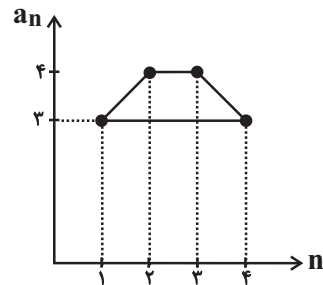
$$100 = \frac{2}{a_{19}} - 57 \Rightarrow \frac{2}{a_{19}} = 157 \Rightarrow a_{19} = \frac{2}{157}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای قطعی، صفحه‌های ۵۲ تا ۶۰)

(امیر زرنروز)

۱۱۷- گزینه «۴»

با توجه به دنباله a_n می‌توان نتیجه گرفت:

$$a_1 = 3, a_2 = 4$$

$$a_3 = 4, a_4 = 3$$

با وصل کردن این نقاط به هم، یک دوزنقه ایجاد می‌شود.

$$S = \frac{\text{ارتفاع} \times (\text{قاعده بزرگ} + \text{قاعده کوچک})}{2} = \frac{(1+3) \times 4}{2} = \frac{4}{2} \times 2 = 4$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای قطعی، صفحه‌های ۵۲ تا ۶۰)

(مهدی ابراهیم تونزندهانی)

۱۱۸- گزینه «۳»

الگوی داده شده مربوط به یک الگوی مثلثی است که جمله عمومی آن به

$$\text{صورت } a_n = \frac{n(n+1)}{2} \text{ می‌باشد که در آن } n, \text{ تعداد دایره‌ها در مرحله } n$$

است. بنابراین می‌توان نوشت:

$$\frac{n(n+1)}{2} = 3240 \Rightarrow n(n+1) = 6480 = 80 \times 81 \Rightarrow n = 80$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای قطعی، صفحه‌های ۵۲ تا ۶۰)

(مهدی ابراهیم تونزندهانی)

۱۱۹- گزینه «۲»

داریم $a_1 = 1$ و $a_{n+1} = a_n + 2n + 1$ ؛ بنابراین می‌توان نوشت:

$$\left. \begin{aligned} n=1 &\Rightarrow a_2 = a_1 + 2(1) + 1 = 1 + 2 + 1 = 4 = 2^2 \\ n=2 &\Rightarrow a_3 = a_2 + 2(2) + 1 = 4 + 4 + 1 = 9 = 3^2 \\ n=3 &\Rightarrow a_4 = a_3 + 2(3) + 1 = 9 + 6 + 1 = 16 = 4^2 \end{aligned} \right\} \Rightarrow a_n = n^2$$

$$\Rightarrow a_{19} = 19^2 = 361$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای قطعی، صفحه‌های ۵۲ تا ۶۰)

۱۲۴- گزینه «۳»

(مبتهی فرهاری)

تلمیح: اشاره به داستان منصور حلاج / پارادوکس (متناقض‌نما): از فنا، بقا یافتن

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: فاقد تلمیح / پارادوکس: مرهم گذاشتن آب پیکان به زخم صید
گزینه «۲»: تلمیح: اشاره به داستان حضرت عیسی (ع) / فاقد پارادوکس
گزینه «۴»: تلمیح: اشاره به داستان شیخ صنعان و دختر ترسا، اشاره به داستان یعقوب و یوسف / فاقد پارادوکس

(علوم و فنون ادبی (۳)، بریع مغنوی، ترکیبی)

۱۲۵- گزینه «۳»

(سیرعلیرضا اهدری)

در بیت گزینه «۳» شاعر با توجه به وزن «مفتعلن فاعلات مفتعلن فع» یک بار در واژه جادو «از اختیار کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند» استفاده کرده است. جادو: جادُو (و هجای بعد این واژه (ی) را بلند تلفظ نموده است). همچنین در انتهای بیت همزه ابتدای واژه «انگشت» بنا بر ضرورت وزنی در هنگام خوانش حذف می‌شود؛ بنابراین سه اختیار زبانی دارد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: بنا بر وزن «مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن»، مصوت کوتاه در واژه «دو» بلند تلفظ می‌شود. (مستفعلن: دُ کھو جام بر)

گزینه «۲»: بنا بر ضرورت زبانی، در صورتی که مصوت بلند «ای» در ابتدا یا میان واژه، قبل از مصوت بلند «ا» بیاید، کوتاه محسوب می‌شود. (بیا: ب یا / سیاه: سی یاه)

گزینه «۴»: «مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن» = «مستفعل مستفعل مستفعل مستف»

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، ترکیبی)

۱۲۶- گزینه «۲»

(سیرعلیرضا اهدری)

وزن بیت الف و د: مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن

وزن بیت ب: مفعول مفاعیل مفاعیل فعل

وزن بیت ج: مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن

وزن بیت هـ: مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۲۳ تا ۲۶)

۱۲۷- گزینه «۳»

(پوریا حسین‌پور)

وزن مصراع عبارت است از «مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فعولن» اما می‌بینید که در مقابل مصراع به جای «فعولن» از «فعالتن» استفاده شده است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، ترکیبی)

۱۲۸- گزینه «۲»

(پوریا حسین‌پور)

تنها باید هنگام خواندن ابیات به قاعده حذف همزه توجه کرد.

بیت نخست: مگر آنگاه: مَ+گ+ران+گاه/ خبر از: خَ+ بَ+زَ.

بیت دوم: حذف همزه ندارد.

بیت سوم: چو سیل اندر آمد: چَ+ سبب+ لَن+ د+ رَا+ مَد+ فتاد از: ف+ تا+ دَ.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۳۸ تا ۵۶)

۱۲۹- گزینه «۳»

(ممنن اصغری)

مفهوم مشترک ابیات مرتبط: گرفتاری در دام عشق، آزادی و نجات دانسته شده است.

مفهوم بیت گزینه «۳»: بیان بی‌تعلقی و وارستگی شاعر

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۳۳)

۱۳۰- گزینه «۲»

(عزیز الیاسی‌پور)

موضوعات ابیات مرتبط:

الف حقوق زنان

ج آزادی و مخالفت با استبداد

د توجه به مردم

موارد «ب» و «ه» به ترتیب سروده سعدی و فردوسی‌اند و مضامین آن‌ها موارد اختصاصی مطرح در دوره بیداری نیستند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی و مفهوم، صفحه ۴۴)

علوم و فنون ادبی (۳) - سؤال‌های آشنا

۱۳۱- گزینه «۳»

(کتاب آبی)

در ایجاد نهضت بازگشت ادبی عواملی چون توجه به ادبیات در دربار قاجاریه و رونق شاعری و مدح، ضعیف‌شدن جامعه در اثر شکست ایران از روسیه و غارت کتابخانه اصفهان توسط افغان‌ها که باعث شد تعدادی از کتاب‌های کتابخانه سلطنتی به دست مردم بیفتد و ارتباط مجدد اهل ذوق با ادب کهن برقرار شود، تأثیر داشتند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه ۱۱۳)

۱۳۲- گزینه «۱»

(کتاب آبی)

تأثیر جنگ‌های نافرجام ایران و روس و توجه مردم به واقعیت‌ها و امکانات فنی دوران جدید و رواج صنعت چاپ و روزنامه‌نویسی و ترجمه و نشر کتاب‌های غربی، از دیگر عواملی بود که غیر از موارد گزینه‌های «۲ تا «۴» در بیداری جامعه این دوره تأثیر داشتند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه ۱۱۴)

۱۳۳- گزینه «۲»

(کتاب آبی)

مجموعه نوشته‌های طنزآمیز سیاسی - اجتماعی علامه علی اکبر دهخدا با عنوان «چرند و پرند» در روزنامه صور اسرافیل منتشر می‌شد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۲۰ و ۲۱)

۱۳۴- گزینه «۲»

(کتاب آبی)

لف و نشر: زلف (لف ۱)، صبح (لف ۲) / کفر (نشر ۱)، ایمان (نشر ۲) / تشبیه: (کفر ← حجاب) / تضاد: (کفر و ایمان)

گزینه «۱»: تضاد (وصل و هجران - غم و شادی) / لفّ و نشر (وصل و هجران (لف ۱ - لف ۲) / غم و شادی (نشر ۲ - نشر ۱) / بیت تشبیه ندارد.

گزینه «۳»: تضاد (دشمن و دوست - گل و خار) / لفّ و نشر (دشمن و دوست (لف ۱ - لف ۲) / گل و خار (نشر ۲ - نشر ۱) / بیت تشبیه ندارد.

گزینه «۴»: لفّ و نشر (قد و رخ و چشم (لف ۱ - لف ۲ - لف ۳) / سرو و گل و بادام (نشر ۱ - نشر ۲ - نشر ۳) / تشبیه پنهان قد به سرو و رخ به لاله و چشم به بادام / بیت تضاد ندارد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، بیان و بریع، ترکیبی)

گزینه «۴»: وزن بیت «فعلون فعلون فعلون فعلون» است که در مصراع اول دو هجای آخر «بنهانی» تغییر کمیت داده‌اند؛ چنان‌که مصوت بلند «ی» کوتاه می‌شود و کسره اضافه در «ی» بلند می‌شود و کسره آخر «ناظر» هم بلند تلفظ می‌شود.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۴۸ تا ۵۶)

۱۴۰- گزینه «۴» (کتاب آبی)

مضمون مشترک ابیات گزینه‌های «۱»، «۲» و «۳» بیان رنج و محرومیت مردم و طبقه کارگر و کشاورز و ... است، اما در بیت گزینه «۴» به موضوع «تربیت» به عنوان یکی از موضوعات ادبیات عصر بیداری اشاره شده است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۴۴)

عربی زبان قرآن (۳)

۱۴۱- گزینه «۲» (سیر مفسر علی مرتضوی)

«فی یوم صیفی»: در روزی تابستانی (رد گزینه ۳) / «بدأ ... ینزل»: شروع به باریدن کرد (رد گزینه ۴) / «المطر»: باران / «علی أراضی المزارعین»: بر زمین‌های کشاورزان (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «و هم کانوا یشکون»: (جمله حالیه) در حالی که آنان شکایت می‌کردند (رد سایر گزینه‌ها) / «إلی الله»: به خدا / «من قلّة المطر»: از کمی باران

(ترجمه)

۱۴۲- گزینه «۳» (ابراهیم امجدی - بوشهر)

«لا عظم»: (لا نفی جنس) هیچ استخوانی نیست (رد گزینه ۱) / «فی ألسنتنا»: در زبان‌هایمان (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «و لکننا»: ولی ما / «نستطیع»: می‌توانیم (رد گزینه ۲) / «أن نکسر»: که بشکنیم / «قلوباً»: قلب‌هایی / «لا تکسرها الفؤوس»: تیرها آن‌ها را نمی‌شکنند (رد گزینه ۴)

(ترجمه)

۱۴۳- گزینه «۳» (سیر مفسر علی مرتضوی)

«این حادثه‌ای نبود که ...» معادلی در عبارت عربی ندارد.

ترجمه صحیح عبارت: پدر مُرد اما این حادثه اراده فرزند را سست نکرد!

(ترجمه)

۱۴۴- گزینه «۱» (مهری نیکزاد)

«قوی‌ترین مردم»: أقوى الناس (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «کسی است که»: مَنْ / «دشمنش»: عدوه / «مقتدرانه»: (حال) مقتدراً (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «ببخشد»: عفا

(ترجمه)

۱۴۵- گزینه «۳» (سیر مفسر علی مرتضوی)

«مرفوع بالضمّة» نادرست است. «الفائز» صفت برای «فریق» است، چون «فریق» مفعول و منصوب است، پس «الفائز» هم به تبعیت از آن، منصوب است.

(تلیل صرفی و اعراب)

۱۴۶- گزینه «۲» (سیر مفسر علی مرتضوی)

«اسم تفضیل» نادرست است. «السوء» (بدی) اسم تفضیل نیست.

(تلیل صرفی و اعراب)

۱۳۵- گزینه «۲»

بیت «پ»: تناقض: آشکار بودن نهان

بیت «ث»: استعاره: رو کردن ناامیدی به سوی محراب نیاز استعاره و تشخیص است.

بیت «ب»: تلمیح: اشاره به داستان حضرت ابراهیم (ع)

بیت «الف»: تضاد: رفت - نرفت

بیت «ت»: لف و نشر (مرتب): لف ۱: غمزه روز - لف ۲: طره شب/ نشر ۱: روی - نشر ۲: موی

(علوم و فنون ادبی (۳)، بیان و برع، ترکیبی)

۱۳۶- گزینه «۱»

بیت الف) بیت تلمیح ندارد/ تشبیه: هم چو نوروزی

بیت د) بیت تضاد ندارد/ مصراع دوم تضمین است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، بیان و برع، ترکیبی)

۱۳۷- گزینه «۴»

وزن صحیح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فاعلاتن

گزینه «۲»: مفعّلن فاعلات مفعّلن فاع

گزینه «۳»: مستفعل فاعلات مستفعل (مفعول مفاعیلن مفاعیلن)

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۲۳ تا ۲۶)

۱۳۸- گزینه «۱»

(کتاب آبی)

چش	م	دل	با	ز	کن	ک
-	U	-	-	U	-	U
-	U	-	-	U	-	U
ءان	چ	نا	دی	د	نی	ست

جان	بی	نی
-	-	-
-	-	-
ءان	بی	نی

وزن بیت: «فاعلاتن مفاعیلن فاعلن»

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: «فاعلاتن فاعلاتن فاعلن»

گزینه «۳»: «مفاعیلن مفاعیلن فاعلن»

گزینه «۴»: «فاعلاتن فاعلاتن فاعلن»

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۲۲ و ۲۳)

۱۳۹- گزینه «۳»

(کتاب آبی)

وزن بیت «فاعلاتن مفاعیلن فاعلن» است که اختیار زبانی ندارد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: تغییر کمیت مصوت در هجای سوم مصراع اول از کوتاه به بلند.

گزینه «۲»: وزن بیت «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن» است که در مصراع اول هجای «تو» بلند تلفظ شده است.

۱۴۷- گزینه ۴»

(معمرفضا سوری)

ترجمه عبارت صورت سؤال: «قطعاً انسان عاقل نصیحت‌های دیگران را می‌پذیرد ولی کسی که مغرور است از قبولشان خودداری می‌کند!» با توجه به ترجمه، به ترتیب باید از «اِنّ و لکن» استفاده شود.

(انواع هملاط)

۱۴۸- گزینه ۴»

(پیروز وغان)

در گزینه ۴، «اِنّ» مناسب است، زیرا بعد از فعل «قال/ یقول»، حرف مشبّه «اِنّ» به کار می‌رود، زیرا در واقع در ابتدای جمله استفاده می‌شود.

(انواع هملاط)

۱۴۹- گزینه ۳»

(سیر معمرعلی مرتضوی)

ترجمه گزینه ۳: «جوان فقط با امید به آرزوهایش می‌رسد نه با غرور!» در این گزینه «لا» به صورت «نه» ترجمه شده است و بر سر اسم نکره هم وارد نشده است، پس از نوع نفی جنس نیست؛ در حالی که در سایر گزینه‌ها لای نفی جنس داریم که بر سر اسم نکره آمده است و به صورت «هیچ ... نیست» ترجمه می‌شود.

(انواع هملاط)

۱۵۰- گزینه ۳»

(عمار تاج‌بفش)

«مبشراً» اسم فاعلی است که حال واقع شده است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «و هو محسن» حال است اما حال جمله محسوب می‌شود. به عبارت دیگر اسم فاعل «محسن» در این جمله، خبر است، نه حال.

گزینه ۲: «مشجعة» حال است که اسم مفعول می‌باشد.

گزینه ۴: در این گزینه حال نداریم؛ «مُصْلِحاً» مفعول برای فعل «زُرت» است.

(حال)

عربی زبان قرآن (۳) - سؤال‌های آشنا»

۱۵۱- گزینه ۴»

(کتاب آبی پیمان‌ای)

«بعض الناس»: برخی (از) مردم، بعضی (از) مردم / «يَتَصَوَّرُونَ»: گمان می‌کنند، به تصور می‌آورند / «أنّ»: که / «انطوی»: به هم پیچیده شد (شده است) / «عالم أكبر»: جهانی بزرگ‌تر

(ترجمه)

۱۵۲- گزینه ۲»

(کتاب آبی پیمان‌ای)

«لا (نفی جنس)»: هیچ... نیست / «برکة»: برکتی / «فی رزق (اسم نکره)»: در روزی‌ای که / «لا یتذکر»: (فعل مجهول) یاد نشود / «علیه»: به خاطر آن / «الرزاق»: (اسم مبالغه): بسیار روزی‌دهنده / «الکریم»: سخاوتمند

(ترجمه)

۱۵۳- گزینه ۱»

(کتاب آبی پیمان‌ای)

«یستخرج»: استخراج می‌شود (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «زیت خاص»: روغنی خاص (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «الحوت»: نهنگ / «یستعمل»: به کار می‌رود (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «صناعة»: ساختن / «مواد التجميل»: مواد آرایشی

(ترجمه)

۱۵۴- گزینه ۴»

(کتاب آبی پیمان‌ای)

بررسی گزینه‌های نادرست:

گزینه ۱: «و صیرها خضره» یعنی «و آن‌ها را سرسبز گردانید» («أصحت صارت خضره» یعنی «سرسبز شدند»)

گزینه ۲: «طريقاً إلى (اسم نکره)» یعنی «راهی (یک راه) به»، هم‌چنین «جهزوا» یعنی «آماده (مهیّا) کردند» که اشتباه ترجمه شده است.

گزینه ۳: «أنجم ورقية جميلة» ترکیب وصفی نکره است و ترجمه صحیح آن «ستاره‌های کاغذی زیبایی» می‌باشد. هم‌چنین «لحفلة ميلادی» یعنی «برای جشن تولدم». لفظ «به زیبایی» نیز اضافی است و معادلی در عبارت عربی ندارد.

(ترجمه)

۱۵۵- گزینه ۲»

(کتاب آبی پیمان‌ای)

عبارت گزینه ۲: «و از روزگار خود گلايه و شکایت می‌کنیم، درحالی که گناهی ندارد» به عبارت صورت سؤال (داروی تو در تو است و نگاه نمی‌کنی، و درد تو از تو است و احساس نمی‌کنی) نزدیک‌ترین است.

(مفهوم)

۱۵۶- گزینه ۳»

(کتاب آبی پیمان‌ای)

دقت کنید «العالم» به معنی «دنیا» بر وزن «فاعل» نیست و اسم فاعل محسوب نمی‌شود. (آن را با اسم فاعل «العالم» به معنی «دانشمند» اشتباه نگیرید!)

بررسی گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «نقوداً» مفعول و منصوب است و «ورقية» صفت و به تبعیت از آن، منصوب است.

گزینه ۲: «أول» عددی ترتیبی است. در این جمله «الصين» مبتدا و «أول» خبر آن است. (چین، اولین کشوری است که ...)

گزینه ۴: «استخدمت» بر وزن «استفعل» فعل ماضی از باب استفعال است. هم‌چنین جمله وصفیه است و اسم نکره «دولة» را توصیف می‌کند.

(تفلیل صرفی و اعراب)

۱۵۷- گزینه ۴»

(کتاب آبی پیمان‌ای)

«المسافرين» در گزینه ۴ نادرست است و باید «المسافرين» باشد؛ زیرا جمع مذکر سالم است و حرکت «ن» باید فتحه «ن» باشد. هم‌چنین «واقفين» نادرست است و باید «واقفين» باشد؛ زیرا «واقف» اسم فاعل است و بر وزن «فاعل» می‌باشد.

(ضبط حرکات)

۱۵۸- گزینه ۳»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

صورت سؤال از ما عبارتی را می‌خواهد که در آن «تشبیه» به کار رفته است. در گزینه «۳»، «کأن» از حروف مشبّهة بالفعل است که معنای «مثل این‌که، مانند، گویی» می‌دهد و عموماً آرایه تشبیه ایجاد می‌نماید. ترجمه عبارت گزینه «۳»: «گویی قلب‌های همه دشمنانمان، قطعه‌هایی از آهن و مس است!»

(انواع عملات)

۱۵۹- گزینه ۱»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

در گزینه «۲»: (محکمه)، در گزینه «۳»: (و هو مُضَرٌّ) و در گزینه «۴»: (و هو يفهمها) حال است.

(حال)

۱۶۰- گزینه ۴»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

صورت سؤال فعلی را می‌خواهد که بر ماضی استمراری دلالت داشته باشد. وقتی در جمله حالیه فعل مضارع داریم و قبل از آن فعل ماضی آمده است، فعل مضارع به صورت ماضی استمراری ترجمه می‌شود:

فعل ماضی + فعل مضارع ← فعل ماضی + فعل «ماضی استمراری»

در گزینه «۴»، فعل «تلعب» در جمله حالیه مضارع است و قبل از آن نیز فعل «قتلت» به صورت ماضی آمده است، بنابراین «تلعب» دلالت بر ماضی استمراری دارد. (ترجمه عبارت: دخترم را بوسیدم در حالی که با هم کلاسی‌هایم در حیاط بازی می‌کرد!)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «تدافع» و «تسیر» هر دو فعل مضارع هستند.

گزینه «۲»: بعد از «کانت»، فعل مضارع نیامده است، پس فعل ماضی استمراری نداریم.

گزینه «۳»: «يقوم» و «یتوکل» هر دو فعل مضارع هستند.

(حال)

تاریخ (۳)

۱۶۱- گزینه ۴»

(علی‌ممد کریمی)

سبک نگارش در بسیاری از آثار تاریخ‌نگاری سنتی، سخت است و تحلیل و تفسیر، کمتر در این آثار به چشم می‌خورد.

(تاریخ (۳)، تاریخ‌نگاری و منابع دوره معاصر، صفحه ۲)

۱۶۲- گزینه ۲»

(علی‌ممد کریمی)

امیرکبیر برای رشد آگاهی‌های سیاسی و اجتماعی مردم و توسعه فکری و فرهنگی جامعه، روزنامه وقایع اتفاقیه را منتشر کرد که بعداً به روزنامه دولت علیه ایران تغییر نام داد.

(تاریخ (۳)، تاریخ‌نگاری و منابع دوره معاصر، صفحه ۱۲)

۱۶۳- گزینه ۴»

(علی‌ممد کریمی)

تداوم جنگ‌های داخلی و خارجی در زمان نادرشاه و نیاز تشکیلات نظامی به نیروی رزمنده به کاهش شدید نیروی انسانی در بخش کشاورزی انجامید. همچنین، مالیات‌های سنگینی که از مردم برای تأمین هزینه‌های نظامی گرفته می‌شد، نابسامانی‌های اقتصادی را تشدید کرد.

(تاریخ (۳)، ایران و جهان در آستانه دوره معاصر، صفحه ۲۲)

۱۶۴- گزینه ۱»

(علی‌ممد کریمی)

در قلم ۱۸ م. کشورهای اروپایی به‌ویژه انگلستان، روسیه، فرانسه و اتریش به بهانه دفاع از حقوق اقلیت‌ها در امور داخلی عثمانی مداخله می‌کردند، ولی در واقع به دنبال گسترش مستعمرات و تأمین منافع اقتصادی و سیاسی خود در این امپراتوری وسیع بودند.

(تاریخ (۳)، ایران و جهان در آستانه دوره معاصر، صفحه ۲۵)

۱۶۵- گزینه ۴»

(علی‌ممد کریمی)

اعدام لویی شانزدهم و همسرش و بسیاری از مخالفان با گیوتین و همچنین افکار و شعارهای آزادی‌خواهانه انقلابیون موجب ترس و خشم دولت‌ها در کشورهای اروپایی شد. در نتیجه آن‌ها با فرانسه وارد جنگ شدند.

(تاریخ (۳)، ایران و جهان در آستانه دوره معاصر، صفحه ۲۹)

۱۶۶- گزینه ۴»

(علیرضا رضایی)

اگرچه تدابیر قائم‌مقام موجب سر و سامان یافتن امور کشور شد، ایستادگی او در مقابل زیاده‌خواهی‌های انگلیسی‌ها و تلاش برای کاستن از دخالت ناروای محمدشاه و درباریان در امور کشور، اسباب دسیسه‌گری مخالفانش را فراهم آورد و شاه را نسبت به این وزیر بزرگ بدبین کرد.

(تاریخ (۳)، سیاست و حکومت در عصر قاجار، صفحه ۳۵)

۱۶۷- گزینه ۱»

(علیرضا رضایی)

از اواخر عهد فتحعلی‌شاه، دولت انگلیس درصدد برآمد که با جداکردن سرزمین‌های شرقی ایران، منطقه‌ای حائل و تحت نفوذ خود در مرزهای هندوستان به وجود آورد. به همین منظور، در زمان محمدشاه و ناصرالدین‌شاه از حاکم نافرمان هرات و دیگر امیران شورشی افغان حمایت کرد و با اقدامات سیاسی و نظامی خود مانع سرکوب این شورش‌ها توسط سپاه ایران شد. انگلستان سرانجام با تحمیل معاهده پاریس به حکومت قاجار، افغانستان و هرات را از ایران جدا کرد.

(تاریخ (۳)، سیاست و حکومت در عصر قاجار، صفحه ۴۴)

۱۶۸- گزینه ۴»

(علیرضا رضایی)

در زمان فتحعلی‌شاه و محمدشاه، به سبب اختلافات مرزی، بدرفتاری عثمانیان با زائران ایرانی عتبات عالیات و مشکلات تجاری، تنش‌هایی میان ایران و عثمانی بروز کرد اما با وساطت دولت‌های انگلستان و روسیه مذاکراتی میان ایران و عثمانی صورت گرفت و قراردادهای صلح ارزنده‌الروم اول و دوم میان آن‌ها بسته شد و به کشمکش‌ها پایان داد.

(تاریخ (۳)، سیاست و حکومت در عصر قاجار، صفحه ۴۶)

۱۶۹- گزینه ۳»

(علیرضا رضایی)

به استثنای اربابان و زمین‌داران، جمعیت روستایی اغلب افرادی بودند که زمین نداشتند و در اراضی مالکان کار می‌کردند. برخی از گزارش‌ها نشان از آن دارد که روستاییان کم و بیش تحت ستم اربابان و مأموران مالیاتی بوده‌اند.

(تاریخ (۳)، اوضاع اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی عصر قاجار، صفحه‌های ۴۸ و ۴۹)

۱۷۰- گزینه «۲»

(علیرضا رضایی)

در دوره ناصرالدین شاه، سنت نگارگری ایرانی تحت تأثیر هنر نقاشی مدرن اروپایی قرار گرفت.

(تاریخ (۳)، اوضاع اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی عصر قاجار، صفحه ۵۶)

۱۷۱- گزینه «۲»

(میلاد هوشیار)

ضعف حکومت قاجار در زمان گسترش استعمارگری‌های اروپاییان و همچنین طمع‌ورزی و فساد مالی درباریان، زمینه سلطه بیگانگان بر مملکت را فراهم کرده بود. بارزترین نتیجه این وضعیت، امتیازهای متعددی بود که به خارجیان داده می‌شد.

(تاریخ (۳)، نهضت مشروطه ایران، صفحه ۶۱)

۱۷۲- گزینه «۱»

(میلاد هوشیار)

رهبری اعتراض مردم در ماجرای نوز بلژیکی را آیت‌الله سیدعبدالله بهبهانی به عهده داشت. در واقع این اولین جرعه نهضت مشروطه بود.

(تاریخ (۳)، نهضت مشروطه ایران، صفحه ۶۶)

۱۷۳- گزینه «۲»

(میلاد هوشیار)

پس از آنکه دولت جدید تشکیل شد و جمعی از مستبدان و مرتجعان به وزارت و حکمرانی و سایر مقام‌های دولتی رسیدند، آتش خشم مشروطه‌خواهان تبریز شعله‌ور و ناخرسندی آنان علنی شد.

(تاریخ (۳)، نهضت مشروطه ایران، صفحه ۷۴)

۱۷۴- گزینه «۳»

(میلاد هوشیار)

روسیه با وجود اینکه از نظر علمی و فرهنگی به مراتب از کشورهای اروپای مرکزی و غربی عقب‌مانده‌تر بود، در قرن ۱۹م قدرت نظامی خود را به‌طور فوق‌العاده‌ای تقویت کرد و نسبت به همسایگان جنوبی خود سیاست توسعه‌طلبانه‌ای در پیش گرفت.

(تاریخ (۳)، جنگ جهانی اول و ایران، صفحه ۷۸)

۱۷۵- گزینه «۴»

(میلاد هوشیار)

امپراتوری آلمان با تأسیس و توسعه مدارس و دانشگاه‌ها، برپایی صنایع جدید و بسط شبکه حمل و نقل و ارتباطات، خیلی زود به یکی از پیشروترین کشورهای اروپایی در زمینه صنعت تبدیل شد.

(تاریخ (۳)، جنگ جهانی اول و ایران، صفحه ۸۲)

۱۷۶- گزینه «۳»

(پواد میربلوکی)

در حالی که بار اصلی جنگ‌های متعدد روسیه در نقاط مختلف جهان بر دوش مردم کشور بود، ثروت حاصل از برنامه‌های استعماری تنها باعث عمیق‌تر شدن اختلاف طبقاتی در این کشور می‌شد. این شرایط موجب شکل‌گیری گروه‌های مخالف علیه تزارها شد تا جایی که حکومت روسیه مجبور شد در سال ۱۹۰۵م تن به اصلاحات بدهد.

(تاریخ (۳)، جنگ جهانی اول و ایران، صفحه ۸۴)

۱۷۷- گزینه «۴»

(پواد میربلوکی)

در جبهه غربی فرانسوی‌ها با حمایت انگلیسی‌ها و سایر دولت‌های متفق مقاومت کردند و جنگ را به حالت فرسایشی درآوردند. جنگ در غرب آسیا (خاورمیانه) و برخی از مستعمرات نیز ادامه یافت.

(تاریخ (۳)، جنگ جهانی اول و ایران، صفحه ۸۴)

۱۷۸- گزینه «۱»

(پواد میربلوکی)

جامعه ملل، پس از جنگ جهانی اول، با طراحی فاتحان جنگ، با عضویت چهل کشور در ژنو سوئیس تأسیس شد.

(تاریخ (۳)، جنگ جهانی اول و ایران، صفحه‌های ۸۶ و ۸۷)

۱۷۹- گزینه «۱»

(پواد میربلوکی)

جنگ جهانی اول و اشغال ایران، علاوه بر ویرانی اقتصادی و تلفات گسترده انسانی، موجب تزلزل و بی‌ثباتی دولت مرکزی، تعطیلی مجلس شورای ملی و تضعیف بیشتر نظام مشروطه شد.

(تاریخ (۳)، جنگ جهانی اول و ایران، صفحه ۸۹)

۱۸۰- گزینه «۲»

(پواد میربلوکی)

اعتراض شخصیت‌های ملی، سیاسی و مذهبی و گروه‌ها و احزاب گوناگون به قرارداد ۱۹۱۹ و مخالفت با آن، یکی از علل مهم سقوط دولت وثوق‌الدوله بود.

(تاریخ (۳)، جنگ جهانی اول و ایران، صفحه‌های ۹۰ و ۹۱)

جغرافیا (۳)

۱۸۱- گزینه «۳»

(مهمدرضا مسموری‌ها)

چهار هزار سال قبل، نخستین روستاها و شهرهای پرجمعیت و همچنین تمدن‌های اولیه در کنار رودهای دجله و فرات، نیل، کارون، سند و... پدید آمدند. در سکونت‌گزینی انسان‌ها در این مناطق، عواملی چون آب فراوان، آب و هوای ملایم و خاک حاصلخیز جلگه‌ها نقش مهمی داشته است.

(جغرافیا (۳)، شهرها و روستاها، صفحه‌های ۲ تا ۴)

۱۸۲- گزینه «۴»

(مهمدرضا مسموری‌ها)

در روستاها چون جمعیت کمتر است، بیشتر افراد یکدیگر را می‌شناسند و روابط خویشاوندی، وابستگی اجتماعی و همکاری میان آن‌ها بیشتر است اما در شهرها تغییرات اجتماعی سریع‌تر و نوگرایی بیشتر است.

(جغرافیا (۳)، شهرها و روستاها، صفحه ۶)

۱۸۳- گزینه «۲»

(مهمدرضا مسموری‌ها)

آستانه جمعیتی نفوذ، یعنی حداقل جمعیتی که تقاضای کالا، خدمات یا عملکردی از یک سکونتگاه دارند. به‌طور کلی مادرشهر (متروپل) بزرگ‌ترین و مهم‌ترین شهر یک ناحیه، استان یا یک کشور است.

(جغرافیا (۳)، شهرها و روستاها، صفحه‌های ۹ و ۱۲)

۱۸۴- گزینه «۱»

(فاطمه سقایی)

سرعت گسترش شهرنشینی در آسیا و آفریقا بیشتر از سایر نواحی جهان است. ژاپن یکی از کشورهای آسیایی است، بنابراین سرعت گسترش شهرنشینی در این کشور بیشتر از سایر کشورهای نام برده شده است.

(جغرافیا (۳)، شهرها و روستاها، صفحه ۱۱)

۱۸۵- گزینه «۳»

(مهمربنا مهموری‌ها)

در سال ۱۳۴۱ اصلاحات ارضی در سه مرحله با سلب مالکیت مالکان بزرگ (اربابها) و واگذاری زمین به دهقانان خرده‌پا انجام گرفت؛ اما به سبب تقسیم نادرست زمین، حمایت نکردن دولت از کشاورزان، توجه به صنایع مونتاژ و واردات کالا از کشورهای خارجی نه تنها وضع روستاییان بهتر نشد بلکه شرایط انهدام کشاورزی در ایران فراهم آمد.

(جغرافیا (۳)، شهرها و روستاها، صفحه‌های ۱۹ و ۲۰)

۱۸۶- گزینه «۳»

(علیرضا رضایی)

در دوران معاصر، افزایش شهرنشینی و رشد و توسعه شهرها و کاهش روستانشینی و مهاجرت نیروی کار کشاورزی از روستاها به شهرها، مسائل و مشکلاتی را در سکونتگاه‌های شهری و روستایی به وجود آورده است.

(جغرافیا (۳)، مدیریت شهر و روستا، صفحه ۲۱)

۱۸۷- گزینه «۲»

(مهمربنا مهموری‌ها)

مهاجران از روستاها و شهرهای کوچک به شهرهای بزرگ مهاجرت می‌کنند تا شغلی بیابند و درآمد بیشتری کسب کنند. آن‌ها عمدتاً کارگر ساده و فاقد مهارت و تخصص‌اند. از سوی دیگر، فرصت‌های شغلی در شهر محدود است؛ به همین سبب، مهاجران به کارهایی مانند کارگری موقتی و روزمزد یا خدمتکاری در رستوران‌ها و نظایر آن مشغول می‌شوند و درآمدشان تکافوی هزینه‌های مسکن، خوراک و پوشاک و زندگی را در یک شهر بزرگ نمی‌کند.

(جغرافیا (۳)، مدیریت شهر و روستا، صفحه ۲۳)

۱۸۸- گزینه «۱»

(فاطمه سقایی)

یکی از پدیده‌های ناشی از نظام اقتصادی سرمایه‌داری، نابرابری فضایی است. درآمد کم، بیکاری و مسکن نامناسب و حاشیه‌نشینی به فقر شهری منجر می‌شود.

(جغرافیا (۳)، مدیریت شهر و روستا، صفحه‌های ۲۱ و ۲۴)

۱۸۹- گزینه «۱»

(فاطمه سقایی)

جهاد سازندگی با هدف رسیدگی به مناطق محروم و استقلال کشور و خودبسندگی کشاورزی تشکیل شد.

(جغرافیا (۳)، مدیریت شهر و روستا، صفحه ۳۳)

۱۹۰- گزینه «۴»

(مهمربنا مهموری‌ها)

ارکان شهر پایدار: اقتصادی - اجتماعی و فرهنگی - محیط زیست
ارکان آمایش سرزمین: انسان - فعالیت - فضای جغرافیایی
توزیع متوازن جمعیت از جمله ویژگی‌های آمایش سرزمین می‌باشد.
کاربری زمین یعنی چگونگی استفاده از زمین.

(جغرافیا (۳)، مدیریت شهر و روستا، صفحه‌های ۲۸، ۲۹ و ۳۶)

۱۹۱- گزینه «۲»

(فاطمه سقایی)

مورد «الف» مربوط به بخش خروجی مورد «ب» مربوط به بخش پردازش و مورد «ج» مربوط به بخش ورودی سامانه اطلاعات جغرافیایی هستند.

(جغرافیا (۳)، فنون و مهارت‌های جغرافیایی، صفحه ۳۹)

۱۹۲- گزینه «۴»

(مهمربنا مهموری‌ها)

از آنجا که حمل‌ونقل در فعالیت‌های اقتصادی و مکان‌گزینی واحدهای تولیدی، خدماتی و تجاری نقش مهمی دارد، جغرافیای حمل‌ونقل شاخه‌ای از جغرافیای اقتصادی محسوب می‌شود.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای حمل‌ونقل، صفحه ۴۴)

۱۹۳- گزینه «۲»

(فاطمه سقایی)

حمل‌ونقل ریلی برای طی مسافت‌های متوسط و نسبتاً دور مناسب است. از هواپیما برای حمل کالاهای سبک، کم‌حجم و ارزشمند یا مواد فاسدشدنی که باید سریع به مقصد برسند، استفاده می‌شود؛ مانند تجهیزات الکترونیکی، گل، دارو و مواد غذایی.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای حمل‌ونقل، صفحه‌های ۴۸ و ۵۵)

۱۹۴- گزینه «۳»

(علیرضا رضایی)

معمولاً به قطارهایی که بیش از ۲۰۰ کیلومتر در ساعت سرعت داشته باشند قطار پرسرعت می‌گویند. ایران خط‌آهن سریع‌السیر ندارد.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای حمل‌ونقل، صفحه‌های ۳۹ و ۵۰)

۱۹۵- گزینه «۲»

(کتاب آبی)

از نتایج افزایش سفرها و تعداد خودروها، ایجاد تراکم ترافیکی در برخی مسیرها به ویژه در ایام تعطیلات در جاده‌هایی است که گنجایش کافی برای این افزایش را ندارند.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای حمل‌ونقل، صفحه ۴۶)

۱۹۶- گزینه «۴»

(علیرضا رضایی)

یکی از کاربردهای مهم کشتی‌های رو-رو حمل خودروهای صادراتی از کشورهای سازنده به سایر کشورهاست و بنادر قشم، شهید حقانی، چارک و خرمشهر پرترددترین بنادر ایران هستند.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای حمل‌ونقل، صفحه‌های ۵۳ و ۵۴)

۱۹۷- گزینه «۴»

(کتاب آبی)

حمل و نقل جاده‌ای از نظر دسترسی به نقاط مختلف در مسیر راه و توقف در ایستگاه‌های متعدد، انعطاف بیشتری نسبت به سایر شیوه‌های حمل و نقل دارد. برای رفتن به مکان‌های دورافتاده یا مناطق روستایی نیز اغلب از این شیوه استفاده می‌شود.

حمل و نقل هوایی برای مسافت‌های طولانی مناسب است و نیاز به احداث مسیر ندارد.

(جغرافیا (۳)، پدافیات حمل و نقل، ترکیبی)

۱۹۸- گزینه «۲»

(فاطمه سقایی)

امروزه سامانه اطلاعات جغرافیایی در امور متعددی چون برنامه‌ریزی و مدیریت شهرها و روستاها، کاربری زمین، آمایش سرزمین، مدیریت منابع طبیعی، مکان‌یابی شهرک‌ها و صنایع، کشاورزی، معادن، محیط زیست، مخاطرات محیطی، عمران، شبکه‌های حمل و نقل، نقشه‌برداری، امور نظامی و دفاعی، شبکه‌های بهداشت و درمان و کسب و کار و تجارت کاربرد دارد.

(جغرافیا (۳)، فنون و مهارت‌های پدافیایی، صفحه ۳۸)

۱۹۹- گزینه «۴»

(زهرا رامیار)

نقش گردشگری در این روستا می‌تواند تغییرات قابل ملاحظه‌ای در چهره، کالبد و عملکرد آن ایفا کند. این فعالیت می‌تواند اقتصاد روستا را فعال کند. لذا با توسعه خدمات گردشگری و فراغتی در این روستا می‌توان مشکلات اقتصادی آن را برطرف کرد.

(جغرافیا (۳)، مدیریت شهر و روستا، صفحه‌های ۱۷، ۳۱ و ۳۲)

۲۰۰- گزینه «۱»

(فاطمه سقایی)

$$\text{متر مربع } ۳۰ = \frac{۴۵۰۰۰}{۱۵۰۰} = \text{سرانه کاربری شهر A}$$

$$\text{متر مربع } ۶۲ = \frac{۱۲۴۰۰۰}{۲۰۰۰} = \text{سرانه کاربری شهر B}$$

$$\text{متر مربع } ۳۲ = ۶۲ - ۳۰ = \text{تفاوت سرانه تجاری دو شهر}$$

(جغرافیا (۳)، مدیریت شهرها و روستاها، صفحه ۲۹)

جامعه‌شناسی (۳)

۲۰۱- گزینه «۴»

(علیرضا هیری)

از آنجا که ما انسان‌ها با هم زندگی می‌کنیم، مجبور نیستیم خودمان به تنهایی و جداگانه، دانش لازم برای تک تک کنش‌هایمان را تولید کنیم. جهان اجتماعی؛ یعنی جامعه و فرهنگی که در آن زندگی می‌کنیم، دانش لازم برای زندگی یا همان دانش عمومی را در اختیار ما قرار می‌دهد.

(جامعه‌شناسی (۳)، زفیره دانشی، صفحه ۴)

۲۰۲- گزینه «۱»

(علیرضا هیری)

تلاش‌های علمی به تدریج بر ذخیره دانش علمی جهان اجتماعی می‌افزاید و دانش عمومی را غنی‌تر می‌کند. دانش علمی با تلاش برای حل مسائل و مشکلات زندگی، شکل می‌گیرد و پیشرفت می‌کند؛ یعنی هر وقت در یک جامعه، مسئله خاصی مطرح می‌شود، زمینه برای پیدایش و رشد دانش علمی درباره آن نیز فراهم می‌گردد. کسی که دانش علمی دارد، به درک عمیقی از دانش عمومی جهان اجتماعی خود می‌رسد.

(جامعه‌شناسی (۳)، زفیره دانشی، صفحه ۵)

۲۰۳- گزینه «۱»

(علیرضا هیری)

وقتی رویکرد محدود دانستن دانش علمی به دانش تجربی، به جوامع دیگر که دانش علمی را به دانش تجربی منحصر و محدود نمی‌بینند و علاوه بر علوم تجربی، علوم عقلانی و وحیانی را معتبر می‌دانند سرایت می‌کند، در این جوامع، تعاریف متفاوت و گاه متضادی از علم رواج می‌یابد و در ذخیره دانشی آن‌ها تعارض‌هایی پدید می‌آورد. در چنین شرایطی، ارتباط دوسویه دانش عمومی و دانش علمی قطع می‌شود (۱)؛ دانش عمومی به طور همه‌جانبه از دانش علمی حمایت نمی‌کند (۲)، دانش علمی از رشد و رونق لازم باز می‌ماند (۳) و دغدغه و توان لازم برای حل مسائل و مشکلات دانش عمومی را از دست می‌دهد. (۴)

(جامعه‌شناسی (۳)، زفیره دانشی، صفحه‌های ۶ و ۷)

۲۰۴- گزینه «۴»

(علیرضا هیری)

عبارت بیان شده در صورت سؤال، مربوط به دیدگاه سوم در مورد رابطه میان دانش علمی و دانش عمومی است و عبارات گزینه «۴» نیز به همین دیدگاه مربوط است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: عبارت اول مربوط به دیدگاه اول و عبارت دوم مربوط به دیدگاه سوم است.

گزینه «۲»: عبارت اول مربوط به دیدگاه سوم و عبارت دوم مربوط به دیدگاه دوم است.

گزینه «۳»: عبارت اول مربوط به دیدگاه اول و عبارت دوم مربوط به دیدگاه دوم است.

(جامعه‌شناسی (۳)، زفیره دانشی، صفحه ۸)

۲۰۵- گزینه «۳»

(آزیتا پیرقی)

درباره فرصت‌ها و محدودیت‌های فناوری به انسان‌ها آگاهی می‌دهد ← فواید علوم اجتماعی

اصل وجود ← قوانین کلی موجودات را شناسایی می‌کند.

روان‌شناسی ← نمونه‌ای از علوم انسانی

(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه‌های ۱۱ و ۱۳ و ۱۵)

۲۰۶- گزینه «۴»

(آزیتا بیرقی)

جامعه‌شناسی خرد و کلان نیازمند به هم و مکمل یکدیگرند. رها کردن و آزادسازی انسان‌ها از ظلم‌ها و اسارت‌های پدیدآمده در اثر کنش‌های انسان‌ها و انتقاد از کنش‌های ناپسند و ظالمانه انسان‌ها، از فواید علوم انسانی و اجتماعی است.

(پامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه‌های ۱۵ و ۱۶)

۲۰۷- گزینه «۳»

(آزیتا بیرقی)

شاخه‌ها و دانش‌های اجتماعی متفاوت ← پیامد ابعاد مختلف زندگی اجتماعی انسان
کشف نظم و قواعد جهان اجتماعی توسط دانشمندان علوم اجتماعی ← علت در امان ماندن از آسیب‌های احتمالی زندگی در اجتماعات مختلف
مستقل از اراده انسان‌ها و اهداف و معانی مورد نظر آن‌ها است ← مفهوم پدیده‌های طبیعی

(پامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه‌های ۱۱ و ۱۳ و ۱۶)

۲۰۸- گزینه «۲»

(آزیتا بیرقی)

در دیدگاه صحیح، علوم انسانی و علوم اجتماعی موضوعات متفاوتی دارند و نه روش‌های متفاوت. تصویر صفحه ۱۱ کتاب درسی این نکته را نشان می‌دهد.

(پامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه ۱۱)

۲۰۹- گزینه «۱»

(الهام رضایی)

«عبارت اول»: ابزار شناختن نظم در بین جامعه‌شناسان: آشنایی زدایی/عادت‌زدایی
«عبارت دوم»: نظام اجتماعی، یک ساختار اجتماعی پویاست.
«عبارت سوم»: پوزیتیویسم، به معنای وحدت روش علوم است.

(پامعه‌شناسی (۳)، نظم اجتماعی، صفحه‌های ۲۰، ۲۴، ۲۵ و ۲۸)

۲۱۰- گزینه «۴»

(الهام رضایی)

بررسی عبارت‌های جدول:

«الف»: قواعد اجتماعی، ارتباط ما با یکدیگر را امکان‌پذیر می‌سازند، کنش‌های ما را برای یکدیگر قابل پیش‌بینی می‌کنند و امکان مشارکت ما در زندگی اجتماعی را فراهم می‌آورند.
«ب»: ارتباط میان پدیده‌های اجتماعی، ساختار اجتماعی نامیده می‌شود که همان چگونگی رابطه و پیوند میان پدیده‌های اجتماعی مختلف است.
«ج»: نظم اجتماعی، در نتیجه قواعدی برقرار می‌شود که ما انسان‌ها برای با هم زندگی کردن پذیرفته‌ایم.

(پامعه‌شناسی (۳)، نظم اجتماعی، صفحه‌های ۲۱ و ۲۳)

۲۱۱- گزینه «۳»

(الهام رضایی)

روش جامعه‌شناسی تبیینی: حس و تجربه (نگاه از بیرون)
موضوع جامعه‌شناسی تبیینی: پدیده‌های اجتماعی همانند پدیده‌های طبیعی هستند.

هدف جامعه‌شناسی تبیینی: پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های اجتماعی

(پامعه‌شناسی (۳)، نظم اجتماعی، صفحه ۲۷)

۲۱۲- گزینه «۴»

(الهام رضایی)

قسمت اول گزینه «۴» درست است، اما در قسمت دوم باید گفته شود: «جامعه‌شناسی تبیینی که می‌خواست انسان را بر جامعه مسلط کند؛ او را مغلوب جامعه ساخت.»

(پامعه‌شناسی (۳)، نظم اجتماعی، صفحه‌های ۲۶، ۲۸ و ۲۹)

۲۱۳- گزینه «۱»

(فاطمه صفری)

انسان‌ها برخلاف پدیده‌های طبیعی، آگاهانه عمل می‌کنند و عملشان معنادار است. آن‌ها در شرایط گوناگون رفتارهای متفاوتی از خود نشان می‌دهند. به همین دلیل کنش انسان را نمی‌توان فقط با روش تجربی تحلیل کرد.
لقب گرفتن شهر اوردوس به شهر ارواح، نشان‌گر معنای کنش انسان است که صرفاً با روش تجربی قابل تحلیل و بررسی نیست.

(پامعه‌شناسی (۳)، کنش اجتماعی، صفحه‌های ۳۶ و ۳۷)

۲۱۴- گزینه «۳»

(فاطمه صفری)

رکود اراده: تأکید افراطی بر ساختارهای اجتماعی به تدریج سبب می‌شود افراد بدون آنکه بدانند این نظم برای تحقق چه آرمان‌ها و ارزش‌هایی است، صرفاً آن را رعایت کنند. به علاوه این تأکید موجب سرکوب روحیه خلاق انسان‌ها در بسیاری از عرصه‌ها مانند هنر، ارتباط و اندیشه می‌شود.
انقلاب‌های اجتماعی، اندیشه‌های جدید، شاهکارهای هنری و اختراعات بزرگ هنگامی پدید می‌آیند که انسان از نظم موجود گامی فراتر می‌گذارد.
افول معانی: مطالعات تبیینی نشان داده‌اند که میان عواملی مانند میزان پرخاشگری، هیجان، خواب، وضعیت تحصیلات و تأهل با اعتیاد به اینترنت و بازی‌های رایانه‌ای رابطه وجود دارد. اما این عوامل نمی‌توانند علت اعتیاد جوانان به بازی‌های رایانه‌ای را نشان دهد.

(پامعه‌شناسی (۳)، کنش اجتماعی، صفحه‌های ۳۷ تا ۳۹)

۲۱۵- گزینه «۲»

(فاطمه صفری)

محدود شدن بیشتر مطالعات تبیینی به توصیف خصوصیات و رفتارهای قابل مشاهده انسان ← پیامد نادیده گرفتن معنای کنش
خشت بنای جامعه ← مفهوم کنش اجتماعی
تأکید بیش از اندازه رویکرد تبیینی بر نظم و ساختارهای اجتماعی ← علت حذف اراده و خلاقیت، ارزش و اخلاق، آگاهی و معنا از زندگی اجتماعی

(پامعه‌شناسی (۳)، کنش اجتماعی، صفحه‌های ۳۳، ۳۹ و ۴۰)

۲۱۶- گزینه «۴»

(فاطمه صفری)

جنگ‌های نامنظم ← مبتنی بر آگاهی فرهنگی و جغرافیایی سربازان یک منطقه است.

مهم‌ترین ویژگی کنش ← آگاهی و معنا

معنای همراهی همدلانه ← نگاه کردن به مسائل کنشگران از نظر خودشان و تلاش برای فهم آن‌ها

(پامعه‌شناسی (۳)، کنش اجتماعی، صفحه‌های ۳۲، ۳۳، ۳۹ و ۴۰)

۲۱۷- گزینه «۱»

(مبیناسارات تأیید)

نادیده گرفتن چرایی وقوع پدیده‌های اجتماعی ← هویت‌زدایی
نگاه از درون به پدیده‌ها برای یافتن معنای آن‌ها ← تفسیر
در دیدگاه وبر، مقدمه و پیش‌نیاز روش علمی (تجربی) است ← تفهم
روش‌هایی که در مقابل روش‌های کمی (مورد قبول جامعه‌شناسان تبیینی)
است ← روش‌های کیفی

(جامعه‌شناسی (۳)، معنای زندگی، صفحه‌های ۴۶ و ۴۸ تا ۵۰)

۲۱۸- گزینه «۳»

(مبیناسارات تأیید)

تشریح عبارت نادرست:

لازمه شناخت پدیده‌های اجتماعی، شناخت صحیح و توأمان تفاوت‌های
فردی و اجتماعی و وجوه مشترک انسان‌هاست.

(جامعه‌شناسی (۳)، معنای زندگی، صفحه‌های ۴۳، ۴۷ و ۴۹)

۲۱۹- گزینه «۲»

(مبیناسارات تأیید)

از نظر وبر، جامعه‌شناس فقط می‌تواند آرمان‌ها و ارزش‌های اجتماعی را
توصیف کند اما نمی‌تواند درباره آرمان‌ها و ارزش‌ها که پدیده‌های نامحسوس
و غیرتجربی‌اند، داوری علمی کند.

(جامعه‌شناسی (۳)، معنای زندگی، صفحه ۴۸)

۲۲۰- گزینه «۴»

(مبیناسارات تأیید)

وقتی از معنای کنش می‌پرسیم، گاهی منظورمان قصد و هدف کنشگر از
انجام دادن کنش است، مثلاً ممکن است هدف دانش‌آموزی از درس
خواندن، کشف حقیقت و ... باشد.

(جامعه‌شناسی (۳)، معنای زندگی، صفحه‌های ۳۹ و ۵۰)

فلسفه دوازدهم

۲۲۱- گزینه «۱»

(فرهاد قاسمی نژاد)

با اینکه همه گزینه‌ها دلیل مغایرت وجود و ماهیت را بیان می‌کنند؛ ولی با
توجه به سؤال فقط گزینه «۱» درست است.

توضیح اینکه ما از وجود برخی امور مانند سیاه‌چاله‌ها آگاهیم، ولی از
چیستی آن‌ها خیلی اطلاع نداریم. اگر مفهوم وجود و ماهیت یکی بود
پی‌بردن به وجود اشیاء به معنی پی‌بردن به ماهیت آن‌ها نیز بود.

(فلسفه (۲)، هستی و پیوستی، صفحه‌های ۴ و ۵)

۲۲۲- گزینه «۲»

(کیمیا طوماسپی)

آنچه در تعریف یک ماهیت می‌آید، چیستی آن ماهیت را تشکیل می‌دهد و
بیان‌کننده ذات و حقیقت آن است؛ از آنجایی که میان ماهیات و مفهوم
هستی رابطه ذاتی برقرار نیست، بنابراین در تعریف ماهیات نیز اشاره‌ای به
هستی داشتن آن‌ها نمی‌شود.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: عدم وجود رابطه ذاتی میان وجود و ماهیت، علت این است که
حمل وجود بر ماهیت به دلیل نیاز دارد.

گزینه «۳»: چه در صورتی که مفهوم وجود عین مفهوم ماهیت و چه در
فرضی که جزئی از آن باشد، دیگر اثبات وجود هیچ ماهیتی به دلیل نیاز
نداشت و تصور هر ماهیتی برای اثبات وجود آن کافی بود.

گزینه «۴»: هرگاه مفهوم موضوع و محمول یکی باشد، حمل، از نوع اولی
ذاتی است و هرگاه مفهوم محمول غیر از موضوع باشد، حمل، از نوع شایع
صناعی است، بنابراین حمل یک مفهوم بر خود (مثلاً الف الف است). با حمل
هستی بر آن مفهوم، تفاوت بنیادین دارد.

(فلسفه (۲)، هستی و پیوستی، صفحه‌های ۵ و ۶)

۲۲۳- گزینه «۴»

(الله فاضلی)

در جایی که محمول همان ذات و حقیقت موضوع باشد، حمل آن بر موضوع
نیاز به دلیل ندارد؛ مانند عبارت‌های «الف» و «ب».

(فلسفه (۲)، هستی و پیوستی، صفحه ۵)

۲۲۴- گزینه «۳»

(فرهاد قاسمی نژاد)

توماس آکوئیناس، مؤسس مکتب فلسفی تومیسیم با فلسفه فلاسفه مسلمان
چون ابن‌سینا آشنا بود و حتماً از رویکرد عقل‌گرایی ابن‌سینا در مکتب
فلسفی خود بهره برده است؛ اما از آنجایی که خود ابن‌سینا از اندیشه‌های
ارسطو متأثر بوده، پس می‌توان نتیجه گرفت که مکتب فلسفی تومیسیم و
مؤسس آن به‌طور غیر مستقیم از تفکرات و خصوصاً رویکرد عقل‌گرایی
ارسطو بهره برده است.

(فلسفه (۲)، هستی و پیوستی، صفحه‌های ۶ و ۷)

۲۲۵- گزینه «۱»

(مجید پیرحسینلو)

ممتنع‌الوجود بالذات به چیزی گفته می‌شود که وقتی خود ذات آن را تصور
می‌کنیم، درک می‌کنیم که محال است موجود باشد.

ممتنع‌الوجود، مفهومی است که فرض وجود یافتن آن به هیچ وجه امکان
ندارد. بنابراین هر قضیه‌ای که موضوعش یک مفهوم ممتنع‌الوجود بالذات
باشد و محمول وجود بر آن حمل شود، قطعاً کاذب خواهد بود. مثلاً: دایره
مربع موجود است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: بسیاری از ممکن‌الوجودهای بالذات هم مصداق خارج از ذهن
ندارند یا به عبارتی موجود نیستند، مانند: انسان دارای ده هزار پا. پس این
تعبیر اختصاص به ممتنع‌الوجود ندارد.

گزینه «۳»: ممکن‌الوجودهای بالذات (که علت وجودشان تحقق نیافته است)
نیز وجود خارجی ندارند و صرفاً وجود خیالی و فرضی دارند. مانند اژدهای
هفتاد سر. ضمن اینکه در مورد برخی مفاهیم ممتنع‌الوجود، امکان تخیل
آن‌ها هم منتفی است، برای مثال «دایره مربع» قابل تخیل کردن هم نیست.
گزینه «۴»: مفاهیم ممتنع‌الوجود بالذات (دست کم برخی از آن‌ها) قابل
تصور در ذهن هستند. آنچه محال است، مصداق واقعی داشتن آن‌هاست.

(فلسفه (۲)، یوان ممکنات، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۲)

۲۲۶- گزینه «۲»

(الله فاضلی)

موارد «الف» و «د» از ویژگی‌های ممتنع‌الوجود بالذات هستند.

تشریح عبارت‌ها:

عبارت «الف»: در ممتنع‌الوجود بالذات چه در زمان حال چه آینده و چه گذشته نمی‌توانیم رابطه‌ای بین موضوع و محمول متصور شویم.

عبارت «ب»: ممتنع‌الوجود بالذات وجود نیافته است که بخواهد علت وجودی چیز دیگری شود.

عبارت «ج»: سابقه زمانی برای چیزی که نمی‌تواند موجود شود معنا ندارد.

عبارت «د»: ممتنع‌الوجود بالذات برای موجودیت به دیگری نیاز ندارد، چون هرگز موجود نمی‌شود.

(فلسفه (۲)، جهان ممکنات، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۲)

۲۲۷- گزینه «۳»

(کیمیا طوماسبی)

حالت ممکن‌الوجود مانند ترازویی است که دو کفه آن در حالت تعادل قرار دارند و هیچ کفه‌ای بر دیگری ترجیحی ندارد. حال اگر ببینیم یکی از کفه‌ها به سمت پایین کشیده شده و بر دیگری فزونی یافته می‌گوییم، حتماً علتی در کار بوده که یک کفه را پایین آورده است. زیرا عقلاً محال است که خود به خود، یک کفه بر کفه دیگر سنگینی کند و به سمت پایین حرکت نماید. (به عبارتی دیگر: نبود علت وجوددهنده، علت عدم است.)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: اگر رابطه وجود با موضوعی، رابطه امکانی باشد در این صورت موضوع، ذاتی است که نه از وجود ابا دارد و نه از عدم، یعنی نسبت آن با وجود و عدم متساوی است.

گزینه «۲»: اگر وجود و ماهیت در ذهن مغایرت نداشته باشند، یعنی وجود عین یا جزئی از ماهیت باشد در این صورت ماهیات همیشه هستند و دیگر رابطه امکانی و امتناعی بین ماهیات و محمول وجود بی‌معنا می‌شود.

گزینه «۴»: در یک رابطه امکانی نه قضیه حتماً صادق است و نه قضیه حتماً کاذب است.

(فلسفه (۲)، جهان ممکنات، صفحه‌های ۱۰ و ۱۱)

۲۲۸- گزینه «۱»

(فرهار قاسمی نژاد)

پاسخ‌گویی به این سؤال نیازمند دقت به مبانی فکری و معرفتی هیوم است.

توجه داشته باشیم اگر هیوم وجود علت و معلول را در عالم طبیعت می‌پذیرفت، حتماً رابطه علیت را نیز می‌پذیرفت. هیوم نمی‌گوید من طلوع خورشید را علت روشن شدن زمین می‌دانم. او می‌گوید من فقط دو حادثه را که پشت سر هم می‌آیند مشاهده می‌کنم. بنابراین او معتقد است نه علت و نه معلول و نه رابطه ضروری میان آن دو از طریق حس و تجربه قابل شناخت نیست.

(فلسفه (۲)، جهان علی و معلولی، صفحه‌های ۱۶ و ۱۷)

۲۲۹- گزینه «۲»

(مبیر پیرسینلو)

فیلسوفان مسلمان معتقدند خود اصل علیت نه از طریق تجربه بلکه با عقل به دست می‌آید؛ اما کشف علل امور طبیعی از طریق حس و تجربه صورت می‌پذیرد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: از نظر فیلسوفان مسلمان، کشف علل امور طبیعی با تجربه صورت می‌گیرد، ولی خود اصل علیت، با تجربه به دست نمی‌آید.

گزینه «۳»: از نظر فیلسوفان مسلمان، درک امتناع اجتماع نقیضین پیش‌شرط درک و پذیرش خود رابطه علیت است. هر تلاش تجربی (از جمله کوشش علمی در جهت کشف واکسن) مبتنی بر قاعده علیت است.

گزینه «۴»: خود قاعده علیت از طریق عقل به دست می‌آید، اما مصداق‌یابی آن در جهان طبیعت (کشف علل امور طبیعی) از طریق تجربه است.

(فلسفه (۲)، جهان علی و معلولی، صفحه‌های ۱۷ و ۱۸)

۲۳۰- گزینه «۴»

(کیمیا طوماسبی)

منظور از سنخیت در این اصل، سنخیت تام و همه‌جانبه نیست؛ زیرا اگر از همه جهات علت مانند معلول باشد دیگر علت برتر از معلول نخواهد بود، در نتیجه نمی‌توان آن را علت دانست. همچنین، اگر دو چیز از همه جهات شبیه یکدیگر باشند دیگر دو چیز نیستند.

(فلسفه (۲)، جهان علی و معلولی، صفحه‌های ۱۸ و ۱۹)

۲۳۱- گزینه «۴»

(الله فاضلی)

وجود نظم عام در جهان هستی از مصادیق اصل علیت محسوب می‌شود. اصل وجود علی و معلولی «نظم وجوبی» را موجب می‌شود.

(فلسفه (۲)، جهان علی و معلولی، صفحه‌های ۱۹ و ۲۰)

۲۳۲- گزینه «۲»

(فرهار قاسمی نژاد)

اگر حادثه‌ای برای فردی قابل پیش‌بینی باشد او از علت آن حادثه آگاه بوده و چون از علت آگاهی داشته قابل پیش‌بینی بوده، در نتیجه اتفاقی محسوب نمی‌شود.

(فلسفه (۲)، کرامت تصویر از جهان، ۵، صفحه ۲۶)

۲۳۳- گزینه «۱»

(کیمیا طوماسبی)

دسته‌ای از فیلسوفان هم هستند که در عین انکار خداوند، می‌خواهند برای جهان و انسان هدف و غایت تعیین کنند و بگویند که جهان به سمت یک غایت برتر در حرکت است و روز به روز کامل‌تر می‌شود و به غایت خود نزدیک‌تر می‌گردد.

(فلسفه (۲)، کرامت تصویر از جهان، ۵، صفحه‌های ۲۳ تا ۲۶)

۲۳۴- گزینه «۴»

(کیمیا طوماسبی)

افلاطون می‌گوید: «یگانه سخنی که درباره نظم جهان و گردش آفتاب و ماه و ستارگان می‌توان گفت این است که کل جهان در زیر فرمان عقل قرار دارد.» افلاطون، در این عبارت، به این نکته توجه می‌کند که نظم جهان نشان‌دهنده حاکمیت عقل است. یعنی نظم، بدون ناظم، آن هم یک ناظم عاقل و باتدبیر، امکان پذیر نیست. حال اگر بخواهیم این بیان افلاطون را در قالب استدلال ارائه دهیم، باید بگوییم:

مقدمه ۱: این جهان، برخوردار از یک نظم و هماهنگی میان پدیده‌هاست.

مقدمه ۲: هر نظم و هماهنگی نیازمند یک ناظم حکیم و عاقل است.

نتیجه: پس این جهان دارای یک ناظم حکیم و عاقل است.

(فلسفه (۲)، فرا در فلسفه - قسمت اول، صفحه ۳۲)

۲۳۵- گزینه «۳»

(الله فاضلی)

در مقدمه «من به دلیل متناهی بودن، توان تصور موجود نامتناهی را ندارم.» عدم سنخیت میان تصور موجود نامتناهی در ذهن یک موجود متناهی ذکر شده است و نشان از توجه به اصل سنخیت و تناسب بین علت و معلول در بیانات دکارت دارد.

(فلسفه (۲)، فرا در فلسفه - قسمت اول، صفحه‌های ۳۴ و ۳۵)

۲۳۶- گزینه «۳»

(فرهار قاسمی نژاد)

کانت فیلسوف بزرگ قرن هجدهم آلمان راهی متفاوت با دیگر فیلسوفان عقل‌گرا برای پذیرش خدا پیمود. او به جای اثبات وجود خدا، ضرورت وجود خدا را از طریق اخلاق و وظایف اخلاقی اثبات کرد.

(فلسفه (۲)، فرا در فلسفه - قسمت اول، صفحه ۳۶)

۲۳۷- گزینه «۳»

(کیمیا طوماسبی)

اگر سلسله‌ای نامتناهی از علت‌ها و معلول‌ها را در نظر آوریم، چون همه افراد این سلسله، خود معلول علت بالاتر از خود هستند، در نتیجه وجود هر کدام مشروط به وجود دیگری است که وجود آن هم به نوبه خود، مشروط به دیگری است، پس همه آن‌ها در مجموع مشروط‌هایی هستند که شرط وجودشان، یعنی علتی که خود معلول دیگری نباشد وجود ندارد؛ پس این زنجیره هرگز وجود پیدا نخواهد کرد.

اگر زنجیره موجود شود، به ناچار باید موجودی که خود معلول دیگری نباشد (یعنی علتی که خود معلول علت بالاتری نیست) در رأس این زنجیره قرار گیرد. بنابراین، یک زنجیره موجود از علل و معلول‌ها قطعاً باید به یک علت‌العلل ختم شود که در این صورت نامتناهی نخواهد بود.

(فلسفه (۲)، فرا در فلسفه - قسمت دوم، صفحه‌های ۴۳ و ۴۴)

۲۳۸- گزینه «۳»

(مهیر پیرسینلو)

یکی از مقدمات برهان فارابی این است که فقط در صورت وجود علت، معلول موجود خواهد بود. از این مطلب نتیجه می‌گیریم وقتی معلولی را مشاهده کردیم ولی علتش را ندیدیم، آن علت وجود دارد. در مثال شیر و اثر پنجه شیر، بر طبق همین مطلب نتیجه‌گیری کرده‌ایم.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: یکی از مقدمات برهان فارابی این است که در جهان پیرامون ما اشیایی هستند که وجودشان از خودشان نیست و معلول چیزهای دیگرند. اگر فارابی این مطلب را اثبات شده نمی‌دانست، در برهانش نمی‌توانست از آن استفاده کند.

گزینه «۲»: برهان فارابی مبتنی بر امتناع (محال بودن) تسلسل علل نامتناهی (تسلسل نامتناهی علت‌ها) است نه تسلسل علل به طور کلی، که شامل تسلسل علل متناهی (که محال نیست) نیز می‌شود.

گزینه «۴»: برهان فارابی بر این مطلب متکی است که سلسله علت‌ها و معلول‌ها باید به علتی برسد که خود معلول علت بالاتری نیست.

(فلسفه (۲)، فرا در فلسفه - قسمت دوم، صفحه‌های ۴۳ و ۴۴)

۲۳۹- گزینه «۴»

(کیمیا طوماسبی)

در مقدمه اول برهان وجوب و امکان چنین آمده است: «وقتی به موجودات این جهان نگاه می‌کنیم، می‌بینیم که این موجودات در ذات خود نسبت به وجود و عدم (بودن و نبودن) مساوی‌اند؛ هم می‌توانند باشند و هم می‌توانند نباشند. به عبارت دیگر، این موجودات ذاتاً ممکن‌الوجودند.»

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: بیانگر برهان فارابی در اثبات وجود خدا است.

گزینه «۲»: بنا بر بیان ابن‌سینا، اشیای جهان، چه تعداد آن‌ها محدود باشد و چه نامحدود، چه کل آن‌ها را به عنوان یک مجموعه در نظر بگیریم و چه به فرد فرد آن‌ها توجه کنیم، چون ذاتاً ممکن‌الوجودند، برای موجود شدن به واجب‌الوجود بالذات نیاز دارند.

گزینه «۳»: در این برهان پس از بیان حالت ممکن‌الوجود بودن اشیاء نیاز آن‌ها به واجب‌الوجود بالذات اثبات می‌گردد.

(فلسفه (۲)، فرا در فلسفه - قسمت دوم، صفحه‌های ۴۴ و ۴۵)

۲۴۰- گزینه «۲»

(مهیر پیرسینلو)

این بیت با هیچ کدام از معیارهای زندگی معنادار از نگاه فیلسوفان الهی مطابقت ندارد. بلکه از این جهت که (ظاهراً) هدف آفرینش انسان را بسیار حقیر می‌شمارد، در تضاد هم می‌تواند باشد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: یکی از معیارهای زندگی معنادار از نظر فیلسوفان الهی یافتن گرایشی برای انسان به خیر و زیبایی است و این که منشأ اصلی آن حقیقتی متعالی (خدا) است. در این بیت هم به عشق که شدیدترین گرایش به زیبایی است اشاره می‌کند و ضمن بیان این که عشق از صفات خداوند است می‌گوید که عشق حقیقی، عشق به خداست.

گزینه «۳»: یکی از معیارهای زندگی معنادار از دیدگاه فیلسوفان الهی شناسایی انسان به عنوان موجودی هدفمند و مشخص کردن هدف اوست. در این بیت هم انسان را موجودی دارای هدف (رسیدن به عالم برتر) می‌شناسد و بدان هدف نیز اشاره می‌کند. دریا هم کنایه از همان عالم برتر است.

گزینه «۴»: یکی از معیارهای زندگی معنادار از منظر فیلسوفان الهی این است که انسان آرمان‌های مقدس و برتر از زندگی مادی را معتبر بداند. در این بیت هم مدعی می‌شود که ترسی از مرگ و از دست دادن زندگی مادی ندارد که قاعدتاً این امر ناشی از اعتقاد به امری برتر از زندگی مادی است.

(فلسفه (۲)، فرا در فلسفه - قسمت دوم، صفحه‌های ۴۷ و ۴۸)

